Povești nemuritoare

EDITURA VOX 2000

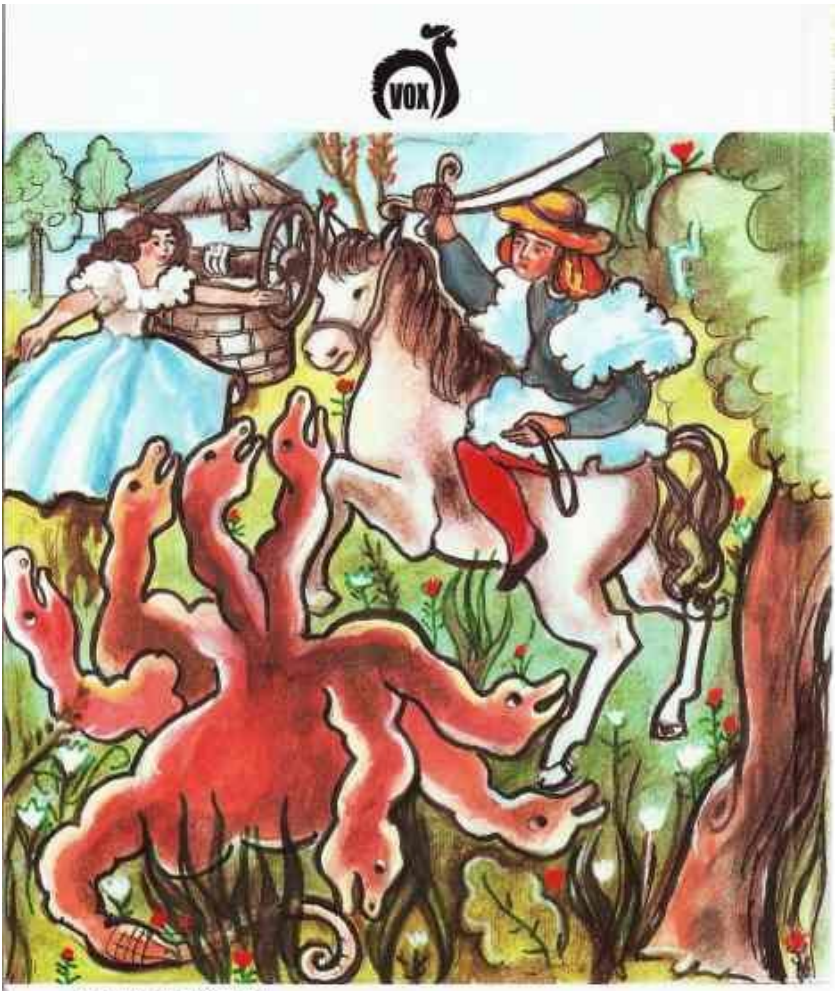

ISBN 978-973-1969-93-0
ISBN 978-973-9103-10-7

www.edituravox.ro;
www.carteataonline.ro

Poveşti nemuritoare

Povești nemuritoare

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României Poveşti nemuritoare.

— Bucureşti: Vox 2000,2012 – 2013.20 vol.

ISBN 978 – 973 – 1969 – 93-O

Voi. 17.2013.

— ISBN 978 – 973 – 9103 – 10 – 7

82 – 93 – 34 = 135.1

Grafică originală copertă: Crina Ionescu Călinescu Editura VOX 2000ION RUSE

Iţă-Perpiliţă şi frumoasa pământului

(după un motiv folcloric aromân)

CE ERA, ce nu era, era odată o babă şi un unchieş, săraci lipiţi pământului; fără fată, fără băiat şi fără făină pentru o turtă măcar. Cum trăiau şi cum îşi duceau viaţa, numai necazul îi ştia. În sărăcia lor, căra fiecare, toată vara, lemne în spinare, ca să aibă ce arde iama, să-şi încălzească sufletele.

Cum se zice, vieţuiau în mare strâmtoare, într-o zi, ducându-se baba şi unchieşul în pădure, la lemne, şi trecând dincolo de o vale care le tăia dramul, ce să vază? Ce să afle? Un copil înfăşat în nişte iţe vechi de lână, aşezat în marginea văii. Îndată, baba se repezi şi luă copilul, îl puse în poală şi, desfăşându-l, văzu că e băiat.

Cu mare bucurie privi bătrâna la prunc şi se hotărî să-l ia de suflet, să-l crească.

Unchieşul însă mormăi ursuz şi necăjit:

— Noi n-avem făină pentru o turtă şi tu vrei să iei copil de-o săptămână să-l creşti? Nu te gândeşti niţel?

Unchieşul îi mai zise babei şi alte feluri de vorbe, dar bătrâna, uitându-se cu mare dor şi dragoste la copilul găsit, nu vrea să-l asculte cu niciun chip.

Până la urmă, ea se oţărî mânioasă:

— Auzi, unchieşule, or n-auzi? Eu ori îl iau pe copilul ăsta să-l cresc, ori două lucruri bune nu fac, adică nu putem s-o mai ducem împreună. Eu o să cer, o să cerşesc, o să mă amărăsc şi copilul ăsta pe care mi-l scoase în cale ursita tot o să-l cresc.

Unchieşul, văzând că bătrâna nu se supune şi nu vrea să-nţeleagă, îşi închise gura şi tăcu. Baba, luându-şi copilul în braţe, se duse acasă cu mare bucurie.

Aflând vecinii şi vecinele că bătrâna a găsit un copil în marginea văii din pădure, şi că l-a luat să-l crească, se repeziră care mai de care să-i facă te miri ce daruri copilului. După câteva zile, baba îşi boteză băieţelul şi-i puse numele Perpiliţă.

Cu azi, cu mâine, fiind îngrijit cu mare dragoste, Perpiliţă creştea într-o zi cât într-o lună. Pe lângă Perpiliţă, baba şi unchieşul petreceau şi ei cu bine, fiindcă toţi vecinii şi vecinele îi ajutau cu de toate în fiecare zi.

Baba, când se ducea prin vecini să stea de vorbă, o iscodeau muierile cum şi în ce fel găsise

copilul în pădure, iar ea, fără drăcii şi scorneli, le spunea că-l găsise la marginea unei văi, copil înfăşat în două iţe vechi de lână.

Şi, zi după zi, lună după lună şi an după an, Perpiliţă creştea. Ajunse mare, se făcu tânăr de şaisprezece ani.

De mândreţea şi de frumuseţea lui, de puterea şi de virtutea lui, toţi tovarăşii îl pizmuiau; şi, aflând ei de la mume că Perpiliţă a fost găsit pe marginea văii, copil înfăşat în nişte iţe vechi de lână, din pizmă mare îl porecliră „Perpiliţă din iţe”.

Auzindu-şi de multe ori porecla asta, lui Perpiliţă nu-i prea venea bine. Într-o zi, îl întrebă pe unul din tovarăşii lui ce va să zică porecla asta pe care i-o scoseseră băieţii?

Şi tovarăşul îi zise:

— Fiindcă mă-ntrebaşi, o să-ţi povestesc ce am auzit, dar să nu-ţi pară rău, să nu te superi. După cum am aflat de la mumele noastre, tu nu eşti fiul adevărat al babii şi al unchieşului. Ei te-au găsit la marginea unei văi, copil înfăşat în nişte iţe de lână vechi; de-aia toţi băieţii te-au poreclit „Perpiliţă din iţe”.

Bietul Perpiliţă se ruşină şi, plecându-şi ochii în pământ, închise gura şi tăcu. Se sculă necăjit din mijlocul tovarăşilor şi se duse acasă.

Baba, văzându-l atât de amărât, îl întrebă zicându-i:

— Ce ai, fătul meu, de ce eşti atât de necăjit?

Perpiliţă, uitându-se la babă şi suspinând din fundul inimii, îi răspunse:

— Te jur pe pământ, pe cer şi pe soare, să-mi

spui drept dacă tu eşti mama mea adevărată, ori m-ai găsit înfăşat în nişte iţe pe marginea văii, după cum îmi aruncă băieţii prin vecini?

Biata babă, la întrebarea asta, rămase mută. Nu ştia ce să-i răspundă. Să-i spună drept îi era frică să nu-i pară rău şi să-şi ia lumea în cap să plece. Să nu-i spună, nu putea de jurământul ce-i făcuse. Până la urmă, vrând-nevrând, se aşează şi-i povesti toată istoria, de când îl găsise şi până în minutul acela. Perpiliţă, aflându-şi toată soarta, se-ntoarse către babă şi-i zise:

— Eu de azi înainte nu pot să mai stau în satul ăsta, ca să râdă şi să-şi bată joc de mine toţi băieţii poreclindu-mă „Perpiliţă din iţe”. Mai bine plec, mă duc unde mi-or vedea ochii.

Baba, auzind vorbele lui Perpiliţă, nu-şi mai dorea viaţa, nu mai vrea să trăiască. Se zbătu, se rugă, îi vorbi, plânse, poate îl înduplecă să-şi ia gândul de la plecare, dar toate fură de-a surda. Văzând că nu poate cu niciun chip să-l oprească, închise gura şi tăcu.

A doua zi, Perpiliţă se sculă dis-de-dimineaţă, se spălă şi se pieptănă, îşi puse opincile şi, luându-şi urările bune de la babă şi de la unchieş, ieşi la drumul larg al vieţii.

Umblă el ce umblă toată ziua neostenit, a doua zi tot aşa, şi a treia zi iar aşa, dar până la urmă se duse la o stână să ceară nişte pâine, că mult îl răzbise foamea.

Păstorii, când îl văzură atât de arătos şi atât de frumos, li se părură că era vreun fecior de domn sau de-mpărat; îl primiră, îi vorbiră cu omenie şi-l ospătară cu de toate cele bune care se

aflau la stână.

Perpiliţă şezu la stână câteva zile, să-şi odihnească trupul, iar păstorii, dacă se mai apropiară de el, îl întrebară al cui fecior este şi unde se duce aşa singur. Perpiliţă le povesti că el este un băiat sărac, n-are părinţi, şi se duce să-şi caute norocul în lume. Baciul, auzindu-i vorbele, îl întrebă dacă nu cumva ar vrea să rămâie la ei, să ajungă păstor. Perpiliţă răspunse cu mare bucurie că vrea şi încă ce-ar mai vrea! Aşa că în ziua aia, Perpiliţă se vârî la stăpân, se făcu păstor.

A doua zi, îi deteră o teşilă şi un ciomag, un fluier şi patru câini şi o turmă pe care s-o pască. Perpiliţă, luându-şi pâine în teşilă şi apă în fedeleş, pomi cu oile înaintea lui, să le pască la păşune. Când oile păşteau, Perpiliţă cânta din fluier. Dar cântarea lui din fluier era aşa de minunată, că nici nu s-a mai cântat pe lumea asta şi nici n-o să se mai cânte. Cântarea plăcută ce se auzea şi dulceaţa ce ieşea din găurile fluierului nu poate cineva să le spuie cu gura.

Când el şedea sub un copac şi începea să cânte cu fluierul, toate păsările din pădure se adunau jur-împrejurul lui, ca să-l audă şi să-l asculte, iar ramurile şi frunzele pomilor se plecau până la pământ, de parcă şi ele simţeau marea bucurie a frumuseţii. De multe ori oile rămâneau nepăscute, ascultând la cântarea minunată a fluierului.

Câteşipafru câinii, pe care-i avea pentru paza oilor, nu se despărţeau de dânsul nici ziua, nici noaptea, îl păzeau ca pe pâinea dulce. Tovarăşii lui Perpiliţă de zi şi de noapte erau aceşti patru câini,

iar ca să-i mai treacă necazurile şi să-şi verse focul, el îngâna cu fluierul. Prieteni mai avea multe feluri de păsări din pădure, şi prietene îi erau şi nenumăratele feluri de flori din poieni şi din livezi, din crânguri şi din pădurile umbroase. Aşa că Perpiliţă ducea o viaţă liniştită, fără nicio grijă şi fără să-i pese de lucrurile lumeşti.

Într-o zi, se sculă dis-de-dimineaţă, lăsă oile să pască în voia lor, într-o livadă frumoasă, iar el cu câinii se aşează pe-aproape, lângă o fântână, la umbra unui nuc uriaş. Îşi scoase fluierul de la brâu şi începu să cânte, când duios, când cu foc. Se adunară atâtea mulţimi de păsări deasupra lui, pe ramurile nucului, de nu mai aveau loc unde să şadă.

Atuncea se nimeri să treacă pe-acolo o nuntă cu zâne. Acestea, văzând mulţimea de păsăret şi auzind dulcea cântare a fluierului, rămaseră înlemnite de mirare. Şi cu cât se mirau de cântarea frumoasă din fluier, cu încă atâta mai mult se mirau de mândreţea şi frumuseţea flăcăului. Ele se uitau la el şi se minunau, dar el nici că avea ştire că zânele se uită.

Până la urmă, Perpiliţă îşi înălţă ochii o clipă, să-şi cheme oile; şi, ce să vază înaintea lui? Trei zâne tinere şi frumoase, frumoase cum nu se mai poate spune cu vorba. Câteşitrele erau îmbrăcate în cămăşuţe subţiri de borangic, câteşitrele jucau pe degetele picioarelor şi se mlădiau ca nişte flori în adierea vântului. Lui Perpiliţă, când le văzu, i se păru că visează şi începu să-şi frece ochii; dar când auzi că zânele îi vorbesc, atunci recunoscu şi el că nu este în vis şi că totul este adevărat.

Zânele îi ziseră:

— Cântă-ne, flăcăiaş, să jucăm, şi-ţi vom da tot ce ne-oi cere.

Perpiliţă rămase însă uimit de frumuseţea lor; îi căzu fluierul din mâini. Zânele, dacă văzură că Perpiliţă se uită la ele cu un mare dor, îl rugară:

— Tânăr şi frumos flăcăiaş, goneşte-ţi câinii de lângă tine, că vrem să-ţi vorbim de binele tău.

Perpiliţă, ca să nu le strice voia, îndată se puse deşi goni câinii şi rămase el singur în mijlocul zânelor. Atunci ele glăsuiră:

— Tânăr flăcăiaş, cum de-ai putut să-nveţi tu să cânţi aşa de frumos cu fluierul? Că noi suntem zâne, am alergat prin munţi şi prin păduri, prin poieni şi prin livezi, pe câmpuri şi văi, n-am lăsat loc neumblat, şi cu toate astea, până în ziua de astăzi, o atât de frumoasă şi dulce cântare din fluier n-am mai auzit şi nici c-o să mai auzim în altă parte. Ferice de maică-ta care te-a făcut şi ferice de fata care te-o lua de bărbat.

După vorbele astea, Perpiliţă le zise:

— Ia nu vă mai bateţi joc de mine, lăsaţi-mă-n pace, mă rog dumneavoastră!

— Nu ne batem joc, se împotriviră zânele, ci îţi spunem ce este. Auzi, flăcăule, ori n-auzi? Tu cu fluierul tău ne făcuşi un mare bucluc şi ne dăduşi de mare ruşine.

— De ce? spuse Perpiliţă.

— Pentru că noi eram nuntaşe, din partea flăcăului care se însoară cu Frosina, frumoasa-pământului; şi trecând pe aici, auzirăm cântarea din fluier, şi asta parcă ne fermecă; şi neputând să ne despărţim de dulceaţa şi frumuseţea cântării,

ne pierdurăm de nuntă şi de toţi nuntaşii, rămaserăm să auzim fluierul tău. Spune-ne, acum, cu ce obraz să ne mai ducem noi la nunta aia, dacă o dată ne abăturăm din drum?

Toate astea le zise zâna cea mai mare; iar zâna mijlocie adăugă:

— Dacă ni s-au dedulcit urechile noastre cu dulceaţa fluierului, ce strică flăcăiaşul ăsta?

— Şi eu gândesc tot ca tine, vorbi zâna cea mai mică, într-adevăr, flăcăiaşul ăsta nu strică nici cât negru sub unghie. El cânta din fluier pentru oile lui, nu pentru noi.

Şi aruncându-şi ochii la Perpiliţă, îi zise cu glas dulce şi duios:

— Flăcăiaş tânăr şi frumos, ia-ţi fluierul iară şi cântă-ne, rogu-te, încă o dată, cum ştii tu, ca să jucăm şi să lăsăm vorbele de prisos.

Perpiliţă, auzind rugămintea plăcută şi duioasă a zânei mai mici, îşi luă fluierul; şi dacă începu să cânte, pădurea răsună şi copacii se cutremurară, oile se ridicară în două picioare să-l asculte, păsările toate gata-gata să-şi rupă gâturile de atâta ciripit şi fluierat; zânelor le ieşea sufletul de joc şi frământare.

Odată ce se simţiră ostenite şi prea asudate de dănţuire, bătură din palme şi îndată se iviră trei dobitoace. Dobitoacele acelea erau de sus până la brâu oameni cu capul gol şi cu părul pieptănat, cu barba creaţă şi cu pieptul păros, iar de la brâu în jos erau cai cu patru picioare, dintr-aceia care sorb norii, foarte sprinteni. Fiecare zână încălecând pe câte unul, se făcură nevăzute, pieiră dinaintea lui Perpiliţă.

Bietul Perpiliţă, rămas fără ele, simţi că nu mai poate să trăiască. De-atunci îl cuprinseră oftări şi suspinări adânci, de nu-şi mai găsi liniştea nici ziua, nici noaptea. Pe oriunde adormea, pe oriunde şedea ori alerga, zânele nu-i mai lipseau din faţa ochilor. Şase luni de zile tânji sărmanul Perpiliţă, suspinând şi oftând, fără să-şi mai zărească frumoasele zâne! Focul, pe care-l avea la inimă pentru dânsele, îl făcu să nu lase loc necăutat şi nealergat.

Într-o zi, luă doi câini cu el şi pomi la drum, lăsându-şi alţi doi câini cu oile. Străbătu ultimele fâşii de pământ, căutând prin toate părţile, dar nu găsi decât păduri pustii.

Se-ntoarse cu mare întristare, fără să ştie unde se duce. Umblând aşa ca un zănatec, ca un pierdut din lumea asta, ajunse într-o pădure deasă din care nu vedea nici cerul. Ostenit şi moleşit de atâta umblet, se rezemă de un copac şi adormi; cei doi câini îl păzeau unul de o parte şi altul de cealaltă parte.

Acolo, unde dormea el dus, visă că veni o babă şi-i zise:

— Perpiliţă, flăcău frumos, acum şase luni erai vesel şi ziua şi noaptea, şi cântând cu fluierul tău îmi înveseleai toate păsările şi toţi copacii, toţi stejarii şi toţi fagii, toate frunzele şi toate ierburile; şi de când le văzuşi pe blestematele de zâne ţi s-a tulburat mintea, nu mai găseşti liniştea nici şezând jos, nici în picioare, nici ziua şi nici noaptea. Te lăsaşi de fluier şi de toate dorurile pe care le aveai înainte şi te posomorâşi. Astăzi, văzându-te mai jelit şi mai întristat ca oricând,

venii să-ţi spui unde să-ţi găseşti zânele. Zânele poţi să le găseşti la Muntele de Marmură, în pădurea de dafini. Câte lucruri bune şi frumoase sunt pe lume, acolo înăuntru se află, în pădurea aceea. Acolo găseşti toate poamele, toate dulceţurile şi toate miresmele. Tot acolo se află şi pelinul cel mai amar. În mijlocul acelei păduri este o livadă lată, înconjurată cu trandafiri şi dafini, cu iasomie şi măslini, cum s-ar zice, cu toate felurile de pomi şi copaci mirositori. Livada are în mijlocul ei un lac cu apă limpede ca lacrima de copil. Apa aceea curge de sub Muntele de Marmură. Cine vrea să-şi scalde trupul în ea, i se învârtoşează pielea atât de tare, că nu mai poate să i-o străpungă nici săgeata, nici cuţitul şi nici dinţii fiarei celei mai înfricoşătoare. De aceea zânele, în fiecare sâmbătă, aleargă de se scaldă în apa lacului. În sâmbăta ce urmează, au să vină cele trei zâne, prietenele tale, la pădurea de dafini, împreună cu Frosina, frumoasa-pământului, să se îmbăieze. Ştiu bine ce foc ai la inimă pentru ele, cunosc dorul care te deşteaptă mereu din somnul tău tulbure. Să-ţi iei câinii şi să te duci până acolo. Dar dacă m-ai asculta pe mine, te sfătuiesc să te lepezi de ele şi să nu te duci, căci ai să păţi şi-ai să tragi multe rele.

Atuncea Perpiliţă o întrebă, zicându-i:

— Rogu-te, babo, cine eşti dumneata care-mi spuseşi atâtea lucruri ascunse, mie, săracului şi nefericitului?

— Eu sunt muma pădurilor şi ursitoarea oamenilor, şopti baba; şi pentru că mult îmi este milă de tine, venii de m-arătai ţie în vis şi-ţi

povestit toate câte le-auzişi. Mai am încă multe să-ţi spui, dar nu pot acuma din două pricini: una că nu e timp, şi a doua că nu am surorile cu mine. Numai atâta pot să-ţi zic: De-o fi să-ţi calce piciorul în pădurea de dafini, nimic altceva să nu faci mai înainte de toate, decât să te scalzi în lacul din mijlocul livezii celei frumoase.

După asta, baba se făcu nevăzută, iar Perpiliţă, deşteptându-se, se frecă la ochi; nu putea să-şi dezmeticească fiinţa. Apoi, dacă-şi mai reveni în fire, sta şi se mira de visul avut. Şi, cu cât trecea vremea, cu atâta oftările şi suspinurile i se adăugau.

A doua zi se sculă dis-de-dimineaţă, îşi luă cu dânsul teşila şi fluierul, ciomagul şi doi câini, şi dând oile în grija stăpânului, plecă din munte-n munte şi din pădure-n pădure, întrebând pe orice păstor întâlnea, unde se află Muntele de Marmură şi pădurea de dafini.

După multe zile de umblet şi după multă osteneală şi alergătură, dete peste Muntele de Marmură şi găsi pădurea de dafini. Când intră în pădurea cu dafini, ce să vază? Lucruri pe care nici gura nu poate să le spuie, nici condeiul să le scrie.

În minutul acela, Perpiliţă îşi aduse aminte de vorbele babii din vis, care îl sfătuise că nimic altceva să nu facă, dacă o călca în pădurea de dafini, decât, înainte de toate, să-şi scalde trupul în lacul din livadă. Aşa că Perpiliţă alergă în sus, alergă în jos, şi abia dete peste pomenita livadă. Se apropie de ea şi păşi înăuntru. Livada, aşezată într-un loc la soare, era înconjurată de trandafiri şi dafini înalţi, de iasomii subţiri şi paltini tufoşi; şi

de tot felul de pomi roditori. În părţi străluceau flori şi paparone, garoafe şi leandri, ţâţa-oii şi fragi roşii, care cu mirosul lor adormeau omul.

Lacul aflat în mijlocul livezii avea de jur-împrejur sălcii şi copaci cu ramuri multe, stufoase, livada ţinea o umbră deasă, unde străbătea un vântuleţ plăcut, care parcă lungea zilele omului. Din toate coastele muntelui şi din toate părţile pădurii, se strecurau în lac nişte râuleţe cu o apă rece, curată şi limpede, de parcă erau şire de mărgăritare. Şi aşa, frumuseţea livezii aceleia n-ar putea să-şi afle locul în altă parte decât în rai.

Perpiliţă, fără să mai piardă vremea, intră şi se scăldă după cum îi zisese baba în vis. Ieşind şi fiind sâmbătă, aşteptă cu nerăbdare să sosească zânele.

Zânele veniră şi, despuindu-se, fugiră în apă.

Perpiliţă şedea cam la o parte şi nu putea să le ia bine seama. Se sculă şi se duse spre lac. Rămase după un copac, şi uitându-se pe apă, ce să vază? Ce să vază? Trei zâne goale-goluţe, unde mi se scăldau ca gâştele în mijlocul lacului. Perpiliţă privea la ele duios şi nu li se arăta. Acolo unde se scăldau ele, vedea ceva luminos şi strălucitor, ceva care de mult ce lucea, el nu putea nici să privească, nici să cunoască ce era.

Perpiliţă, uitându-se mereu la zâne şi la valul acela luminos care depărtându-se îşi împuţina lucirea, desluşi în sfârşit că lumina era o fată, o fată de zece ori mai frumoasă decât zânele. Atuncea îşi aduse aminte şi-şi zise: „Pesemne că asta o să fie frumoasa-pământului, Frosina, de care-mi vorbiră zânele şi baba din vis”. Perpiliţă se

mai apropie niţel de ele, dar mirarea lui cea mare era pentru Frosina, frumoasa-pământului, care era atât de minunată, că bietul Perpiliţă era să-şi piardă minţile.

Şi cum se uita cu gura căscată şi sta pe gânduri ca un zăpăcit, Frosina, frumoasa-pământului, îl văzu şi-i făcu semne pe ascuns, rugându-se de el, dacă ar putea să o scape din mâinile zânelor şi s-o ia cu dânsul.

Făcându-i Frosina semne, zânele îi luară seama şi, uitându-se jur-împrejur, văzură unde şedea Perpiliţă pitit, după frunzele dese ale copacilor stufoşi. Ruşinându-se de el, fiindcă erau despuiate, se apropiară una de alta, şi umblând să-şi ascundă goliciunea una dindărătul celeilalte, aşteptară doar – doar o fugi Perpiliţă. Apoi, cunoscându-l că era Perpiliţă şi văzând că n-are de gând să-şi mute ochii, ruşine-neruşine, nu mai ţinură seama şi ieşiră goale din apă, alergând să-şi ia cămăşile de pe uscat, iar Frosina rămase singură în mijlocul lacului, lucindu-i frumuseţea ca argintul în mijlocul nopţii.

Perpiliţă, după ce zânele fugiră şi Frosina rămase singură, se apropie de lac şi îi zise:

— O! lună plină care luceşti în mijlocul cerului! O! luceafăr al dimineţii! O! frumoasa-pământului, Frosina! Spune-mi cum de te afli aici? Cum căzuşi în mâinile blestematelor astea de zâne?

Iar Frosina, tremurând şi lăcrimând, îi răspunse:

— Ah! privighetoarea pădurilor şi frumosul-frumoşilor! De unde-mi ştii numele, cine eşti tu şi

cum de te aflaşi aici?

— Eu sunt Perpiliţă, păstorul care cânt cu fluieraşul şi adun toate păsările pe lângă mine, zise Perpiliţă. Eu sunt cel care cântai cu fluierul şi întorsei zânele de la nunta ta; şi tot eu sunt cel care, auzindu-ţi numai o dată numele, îmi băgai foc nestins în inimă şi mă sculai de alergai din munte-n munte şi din pădure-n pădure, până am ajuns să-ţi văd nemărginita frumuseţe! Acuma, că-ţi văzui faţa cea strălucită, mărturisesc şi eu că pe drept ai fost numită frumoasa pământului, Frosina.

Auzind Frosina vorbele lui Perpiliţă, strigă cât putu de tare:

— Fugi, sărmane tinere, că suntem pierduţi amândoi!

N-apucă Frosina să zică bine cuvintele astea, că se şi iviră toate trei zânele, călare pe dobitoacele de care am pomenit. Perpiliţă, văzându-le că se năpustesc asupra lui, îşi luă amândoi câinii pe lângă dânsul şi stătu în dreptul Frosinei.

Zânele se repeziră călări asupra lui Perpiliţă; traseră cu arcurile în pieptul lui Perpiliţă, dar săgeţile căzură pe jos, fără să-i străpungă pieptul. Traseră a doua oară, şi parcă deteră-n piatră, şi a treia oară tot aşa. Atunci zâna cea mare zise:

— Ah! fecior de lele, după cum văz te-ai scăldat în lac înaintea noastră, de-aia nu te pătrund săgeţile!

După vorbele astea, descălecară, intrară în lac şi o-mbrăcară pe Frosina; şi ieşind din apă, se aşezară sub copaci, pe verdeaţă, iar caii cu

capetele de om le păzeau din toate părţile. Sărmanul Perpiliţă, de câte ori se uita la Frosina, i se topea sănătatea şi viaţa. Zânele se prefăcură că glumesc cu el şi că n-au de gând să-i facă niciun rău. Se rugară zicându-i:

— Flăcău tânăr şi frumos, ia lasă-ţi câinii mai la o parte şi vino lângă noi de ne cântă niţel cu fluierul, să te-audă frumoasa-pământului, Frosina.

Când zânele vorbeau aşa cu Perpiliţă, Frosina sta cu ochii în pământ, necăjită şi înveninată. Bietul Perpiliţă, neştiind drăciile zânelor, îşi goni câinii şi se duse la dânsele. Cât fusese cu câinii lângă el, zânele nu catadicsiseră să pună mâna pe dânsul. Acuma, cum se apropie de ele, îi aruncară o pulbere în ochi şi, de unde era om, îi crescură dintr-odată coame de cerb; după coame i se făcu şi capul de cerb, dar Perpiliţă, simţind că nu-i este bine, strigă şi chemă câinii. Până să ajungă însă la el câinii, sărmanul Perpiliţă, niţel câte niţel, se făcu cerb de tot. Iar zânele, luând-o pe frumoasa-pământului, Frosina, încă! ecară şi se făcură nevăzute.

Câinii, cum intrară în livadă şi văzură cerbul, îndată se repeziră după dânsul să-l prindă: îl luară la goană să-l vâneze, îl goniră şi-l goniră, şapte păduri, încât, bietul cerb, îi ieşise sufletul de alergătură.

La urmă, cerbul, gonit mereu de dulăi, ajunse la o prăpastie mare şi, de nu sărea dincolo de ea, era cât p-aci să-l înhaţe câinii să-l facă bucăţi-bucăţi. Acolo fu despărţirea lor. Cerbul o luă prin pădure, iar câinii apucară drumul îndărăt spre stână.

Sărmanul de Perpiliţă, cu toate că se prefăcuse în cerb, îşi avea toate simţirile omeneşti; dar nu ştia ce să facă! Aşa că alergă din pădure-n pădure, din munte-n munte, cu mare frică şi cu mare spaimă, şi se păzea ziua şi noaptea, cu mare-ngrij orare, să nu-l mănânce vreo fiară sălbatică sau să-l omoare cineva. Prin pădurile pe unde alerga şi prin stejarii pe sub care s-ascundea, când zbura vreo pasăre ori mişca vreo frunză de suflarea vântului, pe sărmanul cerb patruzeci de friguri îl treceau. Nici ziua, nici noaptea nu putea să-şi sature făptura de somn, de spaima şi de tresăririle inimii pe care le avea la tot pasul.

Astfel de viaţă duse trei ani de zile bietul cerb, tot cu sângele-ngheţat. Alergând prin multe locuri şi prin multe strâmtori, într-o zi ajunse la nişte stânci de care te lua frica să te uiţi la ele. În strâmtoarea stâncilor era o potecă îngustă-îngustă prin care abia încăpu să treacă. Merse ce merse, până ajunse într-o peşteră părăsită, mare şi întunecoasă, de parcă se părea că este iadul. Cerbul, având simţirile omeneşti, cum ziserăm, pătrunse în peşteră şi uitându-se în toate părţile îşi spuse: „Ah! ce mare păcat că n-am cunoscut dinainte peştera asta, să mă fi săturat de somn, că aicea ştiu şi eu că nici dracu’ nu vine să mă găsească”.

Vorbele astea şi altele multe zicându-şi, ostenit cum era de nesomn, şi de umblet, se culcă şi dormi ca duşii de pe lume.

Pe la miezul nopţii, deşteptându-se, auzi glas muieresc. Lui i se păru că sunt zânele şi,

speriindu-se, îşi spuse: „Aoleo! sărăcan de mine! Blestematele de zâne veniră de mă găsiră şi aici. Până acuma eram un cerb cumsecade, dar acuma cine ştie ce-o să mă facă!” Şi de frică se lungi, prefăcându-se că e mort.

Nu erau zânele, cum i se păruse lui, ci erau cele trei ursitoare. Una din ele era baba care i se arătase în vis şi-i spusese unde să găsească zânele. Peştera, vezi, era locuinţa ursitoarelor. Ele alergau pe unde alergau ziua şi seara, iar după miezul nopţii se adunau în peşteră. Intrând la ele acasă ca-ntotdeauna, lor le mirosi a răsuflare de străin şi, uitându-se prin toate părţile, îl găsiră pe bietul cerb întins şi prefăcându-se mort. Atunci ursitoarea cea mai bătrână zise către celelalte două:

— Îl vedeţi pe sărmanul ăsta de cerb? Este nenorocitul de Perpiliţă păstorul.

Iar ursitoarea mijlocie spuse:

— Oare cine era mama lui Perpiliţă ăsta? Că nu-mi mai aduc aminte!

La întrebarea ursitoarei mijlocii, răspunse ursitoarea cea mică:

— Tu l-ai sortit să ia de nevastă pe Frosina, frumoasapământului, şi tu nu ştii cine era maică-sa?

— Poate-o fi aşa cum zici, adăugă cea mijlocie, dar eu în clipa asta nu-mi aduc aminte. Spune tu, rogu-te!

Atunci începu ursitoarea cea mică să vorbească aşa:

— Mama lui Perpiliţă era fată de împărat. Ea avu un logodnic care fugi în lume. În ziua când i-a

venit sorocul să-l nască pe Perpiliţă, ea, ca să n-o dovedească părinţii, fugi pe furiş de acasă şi se duse departe, la marginea oraşului, într-o casă, la o babă săracă. Fata de împărat născu acolo copilul şi, neavând în ce să-l înfeşe, săraca babă căută ce căută prin toată casă, dar nu găsi decât nişte iţe de lână vechi, în care îl înfăşară amândouă cu grijă. Luându-l baba subţioară, după cum îi poruncise fata de împărat, se duse şi-l lăsă lângă o pădure pe marginea unei văi.

— Bine zici, soră mai mică. Acu-mi adusei aminte de maică-sa! Dar nu-mi aduc aminte cum de se făcu cerb.

Atunci vorbi ursitoarea cea mai bătrână:

— Nu pot să-nţeleg, soro mijlocie, ce să fie prefăcătoria asta a ta, că nu-ţi aduci aminte cum de se făcu cerb. Nu eşti tu aia care mă trimiseşi să mă arăt lui în vis când dormea în pădure? Nu eşti tu cea care-mi poruncişi să-i spui unde poate să găsească zânele? Că o să vie zânele împreună cu Frosina, frumoasa-pământului, sâmbătă, să se scalde? Uite că eu îi spusei atunci toate câte-mi poruncişi şi se duse, sărmanul, până acolo! Şi pentru că s-a uitat o dată sau de două ori la Frosina, pentru o privire sau două ale Frosinei, pe care ai ursit-o să fie a lui, trase ce n-a mai tras, trei ani de zile, prefăcut în cerb, şi cine ştie ce-o să mai tragă încă.

Iar ursitoarea mijlocie le zise.

— Auzi, soro mai mare, şi tu, soro mai mică? Cu mare uşurinţă Perpiliţă poate să ajungă iar om; şi cu mare uşurinţă poate s-o ia de nevastă pe Frosina, frumoasapământului, pe care am ursit-o

să fie a lui, dar trebuie să ştie nenorocitul de Perpiliţă ce fel şi cum să facă.

— Şi ce porunceşti să facă? întrebă ursitoarea cea mai mică.

— Uite ce: să se scoale şi să alerge la Muntele de Marmură. Acolo este o peşteră mare ca bunăoară asta. Să se ascundă acolo şi să nu crâcnească deloc. Să aştepte până ce vor veni zânele. Ele, de câte ori merg la scăldat, îşi lasă cămăşile în peştera aia şi se duc goale în lac. Atuncea el să ia cămăşile şi să treacă printr-însele de câte trei ori şi îndată se face om, după cum era. Şi aşa, d-acilea-ncolo, trebuie să-şi puie pe el acele trei cămăşi ale zânelor şi să nu le mai scoată până când o muri.

— Asta bine o spuserăţi şi aşa este, zise ursitoarea cea mai bătrână; dar cu ce înlesniri o să poată el s-o ia nevastă pe Frosina, pe care au depărtat-o tocmai la muntele cu apă vie şi cu apă moartă?

— Ca s-o ia pe Frosina este mai lesne decât să ia cămăşile, zise zâna mijlocie. Pentru că dacă o fi să-l simtă zânele că a intrat în peşteră, îl lovesc şi-l lasă mort acolo. Dar dacă le-o lua cămăşile, atunci zânele nu mai au putere să-i facă nimic decât, cu voie, fără voie, o să-i stea cu mâinile dinainte şi-nchinându-se o să-i zică:

— Ce porunceşti, doamne?

Iar el, având cele trei cămăşi puse pe trupul lui, să le poruncească:

— Duceţi-vă de-mi aduceţi calul breaz cu aripi.

Atunci ele, de voie, de nevoie, o să plece şi-o

să-l aducă. Odată avut calul breaz cu aripi, el o să-l înveţe pe Perpiliţă cum şi în ce fel. Zânele o să-i facă multe rugăminţi şi multe linguşiri, ca să-l păcălească să le dea cămăşile, dar el să nu sensele să le dea, că de îndată moare.

Atuncea, ursitoarea cea mai mică glăsui:

— Foarte bine le spuseşi pe toate, numai că de unde să ştie sărmanul de Perpiliţă lucrurile astea ascunse?

Iar ursitoarea cea mai bătrână zise:

— El singur să-şi fie de ajutor, bietul tânăr Perpiliţă! Vai de el că se află în aşa stare.

Cerbul, câte lucruri vorbiră ursitoarele, pe toate le auzi şi le vârî bine în cap. Făcându-se ziuă, ieşi din ascunzătoarea întunecoasă şi o luă la fugă prin poieni şi prin păduri, alergând zi şi noapte, din munte-n munte, până ajunse la Muntele de Marmură. Acolo, căută în sus, căută în jos, şi de-abia dădu peste peştera de marmură. Intrând în grabă, se vârî într-un colţ ghemuindu-se. Şi aşa, după multă aşteptare, iaca numai ce se iviră şi zânele. Ele cum intrară în peşteră, zâna cea mai mare zise:

— Nu ştiu a ce miroase! A răsuflare ca de fiară? Ca de om?

Cerbului Perpiliţă i se făcu inima cât un purice şi îl cuprinse o frică nespusă auzind vorbele astea. Celelalte zâne se mirară:

— Ce om nenorocit şi ce pasăre nenorocită poate să vie până aici?

— Nu ştiu; dar astfel de miros îmi vine, adăugă tot zâna cea mai mare.

Iar cea mai mică le spuse, dezbrăcându-se:

— De, soro, că nu e nimic! Hai să ne despuiem, că trece vremea!

Şi, după vorba celei mai mici, se dezbrăcară câteşitrele şi alergară să se scalde.

Perpiliţă, fără să piarză nicio clipă, ţâşni din colţul unde era vârât şi îndată luă cămăşile cu gura şi, trecând de trei ori printr-însele, cum zisese ursitoarea mijlocie, se făcu om mai frumos de cum fusese. Văzându-se om, se bucură mult şi toate relele îndurate în trei ani de cerbie le uită. Luă cele trei cămăşi şi le puse pe dânsul, una peste alta, cum spusese ursitoarea, şi plecă bucuros către lacul din livadă, să-l vază zânele şi să crape de necaz.

Ajungând acolo, şezu sub un pom şi se uită la zâne. Când îl văzură ele, se-nrăiră ca şerpoaicele şi ieşind din lac, îndată alergară la peştera de marmură să-şi puie cămăşile; dar negăsind nimic, zâna mai mare oftă:

— Nu vă spusei eu că miroase a răsuflare de fiară or de om? Ce ne facem acuma cu pocinogul ce-l păţirăm? Ah, soro mai mică, ce prostie! Cum ne luarăm noi după vorba ta şi nu căutarăm prin toate colţurile peşterii? Că blestematul ăsta de Perpiliţă era înăuntru. Spune, ce să facem şi ce să dregem acuma?

— Ce să vă mai spui? Cum ne purtarăm, aşa găsirăm, zise zâna cea mai mică. Ce rău ne adusese nouă Perpiliţă ăsta, de-l puserăm s-alerge trei ani de zile cerb prin munţi? Acum, orice am sporovăi e zadarnic, am pierdut tot. Dacă eu binele şi cu rugăminţi am putea să-l înşelăm să ne dea cămăşile, ce minunat ar fi! Iar de nu, o să

tragem şi noi ce n-am mai tras, după cum trase şi el fără să îi făcut niciun rău.

Se sculară supărate foc, otrăvite şi întristate, şi veniră înaintea lui Perpiliţă; închinându-se câteştrele, cu mâinile la piept, îi ziseră:

— Ce porunceşti, doamne?

Iar Perpiliţă le porunci:

— Duceţi-vă să-mi aduceţi calul breaz cu aripi.

Zânele, ca să poată să-l înşele, se plânseră:

— Bine, doamne, dar nu vezi că suntem goale? Cum o să ne ducem să-ţi căutăm calul breaz cu aripi, pentru care trebuie să trecem prin şapte împărăţii?

— Eu nu ştiu cum o să mergeţi şi nici cum o să faceţi, însă calul breaz cu aripi vreau să mi-l aduceţi îndată; că de nu!…

Zânele, văzând că Perpiliţă se supără pe ele, îşi plecară capetele şi porniră să-i aducă breazul cu aripi.

După ce trecu câtăva vreme, iată-le că se-ntoarseră cu calul cerut. Căzură în genunchi şi se rugară de Perpiliţă, cu lacrimi în ochi, să le dea îndărăt cămăşile. Cu tot plânsul lor şi cu toate rugăminţile ce i le făcură, Perpiliţă nu se lăsă înşelat, ci doar le zise:

— Voi m-aţi făcut cerb, de trăsei şi îndurai chinuri trei ani de zile; şi voi, de ieri până azi, vreţi să vă dau cămăşile? Aia nu se cade; să vă iasă din minte.

Auzind zânele vorbele astea, îşi închiseră gura, iar Perpiliţă, încălecând pe cal, până să te freci la ochi ajunse în curtea babei care-l crescuse.

Văzându-l, sărmana babă se repezi şi-l luă de gât, îl sărută, îl întrebă pe unde trăia şi unde alerga, şi câte alea toate. Perpiliţă, vorbindu-i cu omenie, ca la o mumă, îi spuse toate câte păţise.

După ce mai trecură vreo două zile, calul îi zise lui Perpiliţă:

— Doamne, mare bunătate îmi făcuşi de mă scăpaşi din mâinile blestematelor alea de zâne; dar te rog să-mi mai faci o bunătate şi apoi ţi-oi face şi eu ce-oi putea.

— Ce fel de bunătate vrei să-ţi fac? îl întrebă Perpiliţă

— Vreau să mă scalzi şi pe mine în lacul din livada pădurii de dafini.

— Foarte bine, zise Perpiliţă. Fii gata, că mâine mergem acolo negreşit.

A doua zi, se sculară dis-de-dimineaţă şi plecară. Ajungând acolo, se scăldară, se spălară, se limpeziră şi, ieşind din apă, şezură pe iarbă la umbră. Atuncea Perpiliţă îi zise calului:

— Ascultă-mă, Breazul meu, în lacul ăsta, scăldându-se, pe Frosina, frumoasa-pământului, o văzui; şi de-atuncea până în minutul ăsta, mintea nu îmi mai fuge de la ea. Spune-mi, te rog, cum să facem noi să mergem până la dânsa şi unde se află fata?

Iar calul îi răspunse:

— Ah, domnul meu! De dânsa vreau să-ţi vorbesc şi eu, să mergem s-o scăpăm din mâna blestematului ăla de zmeu care a răpit-o din mijlocul curţii, cu părul despletit, în vreme ce se lăia la cap. Iar de când a aflat c-o văzuşi tu în lac şi că vorbişi cu dânsa, zi şi noapte o pune la fel de

fel de pedepse.

— Spune-mi, te rog, calul meu, astăzi unde se află Frosina?

— Trăieşte în mijlocul muntelui cu apă vie şi cu apă moartă. Sub muntele acela este o livadă cu copaci uriaşi, de sute şi mii de ani; în dreptul copacilor, o peşteră mare, în care şade o zgriptoroaică cu şapte capete. Zgriptoroaica este surata blestematului de zmeu. El, ştiind că lui Frosina i-e scris să fie a ta, a legat-o de copaci şi i-a poruncit sor-si s-o păzească bine, când nu este el acolo. Şi aşa, blestemata de zgriptoroaică zi şi noapte nu se mişcă de lângă Frosina.

— Dacă e aşa, Breazul meu, cum putem să o luăm?

— De luat, o s-o luăm; dar trebuie s-asculţi ce vreau să-ţi spui eu. Sunt vătămat şi foarte ostenit de goana fără milă la care mă supuseră zânele. Trebuie să mă odihnesc patru-cinci zile. Iar ca să putem s-o luăm pe Frosina şi să scăpăm vii şi sănătoşi, trebuie să mă adapi patruzeci de zile cu lapte de ciută şi să mă ţeseli de două ori pe zi, până ce o să-mi cază tot părul ăsta fermecat de zâne. Atuncea o să-ţi zic: „Încalecă-mă, stăpâne, şi să nu-ţi fie grijă de nimic!”

— Bine, iubitul meu Breaz; dar, mă rog, unde să găsesc cu laptele de ciută, ca să te adap patruzeci de zile?

— Asta te îngrijorează şi ţi se pare greu? Porunceşte celor trei zâne, şi ele, de sub pământ, de sub piatră, vor, nu vor, o să-ţi aducă.

— Bine, dar zânele unde pot să le mai găsesc acuma?

— Cămăşile nu le ai cu tine? înţeapă-le la o margine cu un vârf de cuţit, şi-n orice minut le-ai căuta, le găseşti lângă tine.

Perpiliţă făcu aşa cum îl învăţă Breazul; şi îndată zânele se aflară dinaintea lui. Văzându-le, Perpiliţă le zise:

— De astăzi, patruzeci de zile în şir să-mi aduceţi câte o găleată cu lapte de ciută, în fiecare dimineaţă; că de nu, vă leg cosiţele de coada Breazului şi vă târăsc ca pe nişte căţele.

Zânele i se-nchinară:

— O să facem, doamne, cum ne-ai poruncit.

Şi aşa, din acea zi începu Perpiliţă să-şi ţesale calul, iar zânele în fiecare dimineaţă să-i aducă laptele.

Împlinindu-se cele patruzeci de zile, calul îşi lepădă părul cel vechi; îi crescu altul nou, care lucea de parcă-ţi da-n ochi. Calul breaz cu aripi, văzându-se după cum dorise, glăsui către Perpiliţă:

— Bunul meu stăpân, acuma, încă un lucru să mai faci pentru binele tău şi al meu. Cheamă zânele şi rupe câte trei fire de păr de la fiecare, şi pune-le de o parte câte trei la un loc, că mult bine o să ne prinză. După asta, fii gata să plecăm. Peste douăzeci de zile, suntem aici cu Frosina cu tot.

Perpiliţă se găti de drum; îşi luă cu dânsul ce-i trebuia şi-ncălecând pe Breazu plecă. Umblară şi alergară, trecură munţi şi păduri, poieni şi câmpii, livezi şi văi, râuri şi râuleţe, dealuri şi prăpăstii, şi câte altele, până ce ajunseră la un loc care cât îl vedeai cu ochii era plin numai de şerpi şi năpârci. Cum ajunseră acolo, calul îi zise lui Perpiliţă:

— Câmpia asta nu se trece pe jos. Eu o să zbor; aşa că să iei seama şi să te ţii bine de coama mea, să nu te dea jos vânturile turbate. Şi când vei vedea că ne apropiem şi ne dăm jos pe pământ, să scoţi trei peri de-ai zânelor şi să-i arunci acolo; şi orice-ai vedea, să nu te sperii, că eu sunt cu tine.

Toate vorbele calului, Perpiliţă le vârî bine în minte. Breazul, punându-şi toată puterea, zbură cu domnu-său călare şi se făcu nevăzut prin nori. Când se lăsă mai aproape de pământ, Perpiliţă scoase trei peri şi-i azvârli în jos. Cum căzură perii, ce să vază? Toţi şerpii şi toate năpârcile se adunară şi se-mpletiră una cu alta, de se înălţă un gard de nestrăbătut înaintea lor. Perpiliţă când văzu zidul de lighioane nu mai putu de frică, iar Breazu îi zise:

— Scoate alţi trei peri şi aruncă-i jos şi nu te speria.

Perpiliţă făcu aşa cum îi spuse calul şi îndată veniră trei stoluri de vulturi nemâncaţi de-o săptămână; şi dacă se repeziră asupra şerpilor şi asupra năpârcilor, nu lăsară nici măcar unul sau una de prăsilă. Şi aşa, li se deschise calea în toate părţile; iar vulturii se duseră-ndărăt, acolo de unde veniseră.

Umblând mai departe pe drum, calul îi zise lui Perpiliţă:

— Stăpâne, bucură-te că ne apropiem de muntele cu apă vie şi cu apă moartă. În pădurea în care intrăm acum, o să găsim multe fete şi nepoate de-ale zgriptoroaicei. Ele o să te-ntrebe dincotro vii şi unde te duci. Tu să le răspunzi: „Vin din lumea ailaltă, să iau apă vie şi apă moartă”.

Ele, auzind vorbele astea, or să alerge toate la zgriptoroaica cea bătrâna să-i spuie. Zgriptoroaica cea bătrână, fiind păzitoarea apei vii şi a apei moarte, o să-şi ia fetele şi nepoatele şi-o să plece să păzească apele; iar noi, iute, iute, o să ne ducem lângă Frosina; îndată să descaleci, s-o dezlegi de copacii unde stă legată, şi să nu vorbeşti cu dânsa niciun cuvânt, ci să o pui degrabă călare şi să-ncaleci şi tu. Atunci eu o să zbor, ca să scăpăm de gura zgriptoroaicei; şi când oi vedea că zgriptoroaica aleargă cu toate fetele şi nepoatele după noi, tu îndată să arunci şi ăilalţi trei peri, şi-ndărăt să nu te uiţi, nici tu, nici Frosina, că are să iasă din cei trei peri un râu tulburat, o pădure de spini şi un şanţ de foc cu pară vânătă. Când vom trece dincolo de câmpia cu şerpi, atunci o să ne odihnim cu toţii şi o să vorbeşti cu Frosina.

Perpiliţă băgă la cap toate câte îi zise calul. Ajungând lângă locurile unde se aflau fetele şi nepoatele zgriptoroaicei, ele, cum îi văzură, le ieşiră înainte:

— Cale bună, flăcău tânăr şi frumos! De unde ne vii şi unde te duci?

— Noroc să aveţi! Vin de pe lumea ailaltă şi mă duc să iau apă vie şi apă moartă.

— Întoarce-te, flăcăiaş, îndărăt, că o să-ţi pierzi capul!

— Ori eu, ori voi!

Cum auziră vorbele astea, fetele şi nepoatele o luară la fugă şi ajungând la zgriptoroaica cea bătrână îi spuseră unde se duce Perpiliţă. Zgriptoroaica cea bătrână, blestemând, îşi luă

toată ceata şi se duse să păzească apele.

Când ajunse ea la zisele ape, Perpiliţă cu Breazul se aflau la copacii unde era legată biata Frosina. Perpiliţă, fără să piarză vremea, descălecă şi se repezi la Frosina. O dezlegă, o luă în braţe şi o sui pe cal şi, încălecând şi el, zise grăbit:

— Haide, Breazule, acuma să te văz!

După puţin, pe unde zbura Breazul cu Perpiliţă şi Frosina, auziră un tunet înfricoşător, ca şi când căzuse un

(răsnet deasupra lor. Fulgerul nu se vedea. Perpiliţă îl întrebă pe cal ce să fie, iar calul îi şopti:

— Este zgriptoroaica bătrână cu fetele şi nepoatele ei. Fă ce ţi-am spus şi nu vă speriaţi.

Atunci Perpiliţă scoase şi azvârli ultimii trei peri şi îndată se făcu în urma lor un râu tulburat, o pădure de spini şi un şanţ de foc cu pară vânătă. Zgriptoroaica bătrână aşteptase multişor la apa vie şi la apa moartă: şi văzând că nu e niciun flăcău, nici nimic, se dusese la locul unde o legase pe Frosina; negăsind-o acolo, se mânie crunt pe fetele şi pe nepoatele păcălite. Aşa că le puse înaintea ei şi-o. luară la fugă să-l ajungă pe Breazu cu Perpiliţă şi Frosina.

Alergând astfel, ajunseră la râul cel tulbure şi intrând năvală toate odată ca să treacă dincolo, nepoatele zgriptoroaicei se înecară până la una. Ieşi zgriptoroaica numai cu fetele goale dincolo de râu şi deteră de pădurea de spini. De-acolo nu putu să mai iasă decât zgriptoroaica bătrână. Ea încă nu scăpă bine de spini şi dete de şanţul de foc

cu pară vânătă şi intrând în el nu mai ieşi de-acolo niciodată.

Iar Breazul vorbitor şi zburător trecu peste câmpia cu şerpi şi, îndreptându-se spre o iarbă verde, la o umbră deasă, zise:

— Descalecă acuma, domnul meu, ca să răsuflu şi să răsufli. Şi pune-ţi căciula pe-o parte, pe-un ochi, că scăparăm cu bine şi sănătoşi.

Atuncea Perpiliţă descălecă cu Frosina şi, aşezându-se la umbră, îşi spuseră unul altuia câte păţiseră de când se născuseră şi până în minutul acela.

După ce se odihniră bine şi frumos, şi ei, şi Breazul zburător, încălecară amândoi pe cal şi se duseră la băbuţa care îl crescuse pe Perpiliţă.

Şi aşa, Perpiliţă se cunună cu Frosina, frumoasapământului, cu dor nespus şi nemărginit din amândouă părţile. Şi trăiră şi petrecură; şi dacă n-or fi murit, poate că mai trăiesc încă şi astăzi.

Iar zânele şi zmeii crăpară şi crapă de necaz şi-acuma, ca nişte corbi nenorociţi ce sunt.

Şi, cum vi-l spusei, aşa basm aflai.

Nu ştiu cum făcui, dar nu vă înşelai. Zâna zânelor un motiv folcloric aromân)

CE ERA, CE NU ERA, era odată un împărat tânăr, fiu de mare împărat, care avea o nespusă patimă să meargă la vânătoare.

Într-o zi, se sculă dis-de-dimineaţă şi, împreună cu patru tovarăşi credincioşi, porniră călări peste câmpii.

Ajungând într-o pădure, se despărţiră, fiecare apucând în altă parte. Împăratul îşi ţinu drumul pe

mijlocul pădurii; şi, tot uitându-se jur-împrejur, zări lângă el o ciută sprintenă şi frumoasă, frumoasă cum nu se poate spune cu gura. Ciuta avea la gât o salbă de mărgăritare, mari cât oul de porumbiţă, iar la picioare, mai sus de genunchi, purta brăţări de aur, lucrate numai şi numai în fire de aur.

Văzând că vietatea e aşa de frumoasă, împăratul nu putu să tragă în ea cu arcul, ci se hotărî s-o prinză de vie. Şi o alergă călare, la galop, o fugări din toate puterile, şi pe jos, goni după ea ca un nebun, se roti ca un vârtej, dar toată străduinţa lui fu zadarnică.

Se dumirea că nu e cu putinţă să prinză ciuta de vie, însă el tot mai alerga, pornit pe urmele ei. Ciuta, simţind că împăratul o să gonească aşa întruna după dânsa, coti în salturi către o vale şi ieşi din pădure, apucând drumul peste câmpie. Împăratul, speriat c-o scapă, îşi chemă tovarăşii în grabă şi porniră împreună pe urmele ei. Şi aşa, fiind în mijlocul câmpului, o înconjurară din toate părţile, apropiindu-se cu mare dibăcie. Ciuta, aflându-se la strâmtoare, făcu o săritură înaltă şi pieri într-un lac rotund, care se afla chiar în inima câmpiei.

Împăratul şi tovarăşii lui se apropiară tiptil, uitându-se mereu acolo şi aşteptând cu nerăbdare să iasă ciuta din apă; dar aşteptară aproape toată ziua şi ciuta nu se mai văzu pe acolo şi nici glasul ei nu se auzi.

Amurgise, se întuneca, şi împăratul uitase să mai plece. Ministrul, unul din tovarăşii lui, neputând să-şi ascunză spaima ce-l apucase

înnoptând într-un loc atât de îndepărtat şi părăsit, începu să-i zică împăratului astfel:

— Mărite împărate, luminăţia ta, cată să plecăm cât mai curând de lângă balta asta, că mie nu mi se pare a bine. Mintea mea îmi spune că ciuta pe care o văzurăm nu e ciută adevărată, ci mai degrabă vreo nălucă gata să ne facă vreun pocinog. Te rog, mărite împărate, hai să plecăm cât mai curând din locul ăsta părăsit, căci căinţa de apoi nu mai este de niciun folos.

Împăratul, auzind vorbele ministrului, îi răspunse nepăsător:

— Cui i-e frică de năluci şi de fiare sălbatice să nu plece la vânătoare. E drept că era mai bine să nu fi văzut ciuta asta, dar acuma c-am întâlnit-o şi-am zărit-o cum a sărit în lac, nu pot să plec până ce nu cunosc sfârşitul poveştii ăşteia.

Ministrul şi supuşii aplecară capetele şi tăcură. Îşi puseră în minte să şadă toată noaptea pe marginea lacului şi să adaste ciuta. Nu-şi mişcau ochii de la apă, ca nu cumva ciuta să iasă şi ei să n-o zărească. Dar aşteptară până la miezul nopţii şi nu văzură nici ciută, nici nimic. Osteniţi de alergătură, căscară şi adormiră.

Când se deşteptară, ce să vază? Un palat luminos care lucea ca soarele de dimineaţă. Împăratul, când îl privi, fu cât p-aci să-şi piarză minţile de uimire.

Ministrul, cu ochii căscaţi la o astfel de minunăţie, pe cât era de speriat la început, pe încă atâta se mai înfricoşa. Şi cu adevărat, era de speriat şi de înfricoşat la ivirea vedeniei neaşteptate. Dar împăratului, nici frica nu-i trecu

prin minte, nici sperietura nu-i pătrunse în inimă; se sculă cu mare bărbăţie şi plecă să cunoască ce fel de palat este acolo şi ce oameni vieţuiesc înăuntru. Şi apropiindu-se, văzu că toate porţile sunt deschise. Înaintă fără sfială, se uită în sus, se uită în părţi, şi nu văzu niciun om. Trecu dintr-o tindă boltită într-o sală mare, împodobită cu lucruri scumpe şi strălucitoare; păşi mai înăuntru şi ce să vază? Un scaun împărătesc. Pe scaunul acela împărătesc stătea o fată de vreo şaisprezece ani, iar împrejurul ei şi al tronului ei şedeau douăsprezece fete, toate în picioare şi cu mâinile la piept.

Împăratul, de mirare, rămase mut; şi în loc să fie înfricoşat de-o astfel de nălucă, el îşi îndreptă nişte priviri atât de duioase către fata care odihnea pe scaunul împărătesc, se uită la dânsa cu atâta drag şi cu atâta dor, încât se părea că din ochii lui curgea sânge în loc de lacrimi. Fata, nemişcată pe tron, văzând cu înfiorare semnele de iubire duioasă ale împăratului, îi zise:

— Voinicule tânăr! De ce te uiţi la mine aşa de duios? Oare nu mă cunoşti într-adevăr? Eu sunt ciuta de ieri, pe care ai fugărit-o toată ziua! Eu m-am aruncat în lac pierind dinaintea ochilor tăi! Eu sunt zâna, împărătească a zânelor, pornită de şase luni din ţara mea! Am alergat prin toată lumea şi am văzut multe feluri de flăcăi, tineri şi frumoşi, dar de niciunul nu mi s-a-ncălzit inima. Trecând şi prin locurile acestea, te întâlnii pe tine şi, din clipa în care te-am zărit, mi s-a tulburat mintea şi n-am ştiut ce să mai fac cu focul care-mi aprinse inima. M-am prefăcut în ciută, să pot să te-nşel, să alergi

după mine. Şi aşa, văzându-te cum goneai în urma mea, cu acea mare dorinţă, mă aruncai în lac, făcându-mă nevăzută. Însă pricepând că ţi-ai pus în minte să m-aştepţi până-n zori pe marginea lacului, eu cu roabele mele, în timp ce voi dormeaţi, am ridicat palatul ăsta ca să te fac să vii la mine şi să-ţi vorbesc.

Când isprăvi zâna cuvintele, iată că o altă zână îi aduse înainte o carte, o scrisoare, dându-i-o şi făcându-i plecăciuni. Împărăteasa zânelor citi cartea şi începu numaidecât să plângă, cu lacrimi ca ploaia. Împăratul, neştiind pricina plânsului, se mira şi se frământa, neputincios, şi aştepta. La urmă, împărăteasa zânelor îşi şterse lacrimile şi-i zise împăratului aşa:

— Voinicule tânăr, cartea asta îmi aduse vestea tristă că mi-a murit mama; şi mă cheamă toate zânele acolo să mă sui pe scaunul împărătesc. Dar îmi pare rău că trebuie să mă despart de tine. Însă, iubitul meu, să ştii că dacă te-oi afla credincios faţă de mine, într-o zi eu tot am sate iau de bărbat.

Şi spunând împărăteasa vorbele astea, se făcu nevăzută. Împăratul cu tovarăşii lui, de unde se găseau în palatul luminos, se pomeniră lângă o baltă, într-o livadă mică şi întunecoasă, fără urmă de om sau pasăre.

Făcându-se apoi ziuă albă, împăratul şi tovarăşii lui văzură că nu mai era niciun fel de palat prin apropiere. Aşa că de mirare li se părea că visează şi că ei nu sunt aievea. Se sculară de-acolo şi porniră către casă.

De-atunci, împăratul fu cuprins de grele

gânduri şi lainice dorinţe. De nimic nu mai avea chef pe lumea asta, căci zi şi noapte mintea lui nu pleca de la împărăteasa zânelor. Toate lucrurile lumeşti erau dinaintea ochilor lui deşarte; nu vru să mai ştie nici de ale împărăţiei, nimic nu-l mai mulţumea în viaţă, decât plecarea la vânătoare.

Trecură trei ani şi împăratul nu putu să-şi schimbe gândurile; oamenii lui îl povăţuiau să-şi lase la o parte visurile acelea, dar el nu asculta pe nimeni şi numai ce-i şoptea inima lui numai aia făcea.

După trei ani de aşteptare, într-o zi, împăratul pieri din mijlocul palatului. Nimeni nu ştia încotro se dusese. Şi pe când oamenii împărăteşti îl căutau pretutindeni, el se afla lângă genunchii împărătesei zânelor.

Împărăteasa îl privea cu mare dor şi-i şoptea, minunându-se:

— Iubitul meu şi frumosul meu, eu nu credeam că pe pământ poate să existe o iubire atât de tare la un voinic pentru draga lui. Iubitul meu, am văzut că trei ani de zile nu m-ai uitat nici ziua, nici noaptea, trei ani de zile ai fost întristat şi gălbejit ca frunza căzută la începutul verii, şi de câte ori te vedeam cu faţa suptă de neîmplinirea dorului, crede-mă că mintea mi se zdruncina; dar nici altminterea nu puteam să fac, pentru că datinile noastre aşa îmi cereau.

Acuma a venit vremea să fim împreună; însă trebuie mai întâi să-mi dai vorba de omenie că orice-ai vedea cu ochii tăi, bune, ori rele, n-o să mă-ntrebi cum e şi cum nu e, şi nici n-o să te-apuci să judeci lucrurile; ci totdeauna tu să te prefaci că

n-auzi şi că nu vezi, fiindcă numai aşa o să izbutim să trăim împreună. Dacă nu vei face cum îţi zic, atuncea o să trăim despărţiţi şi nevăzuţi unul de altul. Însă tu să ştii că o zână nu face niciodată un lucru urât.

Şi aşa, după ce se învoiră, împăratul şi zâna zânelor se puseră să facă nunta. O săptămână întreagă ţinură petrecerile nunţii, întreaga împărăţie fu în mare şi strălucită sărbătoare.

Vremea trecu repede. Împăratul trăia cu nevastă-sa o viaţă frumoasă, frumoasă cum nu se poate spune cu vorba.

După un an, zâna nevastă născu un băieţel frumos, voinic şi înzestrat nevoie mare, un fecior pe care doi ochi răi să nu-l vază. Zânele îngrijiră de copil, îl deteră lui taică-său în braţe, taică-său îl luă cu mare grijă şi-l mângâie, îl sărută cu nespusă dragoste, apoi îl dete maică-sii; zâna nevastă luă copilul în poală şi bătu din palme cât putu. Îndată veni o zgriptoroaică bătrână şi înfricoşătoare şi, tot uitându-se la zâna nevastă, aştepta cu gura căscată, gata să înhaţe copilul. Zâna prinse copilul din poală cu amândouă mâinile şi, fără să-i fie milă, îl azvârli în gura zgriptoroaicei, zicându-i:

— Ia căţelu ăsta de-acilea, că nu pot să-l sufăr înaintea ochilor!

Când văzu împăratul copilul dat în gura zgriptoroaicei, cu mâinile maică-sii, era cât p-aci să-şi piardă minţile. Se cruci frământându-se şi se zbătu neputincios.

De multe ori vru să-şi deschidă gura, să-i zică muieri-şi cele nezise, dar îşi aducea mereu aminte

de legământul pe care-l făcuse cu dânsa înainte de cununie şi nu putu să-şi calce vorba de omenie dată atunci cu mare bucurie. Aşa că împăratul, vrând nevrând, se făcu sărmanul că n-aude şi că nu vede nimic, nu-i zise muieri-şi nici că-i albă, nici că-i neagră.

Cu astăzi, cu mâine, trecu aşa încă un an şi nevasta sa rămase grea a doua oară. Împlinindu-se nouă luni, născu o lată; dar ce fată, că parcă era luna plină pe cerul senin după ploaie! împăratul se bucură nespus de mult, zicându-şi în mintea lui: „În locul băiatului, pe care mamă-sa nemiloasă îl dete zgriptoroaicei să-l mănânce, norocul îmi dete fata asta atât de frumoasă, ca să-mi îndulcească inima”.

După vreo cincisprezece zile, într-o dimineaţă, zâna nevastă îşi luă fata în braţe şi ieşi cu ea în bătătură să se plimbe. Bărbatul şedea la fereastră, uitându-se la nevastă, la fetică şi simţind o duioasă bucurie. Dar mulţumirea cea mare a împăratului nu ţinu mult, căci zâna zânelor, văzându-l cât de mult se bucură, ce făcu? chemă zece roabe de-ale ei şi le zise să aprinză un foc uriaş şi, după ce focul se înteţi bine, zâna nevastă azvârli în mijlocul flăcărilor copila, fără nicio milă şi fără nicio jale.

Văzând împăratul cum copila aceea frumoasă este arsă de vie de maică-sa, o cutremurare îi cuprinse întreaga fiinţă şi, de mult rău ce-i venea, viaţa nu şi-o mai dorea. Se sculă cu inima rea şi cu ochii plini de lacrimi şi se duse de se-nchise singur într-o odaie şi plânse, plânse, până ce i se făcură ochii negri şi stinşi ca tăciunii.

Dar cu toate că suferea cumplit pentru băiatul mâncat de zgriptoroaică şi pentru fetica arsă în flăcări, el, sărmanul, ca să nu-şi calce vorba de omenie pe care i-o dăduse înainte de însurătoare, nu deschise gura să-i zică nimic urât neveste-sii.

Şi aşa, zi cu zi, împăratul, din suspinări de dorul fetiţei şi-al băiatului, slăbi şi se topi, încât rămase numai osul şi pielea pe trupul lui. Într-o seară, zâna nevastă îi zise:

— Bărbate, aflai că vecinii tăi s-au sculat asupra stăpânirii tale şi vor să-ţi bată oastea şi de-or putea or să-ţi ia şi împărăţia. Miniştrii, cu oamenii cei mai aleşi de acolo, sunt pe gânduri. Cea mai mare grijă a lor este că n-au împărat. Nu ştiu ce să facă şi ce să dreagă. Şi fiindcă lucrurile stau aşa cum ţi le spusei, trebuie să te scoli şi să te duci în împărăţia ta, să-ţi pui lucrurile la cale. Dar de hainii care vor să te bată să nu te sperii, că eu cu toată oastea mea de zâne o să viu să-ţi ajut, să te scap de toate răutăţile duşmăneşti.

Zicând vorbele astea, zâna nevastă bătu din palme şi îndată veniră două zâne tinere. Împărăteasa le porunci:

— Luaţi-l pe bărbatu-meu şi într-o clipă să-l duceţi în palatul împărăţiei lui, după cum îl aduserăţi aici acum doi ani.

Cele două zâne îl luară pe tânăr de umeri şi până să te freci la ochi împăratul se afla în mijlocul palatului. Ministrul cu cei doisprezece fruntaşi ai sfatului împărătesc, când îşi văzură stăpânul, se bucurară şi se mirară. Îl întrebară unde fusese atâta amar de vreme, iar împăratul le

povesti toate; toate, în afară de păţaniile lui cu băieţelul şi cu fetiţa; dar fiecare vorbă ce-i ieşea din gură parcă era frământată cu pelin amar.

Zvonul se răspândi. Auzind toţi prietenii şi supuşii că tânărul împărat, pierdut acu doi ani de zile, a venit sănătos în scaunul împărăţiei sale, se duseră care mai de care să-i ureze bun venit

A doua zi se ţinu marele sfat împărătesc, vorbindu-se de-ale bătăliei, până la murgitul serii; a treia zi, ajunse ştirea în palat că vrăjmaşul trecuse hotarele, cu oaste multă şi nenumărată. Împăratul îşi făcu toate planurile şi, a patra zi, strângându-şi toată oastea, plecă la bătălie. Armata mergea înainte, iar merindele şi berea veneau cărate în urmă. Oamenii care duceau samarele fură doborâţi de oastea zânelor. Zânele luară toată mâncarea şi toată băutura, le răsturnară pe jos şi le călcară cu picioarele, le stricară în aşa fel că rămăşiţele lor nu le-ar mai fi mâncat nici câinii şi nici porcii. Oştenii se-ntoarseră necăjiţi spre casă, necăjiţi, speriaţi, amărâţi. Şi cum umblau ei aşa întristaţi de marele rău ce-l păţiseră, împărăteasa zânelor le ieşi în cale şi le zise:

— Cale bună vă urez şi noroc, flăcăi credincioşi ai împăratului.

— De noroc să ai parte, tânără doamnă.

— Dar vă întreb, feciori ai împăratului, de ce sunteţi atât de întristaţi? Nu cumva din cauza merindelor pe care vi le stricară zânele?

Auzind vorbele, astea oamenii se uitară unul la altul, ochi în ochi, şi rămaseră tăcuţi. Împărăteasa zânelor le mai zise:

— Flăcăi credincioşi ai împăratului, nu vă jeliţi şi nu vă-ntristaţi. Duceţi multă plecăciune din partea mea măritului vostru împărat şi spuneţi-i cuvintele astea:

— Zâna, nevastă-ta, le-a pus pe zâne să arunce toate merindele oştirii.

Împărăteasa zânelor plecă, iar oştenii se duseră lampărat, vestindu-i cu mare durere şi stânjeneală toate câte păţiseră de la zâne şi de la împărăteasa lor. Când auzi împăratul că oastea e rămasă fără merinde şi flămândă, parcă un fulger căzu asupra lui. Se sculă cu un mare suspin în piept şi-şi încălecă armăsarul, întorcându-se grabnic la palat. Când năvăli valvârtej în sala strălucitoare, o văzu şezând pe scaunul împărătesc pe nevastă-sa. Ea, cum îl zări că vine, începu să râză cu hohote, şi râzi, şi râzi şi râzi până aproape de leşin. Atunci împăratul nu mai putu să rabde, îşi uită cuvântul pe care-l dăduse la însurătoare şi deschise gura cu amar:

— Ce sunt răutăţile astea de nerăbdat pe care mi le faci tu mie de când te-am luat de soţie şi până astăzi!? Cerul să te judece pentru inima nemiloasă ce porţi pe lumea asta! Deschide-s-ar pământul să te-nghită! Cum de nu-ţi fu ţie milă, acu doi ani, de băiatul meu, de l-ai dat cu mâinile tale în gura zgriptoroaicei, în faţa mea? N-ai mai fi apucat să fii mamă! De ce te dovedeşti tu fără dor de copiii tăi pe lumea asta? Cum de nu-ţi fu ţie milă, acu un an de fetica noastră – pe care parcă o făcuseşi icoana frumuseţii – de-ai aruncat-o în mijlocul focului şi ai făcut-o scrum? Şi nu te săturaşi cu răutăţile astea, te-ai repezit şi până

acolo să mă ajuţi cum îmi spuseseşi, şi în loc de ajutor puseşi zânele tale să-mi strice toate merindele oştirii! Spune-mi, acuma, ţi s-a-mplinit pofta, că-mi lăsaşi oastea răspândită pe dealuri şi prin poieni, flămândă?

Zâna nevastă, auzind vorbele astea, simţi un nod în gât şi începu să plângă cu lacrimi ca ploaia. Şi aşa, după ce-i trecu nodul de plâns, se întoarse şi zise către bărbatul său:

— Bărbate dorit şi iubit! bine era să fi răbdat şi de data asta; dar fiindcă pierduşi răbdarea şi-ţi călcaşi vorba de omenie dată la cununie, după datinile noastre, ale zânelor, de astăzi încolo n-o să poţi să mă mai vezi şi n-o să pot să te mai văd! Şi, ca să-ţi dai seama bine de cuvintele pe care ţi le-am spus când te-am luat, că zânele niciodată nu fac un lucru urât, acum a venit vremea să vezi cu ochii tăi, şi văzând, ştiu că de judecata şi de nerăbdarea ta o să te căieşti mult. Dar toate căinţele care urmează după fapte sunt fără de folos.

Zâna nevastă urmă apoi aşa către împărat:

— Bărbate, tu, după mintea ta, judecaşi cum îţi veni la gură, şi ziseşi că am dat băiatul în gura zgriptoroaicei să-l mănânce, şi că am aruncat fetica în mijlocul focului, am ars-o; ba că am pus şi zânele să strice merindele oştirii! Ştii tu oare cine este zgriptoroaica aia căreia i-am dat băiatul să-l mănânce? Ştii dumneata ce lucru tainic era para aia de foc în care am aruncat fetiţa? Ah, bărbate, n-ai făcut bine că ţi-ai pierdut răbdarea! Zgriptoroaica aia pe care ai văzut-o este sora mea mai mare, care cu dragoste nespusă a luat băiatul

să-l crească. Iar para de foc este sora mea mijlocie, care şi ea, biata fată, cu mare bucurie şi plăcere a primit copila să o crească. Eu îmi dau seama foarte bine că lucrurile astea pe care ţi le spun nu le crezi, dar când ţi-oi aduce băiatul cu fetica împreună, să-i vezi cu ochii tăi, atuncea, n-o să mai ai ce zice. Spunând aşa, ea bătu din palme cât putu, şi îndată veniră două zâne, închinându-se înaintea împărătesei lor, întrebând-o:

— Ce porunceşti, doamnă?

Împărăteasa zânelor le zise:

— Acuma, într-o clipă, să vă duceţi să-mi aduceţi băiatul şi fetiţa.

Cele două zâne, aplecându-se înaintea împărătesei lor, îi răspunseră cu glas supus:

— Facă-se după porunca dată, mărita noastră împărătească!

Plecară, şi după puţin, se întoarseră una cu băiatul şi cealaltă cu fata în braţe – şi, înclinându-se după cum le era datina, puseră copiii lângă mama lor. Împărăteasa îi luă şi-i strânse la piept, îi mângâie, îi sărută, apoi îi dete în poală bărbatului.

— Vezi, acum, bărbate, cu ochii tăi, şi crede vorba ce ţi-am spus, că zânele niciodată nu fac un lucru urât! Vezi, acum băiatul, despre care-ţi credea mintea că l-a mâncat zgriptoroaica, este ca un miel sugaci de primăvară. Vezi, acum, bărbate, fetica, despre care-ţi credea gândul că a ars-o focul, este ca un grunj de zahăr şi ca un miez de nucă. Crezi acuma că zânele nu fac un lucru urât niciodată? Iacă, te scosei din suferinţa şi dorul pentru băiat şi pentru fată, la care te gândeai ziua şi noaptea. Acuma, încă un lucru ascuns îmi

rămâne nespus: Căpitanul mai mare peste oştirea ta se vorbise cu vrăjmaşii râvnitori să-ţi ia împărăţia. Vrăjmaşii îi făgăduiră multă avere, numai să le facă ce le venea lor la mână. Căpitanul, nesăţios de avere, ce născoci? A amestecat toată mâncarea şi toată băutura armatei cu otravă. Şi aşa, oştenii, neştiind, (Într-o singură masă s-ar fi otrăvit până la unul. Atunci eu venii în ajutor cu toată oastea mea de zâne, şi poruncii zânelor să strice rezervele de mâncare şi de bere, apoi să cază asupra vrăjmaşilor, să-i vâneze şi să-i gonească până în ţara lor. Zânele făcură cum le-am poruncit şi să ştii că acuma nici miros de duşman nu se mai află în împărăţia ta. De toate astea pe care ţi le spusei ce zici, iubitul meu?

Împăratul, văzând băiatul şi fetica, şi auzind câte îi mărturiseşte nevastă-sa, se căi amarnic că-şi călcase legământul de omenie, dar acea căire de apoi nu-i folosi la nimic. Zâna nevastă se sculă în picioare, îşi luă copiii de mână, şi cu mare durere, suspinând şi lăcrimând, îi zise împăratului:

— Ah, iubitul meu şi doritul meu, sunt silită să mă despart de tine şi de tinereţea ta! Şi nu cred c-o să te mai văd vreodată pe lumea asta, după cum nici tu n-o să ne mai vezi vreodată, pe mine şi pe copiii noştri. Rămâi sănătos şi cerul să ne dea răbdare!

Aşa fu şi, după ce se luară de mână, zâna nevastă se făcu nevăzută din faţa împăratului.

Bietul împărat, aflându-se despărţit şi singur, fără nevastă şi fără copii, de jale şi de rău ce-i venea, ţi se părea că mâncase otravă. De-atunci, zi

albă şi veselă nu mai avu. Se făcea lumină sau se înnopta, faţa lui de lacrimi nu se mai usca. În fiecare ceas şi în fiecare minut, gura lui nu mai înceta de oftări şi de suspinuri.

Aşa, din zi în zi, cu plânsul, cu oftarea şi cu suspinarea, ajunge să zică toţi oamenii, cu mic cu mare, că împăratul căzuse în prostie, pentru că nu-şi mai lua gândul de la o nălucă. Dar el, cu toate că auzea cu urechile lui cum îşi râdeau şi-şi băteau joc toţi oamenii din palat, el nu lua în seamă vorbele unuia şi-ale altuia, ci zi şi noapte îşi plângea soarta în care se găsea. Şi aşa, de mult ce-i era dor de nevastă şi de copii, lăsă la o parte lucrurile lumeşti şi nu mai avu chef de nimic.

Se-nchise într-o odaie a palatului, şi nici ziua, nici noaptea nu mai ieşi de acolo. Dacă oamenii lui îi aduceau vreo bucăţică de pâine mânca, dacă nu, el, sărmanul, de schimbat la suflet ce era, de dorul nevestei şi al copiilor, nu-şi mai aducea aminte nici de mâncare, nici de băutură.

Împăratul duse o astfel de viaţă doisprezece ani întregi. După această vieţuire, lungă şi ruginită, iată ce păţi într-o zi. Cum şedea el acolo în odaia lui, rămas pe gânduri, oftând şi suspinând, auzi un glas:

— Bună dimineaţa, iubitul meu nevăzut de doisprezece ani împăratul îşi înălţă ochii să privească într-acolo. Când clipi, ce să vază? Nevastă-sa cu băiatul şi cu fata, şi cu alte douăsprezece zâne roabe. Împărăteasa zânelor, la vederea bărbatului, strălucea ca luna plină la miezul nopţii, iar băiatul şi fata străluceau ca luceferii de dimineaţă.

Împăratul nu-şi crezu ochilor, i se păru că visează şi că nu era aievea. Aşa că, de uimire şi de bucurie, nu putea să-şi vie în fire. Până la urmă se dezmetici şi atunci pricepu că nu este vis. Se sculă cu bucurie şi cu mare dor, luă băiatul şi fata în braţe, îi sărută şi îi mângâie cu iubire, suspinând, apoi se întoarse către nevastă-sa şi zise:

— Iubita mea, după care oftez de-atâta amar de vreme, cum de te-a lăsat inima să mă ţii fără nicio nădejde doisprezece ani? Dacă, iubita mea, era cu putinţă să ne mai vedem, măcar şi după doisprezece ani sau chiar mai mulţi ani, cum ai răbdat să nu-mi spui că urma să ne mai întâlnim, ca să nu-mi pierd nădejdea atât de mult şi să nu trag câte am tras? Ba-mi ziseşi că nici n-o să te mai văd vreodată şi nici n-o să mă mai vezi. Şi după ce mi-ai aruncat vorbele astea, pierişi dinaintea ochilor, mei, cu copiii împreună, şi mă lăsaşi viu şi întristat, ori mort neîngropat.

După ce isprăvi de vorbit împăratul, zâna nevastă îi zise:

— Iubitul şi doritul meu bărbat, eu nu credeam c-o să ai răbdare atât de lungă şi de aceea ţi-am spus că n-o să ne mai vedem pe lumea asta. Ştiam că pentru greşeala ce tăcuseşi, după datinile zânelor, aveam să fim despărţiţi doisprezece ani. Şi de marele rău ce-mi venea atunci, că trebuie să ne despărţim unul de altul, mi s-a oprit răsuflarea şi n-am putut să-ţi mai vorbesc, am fugit şi m-am făcut nevăzută dinaintea ta. Acum, bărbatul meu, toate lucrurile trecute să le lăsăm la o parte, trebuie să ne bucurăm că ne-am mai întâlnit pe lumea asta.

Şi aşa, se sculară şi-şi luară băiatul şi fata de mâini, şi se duseră în sala mare unde era scaunul împărătesc.

Din ziua aceea, împăratul, suindu-se pe tronul împărătesc, domni în linişte şi fericire. Şi poate că mai domneşte încă şi astăzi împreună cu frumoasa lui zână nevastă.

Şi, cum vi-l spusei, aşa basm aflai.

Nu ştiu cum făcui, dar nu vă înşelai.

POVESTE POPULARĂ MEGLENOROMÂNĂ

Poveste cu un şarpe şi un om sărac

A FOST ODATĂ un om foarte sărac. Omul ăsta nu putea să câştige nici cât pentru pâinea copiilor. Dar era vesel şi avea un fluier cu care fluiera de i se dusese vestea.

Când oamenii din satul lui se duceau la târg să-şi cumpere ce le trebuia, el, care nu avea bani, lua fluierul şi pleca în pădure, unde fluiera toată ziua. Aproape de locul unde fluiera el, sub o piatră, se aciuase un şarpe.

Odată, şarpele, cum a auzit fluierul, a ieşit din ascunzătoare, a început să joace şi să vorbească omului aşa:

— Zi-i din fluier, omule, că eu o să-ţi plătesc.

Mai mult de frică, omul cântă, cântă până ce şarpele s-a săturat de jucat şi a zis:

— Uite, îţi dau un galben. Mâine să vii iar să-mi cânţi, că eu o să-ţi dau iar un galben.

Bucuros de câştig, omul nostru s-a înapoiat acasă, dar a doua zi s-a dus iar să cânte şarpelui din fluier şi acesta i-a mai dat un galben.

Azi aşa, mâine aşa, omul a început să adune galbenii unul câte unul, până a ajuns să-şi facă şi

casă nouă, să cumpere vite, într-un cuvânt s-a îmbogăţit.

Într-o zi, ţăranul cântăreţ trebui să plece şi avea să lipsească mai mult timp de acasă. Ca să nu piardă galbenul ce-i dădea şarpele zilnic, el spuse băiatului cel mare să se ducă în locul lui la piatra din pădure, să fluiere cu fluierul, că o să iasă un şarpe să joace, dar el să nu se sperie, că şarpele, după ce oboseşte dejucat, îi dă un galben aşa cum i-a dat şi lui şi apoi se trage sub piatră. Aşa să facă în fiecare zi.

Tatăl plecă şi băiatul se duse la piatra din pădure, cântă din fluier şi primi de la şarpe un galben. În fiecare zi făcu la fel.

Dar ce s-a gândit băiatul? „De ce să mă duc eu în fiecare zi să fluier şarpelui, ca să primesc un galben? El trebuie să aibă o comoară. Mai bine să-l omor şi să-i iau comoara. „Zis şi făcut. Într-o zi se duse cu o ghioagă, îl loveşte pe şarpe şi îi rupe coada. Şarpele s-a întors, l-a muşcat şi băiatul a murit pe loc.

Mama băiatului, văzând că feciorul nu se mai întoarce, s-a dus să-l caute în pădure şi l-a găsit mort. Înapoindu-se tatăl din călătorie, şi-a găsit copilul mort şi banii pe sfârşite. Atunci s-a dus iarăşi la şarpe cu fluierul. Omul începu să fluiere, şarpele ieşi din ascunzătoare, dar nu mai jucă.

— Ei, prietene, am venit să-ţi fluier ca altă dată, i-a zis omul.

— Ce fel de prieteni să mai fim, răspunse şarpele, când eu am rămas fără coadă şi tu fără băiat? Nu mai putem fi prieteni.

Şi a intrat iar sub piatră. Astfel, din cauza

lăcomiei băiatului, omul nostru a rămas iar sărac. De aceea se spune: „Cine caută coame, rămâne şi fără urechi”.

POVESTE POPULARĂ MEGLENOROMÂNĂ

Balaurul cu şapte capete

A FOST ODATĂ un moş cu baba lui. Moşul era pescar. Ducându-se la pescuit, moşul a prins un peşte frumos. Dar când îl scoase din plasă, peştele începu să vorbească:

— Te rog, moşule, dă-mi drumul.

Mirat că peştele vorbea, pescarul i-a dat drumul în apă.

După puţin timp, pescarul a prins iarăşi peştele şi peştele iarăşi l-a rugat să nu-l mănânce.

— Dar îţi promit că dacă o să mă mai prinzi a treia oară, i-a zis peştele, atunci o să-ţi spun chiar eu cum trebuie să mă mănânci.

Omul a aruncat iar peştele în apă. Dar la scurtă vreme l-a prins din nou.

— De data asta nu-ţi mai dau drumul, i-a spus pescarul, trebuie să te mănânc.

— Aşa ţi-am spus şi eu şi ţi-am făgăduit să te învăţ cum trebuie să mă mănânci. Iată, o să faci aşa: aripile să le amesteci cu făină şi să le dai iepei care o să-ţi fete doi mânji gemeni, oasele să le dai căţelei care o să-ţi fete doi căţei gemeni şi, în sfârşit, carnea s-o mâncaţi voi, tu cu baba, şi baba o să nască doi prunci gemeni.

Moşul a făcut întocmai cum i-a spus peştele.

Şi iapa i-a fătat doi mânji, căţeaua, doi căţei, iar baba a născut doi băieţi.

După ce au crescut caii, câinii şi băieţii, aceştia, care erau mai altfel decât alţi băieţi, au

spus mamei lor că ei pleacă în călătorie prin lume. Baba i-a oprit şi nu i-a lăsat să plece, dar ei tot au plecat. Dar când au ieşit din casă, au spus aşa:

— Dacă întârziem să ne întoarcem, tu, mamă, să loveşti cu securea în uşă şi, dacă iese sânge, să ştii că noi suntem morţi.

Apoi cei doi fraţi şi-au luat fiecare câte un cal şi un câine şi au plecat în lume. După ce au cutreierat ei sate multe şi nu mai rămăsese ca să meargă decât într-un sat mai depărtat, unul din fraţi n-a mai vrut să meargă într-acolo şi s-a întors acasă. Celălalt însă şi-a văzut de drum. Şi a mers fratele cel călător pe unde îl duceau ochii. Într-o zi dădu de o fântână şi lângă fântână stătea o fată şi plângea. Băiatul o întrebă de ce plânge şi fata spuse că a venit să ia apă şi ea n-a ştiut că un balaur cu şapte capete păzeşte fântână. Balaurul a văzut-o şi acuma nu mai poate pleca, căci dacă se urneşte din locul unde se află, balaurul o mănâncă.

— Pleacă liniştită la casa ta, spuse băiatul, că dacă vine balaurul am eu grijă de el.

Şi cum vorbeau ei aşa, iacă numai ce vine şi balaurul clătinând din cele şapte capete ale lui. Atunci băiatul asmuţi câinele, scoase paloşul, se repezi la balaur şi dintr-o singură lovitură îi reteză cele şapte capete. A scos apoi limbile de la capetele retezate şi, după ce şi-a luat rămas-bun de la fată, s-a întors acasă.

Fata, care era fiica împăratului de prin părţile acelea, a umplut doniţa cu apă şi a plecat şi ea acasă. Şi a povestit împăratului că un voinic a omorât balaurul cel cu şapte capete care păzea

fântâna din câmpie şi a scăpat-o de la moarte pe ea şi a scăpat şi ţara de răul balaurului.

În vremea asta, pe locul unde fusese omorât balaurul, trecu un harap. Harapul văzând capetele balaurului le-a luat şi s-a dus cu ele drept la împăratul, lăudându-se că el a omorât dihania care înspăimânta tot ţinutul acela.

Degeaba spunea fata împăratului că altul e voinicul cel care a omorât balaurul, că împăratul, de bucuros ce era, îl făcu pe harap ginerele său şi pregăti nuntă mare.

La nuntă pofti pe toţi voinicii din împărăţie, ca să se veselească cu toţii că împăratul a căpătat un ginere viteaz, care l-a scăpat de balaurul cel cu şapte capete şi-i va scăpa şi de toţi balaurii care îşi au culcuşul nu departe de împărăţia lui. Printre voinici veni şi băiatul pescarului, cel care omorâse de adevărat balaurul. Când a văzut băiatul pe harap aşezat la mare cinste în fruntea mesei şi cu capetele balaurului aşezate pe un taler dinaintea lui, aşa ca să le vadă toţi cei poftiţi, s-a umplut de scârbă. Şi ridicându-se de pe scaunul unde şedea, se înfăţişă împăratului şi spuse că harapul l-a păcălit, căci nu e adevărat că el a omorât balaurul.

— Dar uite capetele, a răspuns împăratul supărat că cineva îi tulbură tihna petrecerii, el mi le-a adus.

— Bine, împărate, dar capete fără limbă eu n-am văzut şi dacă o să te uiţi la capetele acestea vei vedea că n-au limbă.

Împăratul cercetă capetele şi văzu că niciunul nu avea limbă. Atunci băiatul a scos din desagă cele şapte limbi ale balaurului şi le aşează pe masă

în faţa împăratului. Aşa văzu împăratul că harapul se lăudase numai. Supărat, izgoni pe harap şi aşează la masă pe băiatul cel viteaz pe care şi-l făcu ginere.

Nunta a ţinut până seara târziu. Se ridicară apoi de la masă şi împăratul ieşi la o fereastră a palatului şi arătă băiatului departe pe câmp un foc mare, cu flăcări înalte.

— Iacă acolo sunt adunaţi balaurii de care nu putem scăpa, spuse băiatului împăratul.

Voinicul, inimos cum era, nu mai aşteptă alt îndemn şi, cum se lumină de ziuă, sări pe cal, îşi luă câinele şi pomi să omoare balaurii, ca să scape ţara de ei. Până la câmpul cu balaurii a ţinut-o numai într-un galop. Şi când s-a apropiat vede un balaur aşteptând în drum.

— Nu vrei tu, voinice, să ne facem tovarăşi? i-o luă înainte balaurul.

— Ne facem, i-a răspuns băiatul, dacă îţi e gândul bun.

— Pune atunci sabia ta peste sabia mea şi facem jurământul.

Dar când băiatul a întins sabia, balaurul s-a repezit şi dintr-o sorbitură l-a înghiţit.

Acasă la el, mama băiatului văzând că feciorul ei nu se mai întoarce de la nuntă, luă securea şi lovi cu ea uşa din care ţâşni sânge. Aflând în felul ăsta că băiatul este mort, mama îndemnă pe fratele de acasă să plece către ţara împăratului, unde ştia că băiatul ei a fost poftit la masă.

Aşa ajunse şi celălalt fecior al pescarului la curtea împărătească şi întrebă pe împărat de nu

cumva a văzut pe fratele lui. Împăratul îi spuse toată tărăşenia cum a venit feciorul babei cu cele şapte limbi de balaur, şi el, împăratul, a gonit pe harapul care se lăudase că a omorât balaurul de la fântână. Apoi feciorul babei, ginerele său, a plecat să nimicească şi pe ceilalţi balauri de care nu putea scăpa împărăţia asta, dar nu s-a mai întors. Îi arătă apoi focul cu flăcări înalte unde era sălaşul balaurilor.

Băiatul a înţeles că acolo trebuie să fie mort fratele său şi a pornit fără codeală într-acolo. Pe drum îşi tot făcea socoteala cum să le vină de hac balaurilor. Ajuns acolo asmuţi câinele, scoase paloşul şi, răcnind de se cutremurară văile, se repezi la întâiul balaur ce-l văzu.

— Pe dată să-mi înviaţi fratele, că s-a sfârşit cu voi! strigă.

Speriaţi, balaurii alergară la cel care îl înghiţise pe ginerele împăratului şi scuturându-l zdravăn îi scoaseră din burtă pe băiat. Dar fraţii nu-i lăsară pe balauri să se dezmeticească şi răcnind amândoi şi lovind într-o parte şi în alta îi tăiară pe toţi.

Liniştiţi apoi se întoarseră la împărat şi povestiră toată isprava lor.

De bucurie, împăratul se apucă iar de nuntit şi făcu o petrecere cu mic cu mare, ca să cunoască toţi pe ginerele său şi pe fratele lui geamăn, care le scăpase ţara de urgia balaurilor.

POVESTE POPULARĂ MEGLENOROMÂNĂ

Fata cu nume de băiat

A FOST ODATĂ un om care avea nevastă şi nouă fete şi nu avea niciun băiat.

Într-o zi bărbatul i-a spus nevestei că el pleacă în lume să-şi caute de lucru şi nu se întoarce decât peste zece ani. Acum, femeia era gata să mai aibă un copil şi bărbatul a sfătuit-o că dacă va naşte tot o fată s-o omoare, iar dacă va fi băiat să-l îngrijească bine până se va întoarce el.

Femeia născu iarăşi o fată şi ca să n-o omoare i-a pus nume de băiat. Şi i-a spus Ştefan.

După zece ani bărbatul s-a întors acasă. Când a aflat că are un băiat, i-a spus femeii că el vrea să logodească băiatul.

Auzind Ştefan de una ca asta, fiindcă ştia de la maică-sa că tatăl nu trebuie să afle că este fată, îl rugă pe taică-său să mai aştepte cu logodna că prea e tânăr. Dar taică-său nu şi nu, că să se logodească.

Atunci Ştefan, ca să scape de logodna asta, a cerut lui taică-său să-l lase să se ducă şi el măcar o dată la vânat şi pe urmă să se logodească. Tatăl i-a dat un cal, o puşcă şi doi ogari şi Ştefan a plecat la vânat.

Dar după ce a ieşit din sat, fata nu s-a mai întors, ci a pornit mai departe, ca să se piardă de ai săi. Mergând aşa, a întâlnit un moş care a întrebat unde se duce, iar ea i-a spus că s-a rătăcit şi nu ştie ce să facă. Moşul a întrebat-o dacă nu vrea să rămână la el ca să-i pască oile. Ştefan s-a învoit şi a rămas.

A doua zi Ştefan a ieşit cu oile şi s-a dus într-un loc unde era iarbă bună de păscut. Dar aici, un lup păzea pajiştea şi nimeni nu se putea apropia de iarba grasă. Ştefan nu s-a speriat de lup, a dus oile pe pajişte şi când lupul, simţind miros de oaie,

a ieşit din bârlog, păstorul îl aşteptă cu un ciomag şi-l omora pe loc. Aşa oiţele au păscut până târziu, că n-a mai rămas iarbă pe locul acela.

Seara, mulgând oile, stăpânul văzu că oile dau mai mult lapte ca de obicei şi s-a mirat că ce a făcut ciobanul său că oile au dat mai mult lapte. Şi-i spuse şi fetei lui.

— Lasă, tată, că mâine o să mă duc eu după el, spuse fata, şi o să văd unde paşte el turma.

Dimineaţa ciobanul a ieşit cu oile. Fata s-a dus după el pe furiş. Ciobanul ajunse într-o poiană cu multă iarbă. Fata s-a ascuns pe după o tufă. În poiana aceea era însă un porc mistreţ şi nu lăsa pe nimeni să se apropie de iarbă, îndată ce văzu oile pe pajişte, porcul ieşi din vizuina lui şi se repezi la cioban. Dar Ştefan nu se lăsa şi începu să lupte cu porcul.

Şi luptară şi luptară până i-a ajuns oboseala pe amândoi. Atunci mistreţul îi spuse ciobanului:

— Alelei, pui de om, dacă aş avea o picătură de apă, te-aş doborî pe dată!

— Şi eu te-aş doborî, strigă băiatul, dacă aş avea o îmbucătură din colacul pe care îl face fata stăpânului meu!

Auzind vorba asta, fata ieşi din ascunzătoare, îi dădu băiatului o îmbucătură de colac şi acesta doborî pe dată porcul şi-l omorî. Bucuroasă, fata se întoarse iute acasă şi-i povesti tatălui tot ce văzuse. Seara când s-a întors şi ciobanul cu oile, stăpânul îi spune:

— Dragă băiete, pentru grija cu care îmi îngrijeşti tu oile, eu vreau să te răsplătesc. Iată, îţi dau ţie toate oile mele şi-ţi dau şi pe fata mea de

nevastă.

Ei, acu ce să facă Ştefan? Să spună că şi el e fată, nu putea. Îi spuse numai că îi mulţumeşte de cinstire, dar el trebuie să meargă mai departe. Şi chiar în noaptea aceea Ştefan plecă să-şi caute norocul pe alte meleaguri.

Mergând pe unde îl duceau paşii, ajunse în casa unei temei care avea copii mici. Femeia, care era o vrăjitoare, plecase de acasă. Rămaşi singuri, copiii plângeau. Ştefan intră în casa şi rămase cu ei să-i legene şi să-i îngrijească, până va veni mama lor. Văzând cum a avut grijă de copiii ei, vrăjitoarea îl răsplăti pe Ştefan dându-i să bea trei picături de lapte de-al ei. Ştefan bău laptele şi vrăjitoarea îi spuse:

— Să te duci, băiete, la peştera ce se află lângă mare. Din peşteră o să iasă trei cai. Tu să pui mâna pe toţi trei şi care o să-şi plece capul tu să-l laşi, iar care o să se ridice în două picioare să-l încaleci.

Ducându-se la acea peşteră, iată că ies trei cai. Ştefan pune mâna pe unul, acesta se apleacă, pune mâna pe altul, se apleacă şi ăsta, dar când pune mâna pe al treilea, acesta se ridică în două picioare. Băiatul se aruncă pe el şi calul porneşte în fuga mare. Ştefan se ţine bine şi până la urmă calul îi spune:

— Să-mi trăieşti, stăpâne, că de azi înainte tu ai să-mi fii stăpân.

Auzind Ştefan că armăsarul vorbeşte, s-a speriat, dar calul i-a spus:

— Nu te speria, stăpâne, ci pune-mi frâul şi nu zăbovi, că prin multe necazuri ai să treci până

o să ajungi unde îţi e norocul.

Şi au plecat. Şi au mers aşa până au ajuns într-un oraş unde locuia împăratul. Slujbaşii împărăţiei văzând că vine un străin, l-au dus în faţa împăratului. Ştefan i s-a închinat.

Întrebându-l împăratul de unde vine şi cum se numeşte, el îi spuse că vine de departe şi se numeşte Ştefan voinicul. Împăratului i-a plăcut şi l-a luat în casă. Dar împăratul avea o fată, care numai ce l-a văzut pe Ştefan şi i-a zis lui tătâne-său că ea vrea să se mărite cu băiatul.

Împăratul s-a învoit să-l ia de ginere pe Ştefan, dar băiatul îi spune că el încă nu se însoară şi că pleacă în lume. Atunci, împăratul şi fata, mânioşi, au hotărât să-l piardă. Şi prefăcându-se bolnavă, fata îl rugă pe Ştefan să-i aducă leac un pepene de pe pământurile unui balaur.

— Dacă asta cere fata împăratului, eu mă duc să-i aduc pepenele.

Şi s-a dus Ştefan la calul său şi i-a spus ce poruncă are. Calul s-a văitat că asta e treabă grea, dar ca să scape cu obraz curat trebuie să încerce. Ajungând Ştefan şi calul lui la moşia balaurului, calul i-a spus:

— Descalecă, stăpâne, ia un pepene, pune-l în traistă şi repede înapoi, că de te-o simţi balaurul vei pieri.

Aşa a făcut Ştefan şi, până să simtă balaurul, el era departe. Şi fiindcă nu l-a putut prinde, balaurul îl blestemă pe Ştefan aşa:

— Tu, care mi-ai furat pepenele, dacă eşti băiat să te iaci fată, iar dacă eşti fată să te faci

băiat!

Şi blestemul s-a nimerit chiar aşa cum trebuia, că Ştefan care era fată s-a făcut băiat, un băiat frumos şi voinic. Ajungând acasă şi văzându-l împăratul teafăr îi păru rău să-l piardă şi se rugă iar de el să-i fie ginere. Ştefan primi de data asta. Şi se bucură şi împăratul şi fata, dar mai vârtos se bucură Ştefan că şi-a găsit rostul pe nume.

Şi se făcu nuntă mare ca-n poveşti, de-a ajuns şi la urechile omului cel cu nouă fete, tatăl lui Ştefan, şi au veni cu toţii la nuntă.

POVESTE POPULARĂ MEGLENOROMÂNĂ

Trei fraţi şi un balaur

A FOST ODATĂ o femeie care avea trei băieţi şi o nepoată de fiică.

Cel mai mare dintre fraţi spuse într-o zi mamă-sii:

— Mamă, eu mă duc să omor balaurul care ţine calea trecătorilor şi-i înghite cu haine cu tot.

— Să nu faci una ca asta, dragul mamei, că te înghite şi pe tine dihania.

— Nu mă tem, mamă, eu mă duc să scap oamenii de balaur.

Mama nu l-a putut ţine. Voinicul a luat o puşcă şi a pornit. Mergând aşa pe drum, băiatul a întâlnit o babă lângă o fântână. Baba l-a întrebat încotro merge.

— Mă duc să omor balaurul, i-a răspuns băiatul.

— Bine faci, îi zice baba, dar uite, eu arunc acul ăsta în jgheabul de apă şi, dacă tu îl găseşti, o să reuşeşti, dar dacă nu-l găseşti, să nu te duci, că o să te mănânce balaurul.

Băiatul a căutat ce-a căutat acul din jgheab, dar nu l-a găsit. N-a ascultat însă de vorbele babei şi a pornit mai departe. Mergând el aşa, a dat de un văcar care păştea vitele. Şi acesta l-a întrebat unde se duce şi băiatul i-a răspuns:

— Mă duc să omor balaurul!

— Bine faci, zice văcarul, dar stai mai întâi să tai eu un bou şi de-i putea să-l mănânci tu pe tot, vei reuşi, dacă nu, nu te mai duci, că te înghite balaurul.

După ce văcarul a tăiat boul şi l-a fript, băiatul a mâncat cât a mâncat, dar nu ba putut mânca pe tot.

— Întoarce-te, băiete, acasă, îi spuse atunci văcarul, că n-ai să poţi omorî balaurul şi o să te mănânce.

Dar băiatul n-a ascultat nici pe văcar şi a pornit mai departe. De data asta a întâlnit un cioban cu oile. Ciobanul a întrebat şi el unde se duce şi băiatul i-a răspuns că se duce să omoare balaurul.

— Bine faci, spune şi ciobanul, dar stai puţin să mulg eu o găleată de lapte şi dacă poţi să bei toată găleata dintr-odată, ai să omori balaurul, dacă nu, o să te mănânce el pe tine.

Băiatul n-a putut să bea dintr-odată tot laptele din găleată şi ciobanul l-a sfătuit să se întoarcă acasă, căci nu va putea ucide balaurul.

Băiatul n-a ascultat nici de cioban. Pomi mai departe şi în sfârşit ajunse la porţile palatului unde trăia balaurul. Dihania, care se arăta oamenilor sub înfăţişarea unei babe gârbove, avea trei fete. Dar fetele astea nu semănau cu tatăl lor,

balaurul, erau fete adevărate, ca toate fetele. Şi văzând ele, din balconul casei, că vine un străin, au începu să ţipe. Balaurul răcni atunci:

— Ci tăceţi odată şi vedeţi mai degrabă ce fel de om este şi spuneţi-mi de la care viţă mănâncă el struguri şi de la care fântână bea apă. Că dacă bea de la fântâna cu apă tulbure şi mănâncă struguri negri, să închideţi poarta, iar dacă bea de la fântâna cu apă limpede şi mănâncă struguri albi, să-l lăsaţi să intre.

Intrând în curtea balaurului, băiatul s-a repezit la struguri şi a ales numai struguri albi, apoi a băut apă de la fântâna cea limpede. Fetele au strigat la babă şi i-au spus ce-a făcut străinul, iar baba, adică balaurul, le-a spus fetelor să-l lase să intre în casă.

Îndată ce a intrat în casă, baba, care şedea lângă cuptor şi pusese să se coacă pâinea, îl pofti cu vorbă mieroasă:

— Bine ai venit, voinicule, la noi! Şi tocmai bine s-a nimerit că uite, eu sunt bătrână şi nu pot să aprind focul. Apleacă-te tu şi suflă puţin de-l stârneşte.

Băiatul s-a aplecat să sufle şi atunci baba pe la spate, hap, îl înghite. Şi nu s-a mai auzit de el.

Acasă, mama băiatului şi fraţii lui, văzând că băiatul nu se mai înapoiază, se luară de grijă. Fratele cel mijlociu îi spune atunci mamei că el pleacă să-l caute pe cel mare şi să omoare balaurul. Mama i-a spus şi lui să nu plece că-l va mânca balaurul, dar băiatul nici n-a vrut să audă. Şi-a luat puşca şi a plecat.

Mergând, a întâlnit pe baba care a aruncat şi

pentru el un ac în jgheabul cu apă şi nici el nu l-a putut găsi, apoi a întâlnit pe văcarul care a tăiat un bou şi nu l-a putut mânca nici el şi, în sfârşit, ciobanul care i-a dat şi lui o găleată de lapte şi el n-a putut să-l bea pe tot dintr-odată. Şi n-a ţinut seama de niciun sfat, ca şi fratele său, şi a plecat mai departe.

Ajungând la casa balaurului, fratele cel mijlociu a băut şi el apă din fântână limpede şi a mâncat struguri albi ca şi frate-său. Şi tot ca pe frate-său baba l-a poftit în casă şi l-a rugat să sufle puţin în foc şi pe la spate l-a înghiţit.

Cei de acasă au aşteptat, au aşteptat şi, dacă au văzut că nu se mai înapoiază nici al doilea fecior, au înţeles că l-a mâncat şi pe el balaurul, aşa cum îl mâncase şi pe băiatul cel mare. Acuma şi fratele cel mic i-a spus mamăsi că el pleacă să omoare balaurul şi să-i găsească pe fraţii lui. Şi maică-sa l-a lăsat. Dar acest băiat nu era ca ceilalţi IVaţi, el era mititel, mititel, jumătate numai cât fraţii lui.

Plecă la drum şi întâlni iarăşi baba cu acul, care întrebându-l unde se duce, el îi spune că merge să omoare balaurul şi să-şi găsească fraţii.

— Ei, dragul mamei, îi răspunde baba, pe aici au trecut băieţi voinici, nu ca tine, şi nu s-au mai înapoiat. Iacă, îţi arunc şi ţie acul în jgheab şi, dacă poţi să-l găseşti, vei omorî balaurul, dacă nu, o să te mănânce el pe tine.

Dar îndată ce baba a aruncat acul în apă, băiatul l-a şi scos. Atunci baba i-a spus:

— Du-te, că tu o să omori balaurul!

Băiatul plecă şi mai încolo întâlni pe văcar.

Văcarul a lăiat un bou şi după ce l-a fript băiatul l-a mâncat pe tot şi a cerut să-i mai dea. Minunat de aşa mâncău, văcarul i-a spus:

— Du-te, că tu o să omori balaurul!

Mai departe, băiatul a întâlnit pe cioban şi ciobanul i-a dat o găleată de lapte s-o bea dintr-odată şi l-a băut. Şi ciobanul i-a spus:

— Du-te, că tu o să omori balaurul!

Ajungând aproape de casa balaurului, a văzut într-o livadă un măgar legat de un păr cu pere multe. Băiatul cel mititel apucă măgarul de coadă şi azvârlindu-l în pom au picat toate perele şi el a mâncat până s-a săturat. Văzându-l de la balcon, fetele balaurului au strigat:

— Mamă, mamă, vine un om care a azvârlit măgarul în păr şi toate perele au căzut jos şi el le-a mâncat.

— Nu-i nimic, lăsaţi-l să vină, dar vedeţi de la care fântână bea apă şi de la care viţă ia struguri.

Băiatul, intrând în curte, se repede la fântâna cu apă tulbure şi mănâncă struguri negri. Între timp, fetele au închis uşa, dar el s-a năpustit peste uşă, a făcut-o ţăndări şi a intrat în casă.

Balaurul aştepta lângă cuptor, prefăcut în babă, şi l-a rugat şi pe el să se aplece ca să sufle în foc. Dar în loc să se aplece, băiatul se repezi la babă, o apucă de gât şi-i spuse să-i dea pe fraţii lui, că de nu, atâta i-a fost cu viaţa.

De voie, de nevoie, balaurul a scuipat întâi pe un frate, apoi pe celălalt şi apoi toate vitele şi pe toţi oamenii pe care îi mâncase el. După ce n-a mai avut ce scuipa, băiatul şi toţi ceilalţi au tăbărât pe balaur şi l-au omorât.

Aşa au scăpat locurile de năpasta balaurului.

Pe cele trei fete ale balaurului le-au luat cei trei fraţi la casa lor. Băiatul cel mare s-a însurat cu sora cea mare, mijlociul, cu cea mijlocie şi pe cea mică şi cea mai frumoasă din toate a luat-o băiatul cel mic şi cel mai voinic.

POVESTE POPULARĂ MEGLENOROMÂNĂ

Omul din iad

A FOST ODATĂ un om cu nevasta lui. Şi aveau un bou şi mereu se certau că cine să ducă boul la văcar. Într-o zi s-au înţeles că cine va vorbi mai întâi, acela să ducă boul la văcar. Şi au prins rămăşag.

A doua zi, femeia, văzând că bărbatul nu se scoală şi nu vorbeşte nimic, duce dânsa boul la văcar. În timpul cât ca a lipsit de-acasă, veni o cerşetoare, intră în casă ca să ceară ceva de milă, dar omul care se ţinea de rămăşag n-a deschis gura. Cerşetoarea, văzând că omul nu vorbeşte şi nici că se uită la ea, începu a cotrobăi prin casă şi vede într-o odaie o căciulă de băiat împodobită cu galbeni. Ia căciula şi pleacă. Omul tot nu deschide gura, căci se ţinea de rămăşag.

Când s-a înapoiat femeia acasă, a văzut că lipseşte din cămară căciula băiatului. Întreabă atunci pe bărbat unde e căciula, dar el tăcea, că se ţinea de rămăşag. Atunci femeia pune mâna pe un băţ şi începu a striga:

— Ori căciula să o afli, ori piei de aici!

Şi omul a plecat în lume.

Mergând pe drum, ajunge într-un sat şi se abate la prima casă. Ceru adăpost şi ceva de mâncare. Femeia, care ieşise în poartă ca să-l

întrebe ce vrea, înţelese că e străin şi-l întrebă de unde vine.

— Dacă ai şti de unde vin, îi răspunse omul, chiar din iad vin.

— Dacă vii din iad, nu cumva l-ai văzut pe băiatul nostru, Ali? îl întreabă femeia căreia nu de mult îi murise băiatul.

— Cum nu, l-am văzut, îi răspunse omul cu şiretenie.

— Şi cum era? mai întrebă femeia.

— Era zdrenţăros şi mort de foame şi nu avea o leţcaie.

— Dacă e aşa, stai să-ţi dau o pâine şi ceva bani să-i duci, zise femeia.

— Bine, spuse omul, am să-i duc.

Femeia intră în casă, luă o pungă cu bani, luă îmbrăcăminte şi o pâine caldă şi le dădu omului care pomi mai departe la dram.

Înapoindu-se de la pădure, bărbatul femeii o găseşte bucuroasă şi o întreabă ce are de este aşa de veselă.

— Hei, omule, spuse nevasta, a venit cineva din iad, care l-a văzut acolo pe băiatul nostru, Ali, care este lipsit, săracul, de toate.

— Cum aşa? Măi femeie, eşti într-o ureche? Poate să vină cineva din iad?

— Iată că a venit!

— Taci, că nu eşti sănătoasă la minte! Şi i-ai dat ceva?

— I-am dat, fireşte că i-am dat, să ducă lui Ali 6 pungă cu bani, îmbrăcăminte şi de-ale mâncării.

Auzind acestea, omul a înţeles cum stau lucrurile şi îndată a urcat în şa şi a pornit să-l

ajungă pe înşelător.

Acesta, care nu ajunsese prea departe, văzând că este urmărit, a bănuit cine se ţine după dânsul şi căutând să se ascundă undeva s-a oprit la o moară că era în drum.

Morarul îl întrebă de ce fuge aşa speriat. Înşelătorul îi spuse atunci:

— Fugi repede, că un om aleargă călare să prindă pe morar şi să-l jupoaie, că, spune el, pielea de morar e bună pentru tobă.

Auzind acestea, morarul fuge în pădure, dar în grabă şi-a uitat şapca la moară. Înşelătorul a luat şapca morarului, a pus-o pe cap, ca şi când ar fi el morarul, i-ar când a sosit cel care îl urmărea şi l-a întrebat dacă n-a văzut trecând pe acolo un om străin, el îi răspunse că omul acela a fost aci la moară şi a luat-o spre pădure. Şi-i mai spuse că în pădure nu poate intra călare, că-şi rupe calul picioarele prin lăstăriş, şi să-l lase mai bine aci la moară că i-l păzeşte el.

Omul, crezând că ăsta e morarul adevărat, a lăsat calul la moară şi a fugit în pădure după cel care îi păcălise nevasta. Când s-a apropiat păgubaşul de omul din pădure, adică de morarul adevărat, acesta a început să strige:

— Aman, pielea mea nu e bună pentru tobă, că e râioasă!

— Bre omule, eu nu vreau pielea ta, bre!

Dar fugarul ţipa mereu că pielea lui nu e bună de tobă.

— Eu n-am nevoie de pielea ta, omule, eu caut pe un străin care a jefuit-o pe nevasta mea, spune-mi: nu l-ai văzut?

— Ba l-am văzut, răspunse morarul, omul acela a rămas la moară.

Dându-şi seama amândoi că au fost păcăliţi, s-au înapoiat la moară, dar n-au mai găsit pe nimeni, căci înşelătorul o ştersese cu calul omului cel înşelat.

Înapoindu-se acasă, omul nostru îi spuse femeii:

— Omul acela te-a înşelat şi pe tine şi pe mine. Asta înseamnă că amândoi suntem tot atât de proşti. POVESTE POPULARĂ MEGLENOROMÂNĂ

Poveste cu o babă şi scroafa ei

A FOST ODATĂ un moş şi o babă, care aveau o scroafă. Plecând într-o zi moşul, baba rămase singură şi ieşi cu scroafa la păscut. Baba iubea mult scroafa, căci n-avea copii. Tocmai atunci a trecut pe acolo un om şi i-a spus babei:

— Babo, eu am venit să-ţi cer scroafa, ca s-o mărit cu un băiat, să-i fie nevastă.

Baba, care nu era întreagă la minte, a primit bucuroasă. Omul a luat scroafa şi a plecat. Când s-a înapoiat acasă moşul şi a văzut că nu este scroafa, a întrebat pe babă unde este scroafa.

— Am măritat-o după un băiat, zise baba bucuroasă.

— Cum aşa, femeie? O scroafă să fie nevastă? Cine te-a păcălit pe tine cu vorba asta?

Şi repede, moşul a pornit în căutarea omului care luase scroafa. Mergând el, pe drum a întâlnit un om care nu era altul decât acela care luase scroafa. Moşul l-a întrebat dacă n-a văzut pe cineva cu o scroafă.

— Da, l-am văzut, a luat-o spre munte, spuse acesta.

— Alerg după el, se supără moşul.

— Nu fugi aşa îmbrăcat, îi strigă cel care îi luase scroafa, că n-o să poţi fugi mult. Lasă aicea blana şi cizmele, că ţi le păzesc eu. Şi aşa, uşurat, poţi să alergi şi să-l prinzi pe hoţ.

Moşul nu înţelesese şiretlicul. Se dezbrăcă de blană, îşi scoase şi cizmele şi fugi pe deal. Dar n-avea pe cine să ajungă. Pe deal nu era nimerii. Hoţul era jos şi acum ajunsese departe cu cizmele şi cu blana moşului, după ce furase şi scroafa babei. Supărat, moşul s-a întors acasă şi fără scroafa, şi fără blană, şi fără cizme.

Şi n-a trecut multă vreme şi moşul şi baba stăteau într-o zi la poartă, când iată trece un om care striga:

— Ouă de catâr, ouă de catâr vindem!

— Păi, la ce sunt bune? întrebă baba.

— Dacă luaţi unul, zise negustorul, şi-l clociţi patruzeci de zile în pădure, o să iasă un catâr şi o să aveţi un catâr.

— Şi câte parale ceri tu pe ou? întrebă moşul.

— Zece galbeni, spuse vânzătorul.

Moşul s-a învoit şi a cumpărat un ou de catâr.

Vânzătorul însă era tot omul care îi păcălise cu scroafa şi furase cizmele şi blana moşului, dar el nu-l cunoscu. Şi aşa hoţul luă şi ăşti zece galbeni şi plecă. Moşul şi baba au dus oul la pădure şi baba a clocit oul timp de treizeci şi nouă de zile. A patruzecea zi, baba plecă acasă şi a rămas moşul să clocească o zi. După ziua aceea, a patruzecea, tocmai când baba se înapoia la moş,

vede cum de lângă moş sare un iepure. Şi baba şi moşul au crezut că e un pui de catâr.

— Hei, aleargă, babo, că a fugit catârul, strigă moşul.

Şi ridicându-se şi el de unde stătea, începură să alerge amândoi după iepure, crezând că aleargă după catâr. Aleargă, aleargă şi, de n-or fi murit, aleargă şi astăzi, că pe iepure tot nu l-au putut prinde.

Oul de catâr a rămas acolo în pădure, că nu era ou, era o piatră albă de râu, frumos rotunjită de apa pârâului care trecea prin satul babei şi al moşului. POVESTE POPULARĂ BIELORUSĂ

Soarele, luna şi cioara

BABA îşi trimise moşu la târg ca să cumpere griş. Voia să fiarbă griş cu lapte pentru cele trei fiice ale sale. Moşul luă sacul, se duse la târg şi cumpără griş. Dar sacul era găurit şi pe drum se împrăştie tot grişul.

— Unde ţi-i grişul? întrebă baba.

Sacul era gol, niciun fir de griş nu se mai afla înăuntru. Moşul se întoarse şi începu să strângă grişul împrăştiat pe drum, dar se făcu noapte şi bietul om oftă:

— Dacă Luceafărul ar vrea să-mi lumineze puţin, ca să pot strânge grişul, i-aş da de nevastă pe fiica mea cea mare.

Luceafărul lumină şi moşul continuă să strângă grişul. Dar i se făcu frig.

— Dacă Soarele ar vrea să mă încălzească puţin, i-aş da de nevastă pe fiica mea mijlocie.

Şi Soarele începu să încălzească, până când moşul asudă.

Moşul era obosit, abia mai adună o mână de griş. Se opri şi spuse:

— Dacă ar veni Corbul şi m-ar ajuta să strâng grişul, i-aş da de nevastă pe fiica mea cea mică.

Veni Corbul şi strânse tot grişul. Astfel moşul îşi umplu din nou sacul.

După aceea Luceafărul spuse moşului:

— Acum trimite fata cea mare pe prispă.

Moşul trimise fata cea mare pe prispă şi Luceafărul o luă. Apoi trimise pe fata mijlocie Soarelui, iar Corbului, pe cea mică.

— Am să mă duc să-mi văd ginerele, spuse într-o zi moşul babei şi se duse.

Veni la Luceafăr, care-l primi cu cuvintele:

— Bine ai venit, tată socru, ce vrei de la mine?

— Nimic nu vreau. Am venit numai să văd ce gospodărie duci cu fata mea cea mare.

— Bine, să mergem atunci să ne scăldăm, spuse Luceafărul şi porunci soţiei să se cufunde în cada cu apă.

— Dar e seară şi în baie o să fie întuneric, observă moşul.

— N-o să fie întuneric, râse Luceafărul, apoi băgă un deget prin gaura cheii de la uşă şi se făcu lumină, de puteai să pui aţă în ac.

Moşul se întoarse acasă şi spuse babei:

— Intră în cada cu apă, o să ne scăldăm.

— Dar acum este seară, se miră baba, o să fie întuneric.

— Nu spune nimic, intră în apă. Am să-ţi arăt ce am învăţat de la ginerele nostru, Luceafărul.

Moşul băgă degetul în gaura cheii de la uşă,

dar gaura era mică şi moşul nu putea să-şi scoată degetul. Trase, trase şi era gata să-şi rupă degetul, înainte de a-l scoate. Şi întunericul a rămas ca mai înainte. Apoi moşul spuse babei:

— Mă duc să văd cum trăieşte al doilea ginere al nostru. Şi se duse la Soare. Soarele îl primi cu cuvintele:

— Te salut cu drag, tată socru, ce te aduce pe la noi?

— Ce să mă aducă, am venit şi eu aşa să văd ce mai faceţi.

— Foarte bine. Atunci să cinăm, spuse Soarele şi se culcă pe podea, iar soţia aduse o tavă cu prăjituri şi i-o puse pe burtă.

După o clipă, prăjiturile s-au copt şi cina era pregătită. Moşul veni acasă şi spuse babei:

— Pregăteşte nişte prăjituri pentru cină.

Baba luă o tigăiţă, o unse cu untură, puse în ea coca şi o aşeză pe plită. Dar moşul se trânti la pământ şi porunci:

— Pune tava pe burta mea!

— Ce ţi-a trăsnit prin cap, bătrân nesocotit? se supără baba.

— Taci din gură şi dă-mi tava. Am să-ţi arăt eu ce-am învăţat de la ginerele nostru, Soarele.

Baba luă atunci tigăiţa de pe foc şi o puse pe burta goală a moşului care sări în sus ţipând îngrozitor, fiindcă-i fripsese burta. Când moşului i-au trecut rănile, spuse babei:

— Am să mă duc la al treilea ginere al nostru.

Şi se duse la Corb, care-l primi cu cuvintele:

— Fii binevenit, tată socru, ai venit în vizită la noi! Ce doreşti?

— Nimic, dragă ginere! Am venit numai aşa pe la voi.

— Foarte bine, spuse Corbul. Să mergem atunci să ne culcăm în copac.

S-au urcat în copac, iar când moşul adormi, căzu jos şi-şi rupse nasul şi cu asta povestea noastră s-a terminat.

POVESTE POPULARĂ RUSĂ

Ţăranul şi ţarul

A FOST ODATĂ un ţar căruia îi plăcea foarte mult să asculte poveşti. Dar voia să asculte mereu alte poveşti. Povestitorii de la curte i-au spus toate basmele pe care le ştiau şi acum nimeni nu putea să-l mulţumească pe ţar. Atunci ţarul porunci să se dea de ştire că îşi va da fiica de nevastă şi jumătate din împărăţie aceluia care-i va spune o poveste pe care n-a auzit-o încă. S-au înfăţişat tot felul de oameni. Au venit prinţi şi boieri, generali şi negustori, dar în zadar. De îndată ce începea careva să povestească, ţarul îndată striga:

— Cunosc povestea, am mai auzit-o.

Şi cu asta se termina. Povestitorul era pus pe fugă.

În această împărăţie trăia un ţăran foarte sărac. N-avea nici casă, nici gospodărie. Dormea unde se nimerea, mânca şi bea ce i se dădea. Într-o zi flămând, iar în altă zi – aproape flămând. În una din aceste zile ţăranul intră într-o crâşmă să dea de duşcă un pahar cu vin. Crâşmarul îi râse în nas:

— De ce nu te duci la ţar să-i spui o poveste? Fiica ţarului caută mereu, îşi aşteaptă ginerele, nu mai poate răbda şi tu stai aici.

Ţăranul ascultă aceste vorbe şi se gândi:

„Păi să ştii că am să mă duc, să-mi încerc norocul. Ginerele ţarului n-am să fiu, dar cel puţin o zi, două am să trăiesc bine”.

Se duse la palat. Ţarul îl întrebă:

— Ce vrei de la mine, măi ţărane?

— Mărite ţar, vreau să-ţi spun o poveste. Dar mai întâi porunceşte să mi se dea de mâncare şi de băut.

Ţarul se uită la el şi începu să râdă

— Priviţi-l, ce mai ginere! Cămaşa-i peticită, opincile sunt legate cu curmeie!

Dar apoi tăcu şi porunci să i se dea ţăranului să mănânce şi să bea. Ţarul chemă apoi boierii şi pe cei mai apropiaţi sfetnici şi porunci ţăranului:

— Ei, ia spune povestea.

— Răposatul meu tată, începu ţăranul, a fost cel mai bogat om din împărăţie. A ridicat un palat înalt. Pe acoperişurile acestui palat umblau porumbeii şi ciupeau stelele de pe cer. Atât de înalt era! Iar curtea era aşa de mare, încât un porumbel nici într-o zi de vară nu putea să zboare de la un capăt la altul.

Ţarul tăcea, tăceau şi boierii, nimeni nu-l întrerupea pe ţăran, iar acesta continuă:

— Mai departe am să spun mâine după masă, după ce voi mânca plăcintă şi pâine proaspătă.

Şi plecă spre bucătărie ca să ia cina. A doua zi după masă îşi continuă povestea.

— În această curte trăia un taur de şapte ani. Pe un.com al acestui taur stătea un păstor, iar pe celălalt, alt păstor.

Păstorii sunau din corn, cântau cântece, dar

unul pe altul nu se auzea. Atât de mare era acest taur.

Ţarul tăcea, nu-l întrerupea pe ţăran. Dar povestitorul se opri şi spuse:

— Voi continua povestea mâine, iar acum este timpul de odihnă.

Şi se duse la bucătărie să mănânce. Deodată ţarul spuse:

— Ce-i de făcut, boieri? O asemenea poveste încă n-am auzit, dar ca să-mi dau fiica după acest zdrenţăros, nu-mi vine bine.

S-au sfătuit cum să termine cu acest povestitor. Prinţii şi boierii au început să se gândească. S-au gândit şi în cele din urmă au găsit o dezlegare: demnitarii ţarului să spună că au mai auzit această poveste, iar ţarul, de asemenea.

Ţăranul a aflat de această punere la cale, dar nu i-a dat atenţie. A doua zi, ca şi cum nimic nu s-ar fi întâmplat, după masă se prezentă şi începu să-şi termine povestea.

— Răposatul meu tată avea o iapă care în timp de trei zile a înconjurat pământul. Ziua şi noaptea de trei ori a fătat.

Prinţii şi boierii, împreună cu ţarul, s-au posomorât, îşi mângâiau mustăţile, dar povestitorul continuă:

— Cămările erau pline de aur şi de argint. Şi atunci sfetnicii ţarului au venit şi au împrumutat aurul şi nici până astăzi nu l-au dat înapoi.

Aici ţarul strigă:

— Ştiu, ştiu!

Prinţii şi boierii aprobară.

— Ştim, am mai auzit această poveste! Putem să dăm şi în scris!

S-au ridicat şi au semnat cu toţii. Ţăranul luă scrisoarea şi spuse:

— Dacă aţi auzit de asta şi aţi semnat, atunci daţi-mi datoria, măriţi sfetnici!

Ţarul, văzând păcăleala, spuse:

— N-aveţi încotro, ceea ce-i scris cu condeiul, nu puteţi tăia cu toporul.

Sfetnicii au trebuit să dea aurul. Ţăranul luă banii şi a trăit bine şi cinstit. POVESTE POPULARĂ GREACĂ

Pe cine nu laşi să moară nu te lasă să trăieşti

ÎNTR-O PĂDURE, odată, pe când se tara un şarpe, se pomeni că o cracă groasă de tot se prăvăleşte peste el; n-a mai avut timp să se ferească de ea, căci era destul de lungă şi până să-şi târască tot trapul, iată-l aproape strivit de cracă! Trecu pe acolo, din simplă întâmplare, şi un pădurar.

— Fii bun, omule, şi dă la o parte craca asta groasă, căci am să mor strivit sub ea! îl imploră şarpele.

— Ţi-aş da eu bucuros dramul, dar tare mi-e teamă că, odată salvat, pe mine ai să mă devorezi primul! îi spuse omul cu jumătate de glas, de parcă s-ar fi şi văzut înghiţit de şarpele acela gros şi lung.

— Dă craca la o parte şi ai să vezi că nu-ţi voi face nimic! îl ragă şarpele cu glas convingător.

Dar omul învăţase să nu se încreadă în şarpe. Stătea pe gânduri dacă să-l creadă sau nu. Şarpele însă atâta se tângui şi atâta îi făgădui că n-are să-i

facă nimic rău, încât până în cele din urmă bunătatea omului se lăsă copleşită de milă şi-l eliberă de craca aceea, care era cât pe aci să-l facă în două pe şarpe. De cum se văzu liber, şarpele îi spuse:

— Când mi s-a întâmplat nenorocirea să-mi cadă craca peste trap nu mi-era foame. Dar acum, după atâta timp, de când mă străduiesc să te conving să mă salvezi, mi s-a făcut foame. Vreau să te mănânc!

— Ţi-am spus eu că pe cine nu laşi să moară nu te lasă să trăieşti? îi spuse bietul om.

Dar tocmai atunci trecu o vulpe pe acolo. Auzi discuţia lor.

— Ce se petrece aici? întrebă curioasă vulpea. Şi pe loc îşi făcu ea socoteala că, oricum ar fi fost, de la şarpe nu avea ce să câştige, pe când dacă avea să-i dea dreptate omului, măcar doi-trei pui, în dar, tot avea să capete.

— Iată! spuse omul. Eu i-am salvat viaţa, iar el vrea să mă răsplătească cu moartea!

— Nu prea înţeleg eu bine despre ce e vorba… insinuă vulpea. Dacă vreţi să vă fac dreptate, fiţi mai clari! Aşezaţi-vă amândoi aşa cum eraţi când v-aţi văzut, ca să-mi dau seama cum erai tu, şarpe, şi cum erai tu, omule. Să văd dacă ce-a făcut omul e o nimica toată sau într-adevăr ţi-a dat un mare ajutor.

— Ei, bine, spuse şarpele, grăbit să audă judecata vulpii, uite, eu eram aici şi cu craca asta peste mine!

Şi omul rostogoli iute craca aceea groasă din nou peste şarpe. Iar vulpea:

— Ei, acum, văd eu bine! Rămâi aici şarpe până mă gândesc cum e mai dreaptă judecata!

Zadarnic începu şarpele să se vaiete. Căci vulpea şi omul dispăruseră de mult. Şi poate pentru prima dată vulpea aştepta cuminte în faţa ogrăzii unui gospodar (şi nu dădea buzna înăuntru) şi tot pentru prima oară un gospodar alegea trei dintre puii lui cei mai graşi, ca să i-i ofere vulpii. Dar şi cumătră vulpe îi salvase viaţa.

POVESTE POPULARĂ GREACĂ

Prinţul şi-a ales mireasă

CU ANI şi ani în urmă trăiau un rege şi o regină care aveau un fiu. Şi fiul lor împlinise vârsta de însurătoare, dar mireasă nu-şi alesese încă. Plimbându-se odată prin grădina palatului, i se păru că aude o voce. Se uită în jurul lui… nimic. Din nou auzi o voce care-l întrebă:

— Cum ai dori să fie mireasa ta?

Şi când privi spre portocalul de lângă el, i se păru că dintr-acolo venea glasul. Se desprinse ca prin minune o portocală şi se rostogoli la picioarele lui:

— Sora mea şi cu mine am fost prefăcuţi în două portocale de către un vrăjitor hain. Dacă nu ţi-e dragă nicio fată de pe aici, te încumetă să mergi în căutarea ei şi n-o să-ţi pară rău. E vrăjită şi ea într-o portocală, în grădina regelui care stă departe de aici, cât ai călători trei zile şi trei nopţi. Sunt trei portocali în grădina regelui. Dacă vei ghici din trei fructe pe care le vei culege care este sora mea, o vei scăpa de vrajă. Şi în aceeaşi clipă şi eu voi reveni la chipul meu dinainte. Te duci?

— Dis-de-dimineaţă, mâine, voi porni la drum

şi dacă voi avea noroc vă voi scăpa pe amândoi de vrajă! îi răspunse prinţul şi se gândi să se pregătească de drum. Merse el trei zile şi trei nopţi şi ajunse în grădina de care îi vorbise tânărul prefăcut în portocală. Se uită în portocalul încărcat de fructe şi luă o portocală care i se păru lui mai frumoasă. Îi curăţă cu teamă coaja însă şi cu speranţa că ar fi nimerit-o pe cea căutată. Dar portocala era obişnuită. Cu şi mai mare teamă se opri la alta. Când să vrea s-o cureţe… din nou văzu că era o portocală la fel cu oricare alta. Cu mâna tremurândă, nu mai ştia pe care s-o desprindă, când o portocală din vârful pomului căzu pe jos. Pentru o clipă, prinţul aproape că nici nu dădu atenţie faptului, cu gândul de a nu greşi şi cu a treia şi ultima alegere. Dar înainte de a lua a treia portocală, cu un gest distrat o culese de pe jos pe cea căzută. La simpla atingere, portocala dispăru şi în locul ei apăru o fată frumoasă, frumoasă, cu părul blondportocaliu şi ochii de culoarea cerului senin. Prinţul rămase vrăjit. O luă în braţe şi o sui pe calul lui alb, pornind-o înapoi la palat. Merseră ei pe cal două zile şi două nopţi, dar când să înceapă ziua a treia de drum, prinţul se gândi să se ducă singur la palat, iar pe fată s-o aducă cu un întreg cortegiu de cavaleri şi prinţese de la Curte, după cum se cuvenea unei mirese de prinţ.

— Aşteaptă-mă aici! Până deseară mă întorc cu tot alaiul, ca să te conduc la părinţii mei, la palat, îi spuse prinţul.

Şi o cocoţă într-un pom care era lângă o fântână unde se opriseră ei să se mai răcorească de pe drum.

— Am să te aştept aici, cuminte. Dar să te întorci cât mai curând! îi spuse frumoasa fată.

Dar nici nu trecu o oră de când plecase prinţul şi la fântână veni să ia apă o fată tare urâtă şi neagră la faţă şi cu părul negru şi încâlcit când se aplecă să ia apă şi văzu chipul din fântână, care nu era altul decât al prinţesei, căci stătea aplecată şi se oglindea în fântână, fata cea urâtă crezu, pentru o clipă, că ar putea fi chipul ei şi se miră cu glas tare:

— Doamne, dar când m-am făcut eu oare atât de frumoasă?!

— Ha! Ha! Ha! se auzi un râs din vârful copacului.

Fata cea urâtă se uită în sus şi, cu durere, recunoscu chipul celei pe care o văzuse oglindită în fântână. Ce se gândi ea?…

— Aşadar, tu eşti fata frumoasă pe care am văzut-o? N-ai vrea să cobori să te admir mai de-aproape? Eşti într-adevăr minunată precum te-am văzut în apa fântânii? încercă fata cea urâtă s-o convingă să coboare.

La vorbele ei pline de admiraţie, fata nu aşteptă s-o invite a doua oară, nerăbdătoare să i se arate cât de frumoasă era. Şi fata cea urâtă o întrebă:

— Dar cum se face că te afli cocoţată sus, în copac?

— Aici m-a lăsat prinţul care se va întoarce în curând să mă aducă cu alai regesc la palat, unde vom face nuntă mare! se lăudă fata cea frumoasă şi încrezătoare, dar vanitoasă ca oricare alta.

— Ia întoarce-te, să te văd cât de frumoasă

eşti! Şi ce păr lung şi auriu ai! o rugă cea urâtă.

Şi fata se roti. Dar cu o repeziciune nemaipomenită, fata cea urâtă scoase un cuţit şi i-l înfipse în spate. Se schimbă iute cu hainele celeilalte. Îi tăie părul acela lung şi auriu şi şi-l puse ei, iar pe fată o târî în spatele copacului. Apoi se cocoţă în locul unde o văzuse stând pe fata cea frumoasă.

Când se întoarse prinţul cu tot alaiul, din care făcea parte şi fratele miresei lui, şi o văzu pe urâta cocoţată în pom o întrebă:

— Dar cum de te-ai schimbat chiar într-atâta? Ce s-a întâmplat cu obrajii tăi albi ca laptele?

— Mi-a ars soarele obrazul, prinţe, căci te-am aşteptat de mi s-a urât, toată ziua.

— Dar nici glasul tău nu mai e cald…

— Am răguşit, căci am cântat să-mi treacă vremea! îi spuse ea.

— Şi părul parcă nu mai străluceşte şi-l ai altfel pieptănat!

— S-o fi prăfuit!

Prinţul se lăsă convins de băzmuirile fetei urâte şi, deşi cu inima îndoită, o invită totuşi să se suie în caleaşcă. Dar fratele adevăratei mirese îşi dădu de îndată seama că pocitania aceea, deşi cu părul surorii lui şi îmbrăcată cu veşmintele ei, nu-i era totuşi soră. Când să pună piciorul în caleaşcă se auzi un geamăt. Unul din slujitorii prinţului descoperi pe fata cea frumoasă înjunghiată şi pitită în spatele copacului.

— Aceasta e sora mea! strigă fratele ei.

Şi prinţul se repezi s-o vadă. Într-adevăr, o recunoscu şi el. O sărută şi ca prin minune ea

reveni la viaţă mai frumoasă şi mai strălucitoare ca oricând. Iar la vederea ei, urâta se făcu şi mai vânătă de supărare şi mai pocită. Voi să fugă, auzind-o pe prinţesă cum le istorisea tuturor prin ce trecuse, dar nu avu timp, căci a fost prinsă şi pedepsită de moarte. Şi cum niciun alt prinţ nu s-a grăbit s-o mai ia în braţe şi s-o sărute, n-a mai avut cum să învie.

Scăpaţi de duşmănia ei, s-au întors cu toţii fericiţi la palat, unde au sărbătorit nunta trei zile şi trei nopţi în şir. Iar fratele fetei frumoase a rămas sfetnicul credincios al palatului. POVESTE POPULARĂ SÂRBĂ

Doi iezi cucuieţi

A FOST ODATĂ un ţap care avea doi iezi. Şi cei doi iezi aflară că dincolo de râu, dacă ar fi trecut podul, ar fi dat de o iarbă mult mai fragedă şi mai gustoasă. Ţapul, tatăl lor, îi lăsă să vorbească, dar la urmă îi sfătui să se astâmpere, căci podul era păzit de un lup feroce. Dar iezii n-au mai vrut să iasă la păscut până nu le-a făgăduit tatăl lor că-i va trece podul pe malul celălalt al apei, unde era iarba mai fragedă şi mai gustoasă.

— Ei bine, fiii mei, mâine vom trece podul, dar pe rând, le spuse ţapul. Şi le dădu sfat ce să-i răspundă lupului dacă-i va întreba cine sunt şi ce caută pe podul lui.

Iezii l-au ascultat. Şi când să treacă cel mic pe pod, auzi:

— Hei, cine îndrăzneşte să tropăie pe podul meu?

— Eu sunt, un biet ied cucuiat. Mic şi slab. Mă duc să pasc dincolo de apă, iarbă fragedă şi

grasă, se bâlbâi iedul cel mai mic.

— Bine, mai stăm noi de vorbă la întoarcere! îi spuse lupul la ideea că la întoarcere va fi mai gras şi mai gustos pentru el.

Şi trecu şi al doilea ied:

— Hei, cine tropăie iar pe podul meu? întrebă iar lupul.

— Sunt fratele mai mare al celuilalt ied, spuse al doilea ied.

— Pe tine să ştii că am să te înghit! urlă lupul. Dar iedul o luă iute la goană şi-i strigă:

— Aşteaptă că mai vine unul mai gras ca mine!

Şi atunci lupul se lăsă păgubaş. Dar ţapul, tatăl iezilor, care văzuse tot ce se întâmplase cu fiii lui, se repezi cu coamele în lup şi cu copitele şi-l răsturnă în adâncul apei. Acum puteau paşte liniştiţi toţi trei, fără să le mai fie teamă că la întoarcere îi va înghiţi lupul.

Dar atât de mult le-a plăcut iarba cea fragedă şi gustoasă, că au păscut şi au rumegat până n-au mai putut. Şi când să treacă toţi trei pe pod, s-a rupt şi podul, de cât erau de graşi, încât au mai făcut şi o baie bună, înainte de a ajunge acasă.

POVESTE POPULARĂ CHINEZĂ

Pantera şi maimuţa

ÎNTR-O PĂDURE, trăia odată o panteră fioroasă. Toate celelalte vieţuitoare din pădurea aceea fugeau îngrozite când o simţeau în preajma lor. Le ucidea pe capete; toate erau terorizate şi se gândeau în ce chip ar putea scăpa de ea. Nici vânătorii n-o nimereau niciodată. Ştia să se păzească şi să rămână în continuare spaima

tuturor animalelor.

O maimuţică, tot oglindindu-se în apa unei fântâni, era cu mintea la pantera cea fioroasă, cum de nu găsise nimeni în ce fel să-i stingă viaţa. Dar brusc, privindu-se în apă, începu să râdă şi să se maimuţărească mai mult ca oricând. Îi străfulgera o idee şi se duse ca vântul înspre vizuina panterei, cu un curaj pe care nici ea, maimuţica, nu şi-l explica deloc. Se aşează pe o cracă şi aşteptă. Din fericire, pantera tocmai se întorcea acasă la ea, sătulă că abia mai mergea, gâfâind de cât devorase în ziua aceea.

Bucuroasă, maimuţica se gândi să-şi pună planul în aplicare.

— Am un secret mare pentru tine! Ce-mi dai să ţi-l dezvălui? spuse, cu un fir de voce, maimuţica tremurând cu toată craca pe care stătea agăţată.

— Cu cine vorbesc? Aha, tu eşti, maimuţico? îndrăzneşti să faci târg cu mine? Sau ţi s-a urât cu binele şi vrei să mă năpustesc asupra ta, deşi sunt tare obosită! Lasă târguielile şi nu-mi cere nimic în schimb. Ce-ai de spus, spune îndată! se răsti pantera de-o îngheţă.

— Bine. Am vrut să-ţi spun că de dimineaţă am văzut în pădure o altă panteră, parcă şi mai puternică decât tine, şi mai feroce. Şi m-am gândit la prestigiul tău. M-am grăbit să te previn.

— Nu-i adevărat! urlă pantera.

— Ba da! Am şi auzit-o spunând că dacă te va întâlni te va doborî! mai spuse maimuţa.

— Ce spui? răcni pantera. Chiar acum mă duc eu la ea. Ai să vezi tu şi celelalte animale care din

noi e mai puternică!

Şi maimuţica o conduse pe panteră până la fântână.

— Priveşte înăuntru, căci aici am lăsat-o adineauri, îi spuse maimuţica.

Şi, cu toată furia din lume, pantera se repezi în fântână, ca să se convingă care din ele era mai puternică. Trase un răcnet înfiorător şi se înecă. Când auziră celelalte animale ce ispravă făcuse maimuţica, o purtară în mare triumf prin toată pădurea şi-i dăruiră un coş imens cu banane.
POVESTE POPULARĂ RUSĂ

Măgarul şi cocoşul, câinele şi pisica

DUPĂ CE ANI şi ani de zile slujise măgarul pe un ţăran care-l purta zilnic de acasă la moară şi de la moară la târg, când l-a văzut ţăranul pe măgar că abia îşi mai trăgea sufletul de bătrân ce ajunsese, se gândi să scape de el şi să-şi cumpere alt măgar. Trezindu-se în drum, măgarul o porni fără vreun scop; sigur era că ţăranul nu avea de gând să-i mai dea de mâncare şi nici să-l mai lase la el în grajd să-şi odihnească oasele. Şi tot mergând, în cale îi apăru un câine de vânătoare. Dar era atât de răguşit şi de prăpădit, că măgarul îl întrebă:

— Dar ce e cu tine în halul ăsta?

— Ce să fie, m-au alungat stăpânii mei. Am îmbătrânit şi nu mai sunt bun de nimic. Şi-au luat alt câine, tânăr, de vânătoare. Nici nu ştiu încotro s-o apuc, îi răspunse trist câinele cel bătrân.

— Nu-i nimic. Aceeaşi soartă am avut-o şi eu. Şi pe mine m-a înlocuit ţăranul la care munceam. Hai să mergem împreună. Om vedea noi ce vdm

face… îi răspunse măgarul.

Şi merseră amândoi mai departe, când deodată le apăru în cale un cotoi zbârlit şi cu sufletul otrăvit de parcă mâncase numai mătrăgună în ultimele zile.

— Ce e cu tine, cotoi bătrân? îl întrebară şi măgarul şi câinele. Nu cumva ai fost şi tu izgonit de-acasă?

— Ba, chiar aşa. N-am mai fost în stare să alerg după şoareci. Am obosit. De ani de zile n-am făcut decât să alerg după ei. Am obosit… Şi rezultatul este că m-au alungat, se tângui cotoiul amărât.

Şi toţi trei se întâlniră cu un cocoş care se învârtea de colo până colo în faţa ogrăzii. Şi cânta atât de fals şi de supărător, de parcă toate i-ar fi mers pe dos în ziua aceea.

— Să ştii că nici cocoşul ăsta nu-i prea fericit, spuse cu glasul şi mai răguşit câinele.

Auzindu-l, cocoşul le răspunse tuturor:

— Cânt ultimul meu cântec. Peste o oră gospodina a spus că mă va tăia şi mă va băga în cuptor! Aşadar, nu vă mai miraţi că glasul meu sună atât de fals şi strident.

— Hai, nu mai fi supărat. Vino cu noi şi ai să scapi de la tăiere! îl invitară toţi trei.

Şi el primi bucuros invitaţia.

Tot mergând, intrară într-o pădure. Şi în întunericul pădurii se zări licărind o lumină. Se îndreptară cu toţii într-acolo. Era o casă. Priviră pe fereastră. Şi ce văzură? Trei tâlhari în jurul unei mese, plină cu toate bunătăţile din lume, îşi împărţeau prada făcută în codru. Prada lor, pe

bătrânele animale nu le interesa, dar privind bunătăţile de pe masă le lăsa gura apă. Cum să facă să-şi poată astâmpăra şi ei foamea? Deşi măgar, şi încă bătrân, avu totuşi o idee!

— Cred că dacă ne-am aşeza cu toţii în faţa ferestrei şi am începe să cântăm în acelaşi timp, fiecare pe glasul lui, ar lua-o la goană!

Instinctiv, câinele sări pe crupa măgarului, peste câine sări cotoiul şi hop! că zbură şi cocosul care se sprijini pe cotoi. Şi în clipa următoare, în puterea întunericului, începură să urle, fiecare pe limba lui. Măgarul răcnea cât îl ţinea gura, câinele urla şi el de foame, cotoiul mieuna de tristeţe şi supărare, iar cocoşul îşi continua cântecul lui de moarte pe care i-l întrerupseseră prietenii lui.

Rezultatul a fost cel aşteptat. Când au auzit asemenea sunete cu totul neobişnuite, tâlharii au luat-o la goană. Iar cei patru, tacticoşi, s-au aşezat în locul lor la masă şi au împărţit frăţeşte toate bunătăţile. Apoi au stins lumina şi s-au culcat.

Doi dintre hoţi nu s-au mai întors de spaimă; dar al treilea, mai curajos, s-a întors să se convingă ce anume se întâmplase. Câinele a simţit primul că cineva se apropie de casă şi le-a dat şi celorlalţi de veste să-l primească cum se cuvine. Şi atunci, de cum intră în casă tâlharul, câinele îl muşcă de picior, cotoiul sări să-i scoată ochii, măgarul îi dădu o copită, iar cocoşul îi zburli părul. Abia a mai găsit putere să fugă. Şi nemaiîntorcându-se în casa aceea niciunul din cei trei tâlhari, cei patru prieteni rămaseră acolo liniştiţi şi fericiţi că-şi găsiseră un nou adăpost la bătrâneţe. POVESTE POPULARĂ IRLANDEZĂ

Mărul de aur

A FOST ODATĂ o femeie săracă lipită pământului, care avea un fecior, dar feciorul a muncit un an la un ţăran înstărit şi s-a întors acasă cu o pereche de vaci. Şi acum mergea cu ele la păşune. Pe când era el cu vacile într-o dimineaţă la păscut, iată că în faţa cocioabei unde trăia el, alături de mama lui, se opri o bătrânică.

— Ştiu prea bine, îi spuse ea femeii sărace, că nici tu şi nici fiul tău nu sunteţi oameni cu stare, dar eu sunt şi mai sărmană decât voi şi dacă ai vrea să-mi dai şi mie un codru de pâine, nu te voi uita niciodată.

Femeia cea săracă nu aşteptă s-o roage încă o dată şi se duse de-ndată în casă, de unde luă o cană cu lapte proaspăt şi un boţ mare de mămăligă şi i le întinse bătrânii:

— N-am altceva mai bun, că ţi-aş fi dat, dar, ceea ce am, îţi ofer cu plăcere, îi spuse femeia.

— Ai inimă bună. Şi pentru asta te voi răsplăti. Iată acest măr de aur. E făcător de minuni. El are darul de a tămădui orice boală. Cu mărul ăsta veţi fi bogaţi. Şi dacă voi mai trece pe aici, îmi vei da merinde bune şi gustoase, căci fiul tău, cu mărul acesta de aur, va vindeca pe oricine de orice boală şi lumea îi va fi recunoscătoare, fiecare după puterile lui. Femeia cea săracă rămase cu mărul în mână şi cu gura căscată. Nici nu mai apucă să-i mulţumească bătrânei, căci, după ultimul cuvânt rostit, ea se făcu nevăzută.

De cum îşi văzu femeia feciorul că se apropie, pe înserat, de la păşune, alergă să-l întâmpine şi să-i istorisească tot ce se petrecuse în dimineaţa

aceea. Feciorul nu mai putea de bucurie când o auzea pe maică-sa vorbind. Şi mai ales când luă în mână mărul de aur.

Şi, într-adevăr, o lună, două, nouă, toţi cei din sat veneau la el, la mărul de aur, tămăduitor al oricărei boli. Şi acum trăiau în belşug şi erau fericiţi şi făceau numai bine celor ce veneau la ei doi.

Dar despre mărul de aur fermecat se dusese vestea până la curtea regelui. Şi când auzi regele că un biet cioban are asemenea comoară, nu se arătă tocmai fericit. Şi cum ştia că de bunăvoie el nu avea să-i dăruiască mărul, trimise omul lui de încredere să i-l fure. A doua zi chiar, mărul fermecat era în palatul regelui. Se tânguiră şi feciorul şi maică-sa când şi-au dat seama că cineva le furase mărul de aur, dar degeaba; nu era şi nu era nicăieri. Şi nici nu-şi închipuiau că tocmai omul de încredere al regelui fusese hoţul.

Şi cum fiica regelui era cam fără putere şi zăcea de mai multe zile în pat, regele încercă să-i redea puterile cu mărul cel fermecat. Dar lucru curios: puterea binelui, aşa cum a avut-o în mâinile celor doi care fuseseră hărăziţi să se bucure de binefacerile lui, se prefăcu în putere a răului. Sub ochii regelui, fetei lui îi apărură două coamecu ramificaţii ca la cerb. N-a ştiut ce să creadă… Şi ca să se convingă că nenorocirea se datora mărului furat, încercă să tămăduiască cu el şi pe unul din curteni, care şchiopăta de la o vreme de un picior. Şi deodată văzu regele că şi curteanului îi apărură două coame şi mai mari şi mai puternice decât fetei lui. Disperarea îi era

mare. Trimise de îndată câţiva slujitori să i-l aducă pe cioban la palat. Şi-l aduseră. Abia astfel află şi bietul om cine îi luase mărul de aur.

— Să-mi vindeci imediat fata şi curteanul. Uită-te la ei în ce hal arată! Mărul tău e de vină!

— Maria ta, eu n-am nicio vină! se închină ciobanul în faţa regelui. Nici nu ştiu cum de s-a putut întâmpla aşa nenorocire! Eu i-am vindecat pe oameni până acum, nicidecum să-i sluţesc! Cu voia măriei tale aş vrea să mi se dea înapoi mărul meu. Poate că în mâna mea să se petreacă altfel lucrurile!

— Să i se dea mărul acestui om! tună glasul regelui înfuriat.

Minune! De cum reveni mărul în mâna ciobanului şi ciobanul se apropie de fata regelui şi de curtean, le dispărură amândurora coamele, ca prin farmec, adică aşa cum se treziseră cu ele, tot ca prin farmec.

La vederea acestora, regele rămase convins că ciobanului nu-i putea lua darul cu forţa, cât era el de rege. Cu părere de rău îl lăsă să plece liniştit cu mărul de aur. Şi de câte ori a mai avut de-atunci încolo nevoie de un vraci, l-a chemat pe cioban şi l-a răsplătit după cum i s-a cuvenit.
POVESTE POPULARĂ ITALIANĂ

Ghicitoarea neghicită

A FOST ODATĂ un împărat. Fiindcă era faimos pentru firea lui veselă, se numea Vesel împărat. Şi avea o fată care împlinise vârsta măritişului. Cei mai vestiţi prinţi veniră la curtea împăratului s-o ceară de soţie. Şi cum vitejia, isteţimea şi atâtea alte calităţi le erau lor

cunoscute, împăratul cel şugubăţ hotărî ca fiica lui să se mărite cu cel ce va reuşi să-i spună o ghicitoare pe care el să n-o desluşească.

— Mărite împărat, începu unul din prinţi, ghicitoarea mea sună aşa: „Când te chem tu îmi răspunzi; nu mă vezi, dar mă auzi!”

— Ha! Ha! Ha! râse împăratul. O ştiam… este ecoul! Şi ruşinat prinţul cedă locul lui altuia.

— Mărite împărat, spuse alt prinţ, ghicitoarea mea sună aşa: „Are capete aurii, iară părul în ţepi mii; şi e-n mare căutare de căldură şi de soare”.

— Ha! Ha! Ha! râse împăratul. Spicul de grâu!

— Mărite împărate, începu un alt prinţ, iată ghicitoarea mea: „Grăieşte, dar gură n-are, merge dar fără picioare”.

— Ha! Ha! Ha! E scrisoarea! Altul să-mi spună altă ghicitoare.

— Mărite împărate, spuse un alt prinţ, ascultaţi şi ghicitoarea mea: „Toţi m-aud, deşi sunt mut; căci mereu eu sunt bătut; la necaz, la bucurii, la moarte şi cununii”.

— Clopotul! Clopotul!… Altul, altul, să vină altul!

Neclintit, în mijlocul mulţimii, un prinţ tânăr şi frumos se uită mai întâi la prinţesă, se uită apoi răutăcios la împărat şi, în cele din urmă, spuse:

— Împărate, pot spune şi eu o ghicitoare măriei tale? S-ar putea să nu ţi-o mai fi spus-o altul până acum…

— Ei, bine, să vedem… grăbeşte-te! mai sunt şi alţi prinţi care abia aşteaptă să le vină rândul.

— Eu am credinţa că ghicitoarea mea e nouă

şi prinţesa va fi a mea! spuse prinţul.

Toţi aşteptau cu cea mai mare curiozitate să vadă ce putea născoci prinţul cel îndrăzneţ, ce ghicitoare pe care să n-o mai fi auzit împăratul.

— Ei bine: cine umblă întâi în patru picioare, apoi numai în două, iar la urmă în trei?

Împăratul căzu pe gânduri. Se tot scărpina în cap, să-i vină vreo idee, dar mai mult decât că i-a alunecat coroana de împărat nu s-a întâmplat. În cele din urmă a recunoscut că nu poate răspunde.

— Ai izbutit să-mi spui o ghicitoare pe care să n-o pot ghici. Fata mea va fi soţia ta. Dar mai întâi desluşeşte-mi ghicitoarea. Sau e numai o glumă fără dezlegare? zise împăratul.

— Dar este cât se poate de simplu, măria ta. Chiar tu eşti, împărate!

— Cum aşa! se răsti împăratul.

— Foarte simplu. Copil fiind ai umblat în patru picioare. Când ai crescut mare ai mers în două picioare ca tot omul. Iar la bătrâneţe vei merge în baston, care va fi al treilea picior, de fapt. Nu-i aşa? Mai întâi în patru, apoi în două şi la urmă în trei.

Se distră împăratul şi se înveseliră cu toţii, căci a fost o nuntă mare împărătească, de şapte zile şi şapte nopţi, când s-au spus cele mai multe snoave şi cimilituri, s-a cântat şi s-a dansat ca la nuntă. TRĂIA ODATĂ, de mult de tot, o văduvă tare săracă. Şi ea avea doi copii: un băiat şi o fată. Cât a fost văduva tânără şi sănătoasă, a putut munci din greu ca să-şi poată creşte amândoi copiii. Dar acum îmbătrânise şi puterile o părăsiră. Ce se gândiră copiii? Căci erau mărişori.

Să muncească ei acum; s-o ajute şi ei de-acuma încolo pe buna lor mamă. Şi băiatul se duse să lucreze la o ţesătorie, iar fata, care nu se prea pricepea la altceva decât în ale gospodăriei, se ducea ici şi colo să dea o mână de ajutor la curăţenie, la spălat şi la alte treburi de-ale casei. Toată lumea o iubea, căci era tare harnică şi mai ales era tare veselă; toată ziua cânta cu un glăscior frumos şi cristalin de se oprea lumea în loc s-o asculte.

Băiatul era serios şi corect în munca lui. De asemenea şi fata era căutată şi răsplătită pentru munca ei, încât totul mergea bine. Până când într-o bună zi mama lor căzu grav bolnavă. Având presimţirea că avea să-i părăsească, trimise pe o vecină să-i aducă amândoi copiii să le dea ultima binecuvântare.

Fata, de cum auzi că mama ei este greu suferindă şi chinuită de presimţirea altei lumi, reci şi mute, se grăbi să ajungă acasă, lăsând totul în voia sorţii. Băiatul, în schimb, mai rece şi mai socotit, deşi auzise vestea cea tristă, nu se îndură să lase lucrul şi să alerge acasă. Când mama o văzu pe fiica ei, se îndureră că alături de ea nu-l văzu şi pe băiat, iar când auzi de ce nu venise, se îndureră şi mai mult.

— Fata mea – spuse mama – totdeauna tu ai fost bună la suflet şi săritoare la nevoie. Tu-mi eşti ultima mângâiere. Cât priveşte frăţiorul tău, mă doare să aflu că a rămas să ţeasă mai departe, liniştit, în loc să vină să-mi dea o alinare în pragul morţii.

Spunând acestea, biata femeie îşi dădu duhul.

Ca prin minune, un vrăjitor care privise nevăzut toată scena aceea se gândi să prefacă pe fată într-o privighetoare, căci tot îi plăcea ei să zburde şi să cânte cât era ziua de lungă, iar pe fratele ei, chiar acolo, unde se afla el, vrăjitorul avu puterea să-l prefacă în păianjen, ca să-l sature de ţesut pe tot restul vieţii. Şi fratele s-a pomenit deodată într-un colţ întunecat al camerei ţesând o pânză subţire de păianjen. Şi pânza lui, ca a tuturor păianjenilor de atunci încolo, nu reuşea să fie niciodată gata, căci cine o zărea se grăbea să rupă pânza şi să alunge şi păianjenul. POVESTE POPULARĂ FRANCEZĂ

Pe când ursul era vorbăreţ

A FOST ODATĂ ca niciodată, pe când ursul era cel mai vorbăreţ dintre animale. Într-o bună dimineaţă, ursul a pornit-o la drum spre reşedinţa leului, regele animalelor, căci ştia el că leul era cam bolnav. Pe drum se întâlni cu cumătră vulpe.

— Nu vii şi tu, cumătră – o întrebă ursul – să-i facem o vizită leului, căci am auzit că e bolnav?

— N-ai decât să te duci. Eu am atâtea alte treburi de făcut, răspunse scurt cumătră vulpe.

Dar doar ce se despărţi de urs şi îşi aminti că în ultima vreme ursul devenise cam flecar şi începu să se teamă că ar pârî-o regelui animalelor, ceea ce nu-i convenea deloc. Aşadar, îşi schimbă ideea şi se îndreptă spre reşedinţa leului.

Ea ghicise tocmai adevărul. De cum ajunse ursul, gâfâind de nerăbdare de a-i împărtăşi leului cât mai grabnic răspunsul vulpii la invitaţia lui, îi şi spuse:

— Eu m-am grăbit să văd ce mai faci, rege al

animalelor, dar vulpea, când am poftit-o şi pe ea, n-a vrut să vină, spunând că are treburi mai însemnate de făcut.

— O să-i pară rău vulpii! tună cu glasul lui feroce leul, uitând că era bolnav. Dar chiar atunci, cine apăru în pragul casei? Vulpea.

— Respectele mele, preatemutule rege! începu ea cu un glas mieros, mai prefăcut ca oricând. Am auzit că măria ta nu se simte tocmai bine şi m-am grăbit să vin, după ce am căutat mai întâi câteva ierburi tămăduitoare prin pădure.

Şi se uită cu multă răutate la urs, căci era convinsă că o şi pârâse.

— Le vom fierbe pe toate într-o oală în care trebuie însă neapărat să fierbem şi vârful cozii de la vreun urs. Aşa mi-a spus mătuşa mea, vulpea cea bătrână, renumită pentru iscusinţa ei în a vindeca tot felul de boli.

— Da, şi eu am încredere în ea. Dar să vedem acum cât mi-e de devotat ursul! De ce să căutăm un altul, când bunul meu prieten e chiar aici?

Ursul simţi că nu mai avea scăpare. Răzbunarea vulpii se arătă cumplită. Neavând încotro, lăsă pe slujitorii regelui să-i taie vârful cozii, ca să-i arate leului cât îi era de supus.

Dar din ziua în care rămăsese fără coadă, fiindcă flecărise mai mult decât trebuia, n-a mai scos o vorbă cu nimeni, ba chiar şi-a făcut o vizuină departe de toate celelalte animale. Şi din mare vorbăreţ a ajuns un mare ursuz. A FOST ODATĂ o babă şi un moş. Şi pe cât era moşul de bun la suflet, şi nu ieşea din cuvântul babii, pe atât era baba de afurisită cu moşul. Toată viaţa ei

nu făcuse decât să asculte de ea: fie de bună ce era, fie de teamă pentru răutatea ei…

Într-o bună zi, o zi geroasă de iarnă grea, îl trimise fără nicio milă în inima pădurii să taie lemne, spunându-i că îi era frig.

Moşul o ascultă şi se duse în pădure. Văzu câţiva butuci şi se apucă să-i taie şi să-i smulgă din rădăcini. Dintre copacii aceia apăru însă, pe neaşteptate, un pitic cu o barbă de aproape să-i ajungă până la pământ. I se făcu milă de bietul moş şi-l întrebă ce făcea în pădure pe asemenea ger.

— M-a trimis baba mea să tai lemne, îi răspunse moşul.

— Nu te mai osteni atât. Du-te acasă şi vei găsi magazia ticsită de lemne, să vă ajungă până la sfârşitul iernii! Moşul îi mulţumi şi fericit se întoarse acasă. Şi într-adevăr, când o luă şi pe babă să se uite în magazia lor goală, o găsiră acum plină de lemne. Curioasă, babaâi spuse moşului să-i povestească cum şi în ce fel se petrecuse minunea aceea. Şi moşul îi spuse tot fir-a-păr. După o zi, două, baba îi spuse moşului:

— Du-te iar în pădure şi caută-l pe pitic. Spune-i să ne facă în dar o casă îndestulată. Azi am fiert ultimele boabe de fasole. Nu mai avem nimic de mâncare. Să nu vii înapoi până ce nu-l vei găsi!

Şi moşul se duse iar, pe ger, în pădure. Şi căută şi căută, până ce-l găsi.

— Piticule bun şi făcător de minuni, începu moşul să-i spună, baba mea îţi cere o casă îndestulată. N-avem ce mânca şi suntem bătrâni şi

neputincioşi.

— Bine, moşule. Când vei ajunge acasă nu vei mai găsi cocioaba de unde ai plecat spre pădure, ci o casă frumoasă şi îndestulată cu toate bunătăţile şi cu cămările pline. Mergi bucuros acasă! aşa-i spuse piticul şi dispăru, convins că cei doi bătrâni vor fi fericiţi de acum încolo.

Şi într-adevăr, ajunse acasă, dar în loc de cocioabă găsi întocmai după cum îi făgăduise piticul cel bun. Se bucură baba foarte. Dar bucuria ei nu ţinu mai mult de câteva zile, căci după câteva zile ea îi spuse moşului:

— Ei bine, dar când s-or termina toate bunătăţile astea, ce vom mai face? N-ar fi bine să te duci la piticul tău şi să-i ceri o prăvălie plină cu lucruri de vânzare? în felul acesta ne vom putea câştiga pâinea fără ajutorul lui. Ia du-te chiar acum şi spune-i ce-mi doreşte inima! Moşul, care nu ieşea din vorba babei, se duse şi de astă dată. Şi-l căută mult de tot, până să-l găsească.

— Ce mai e, moşule? Ce-ţi doreşte inima? Ce s-a întâmplat? îl întrebă piticul curios să ştie ce mai voia moşul.

— Uite aşa şi aşa... îi repetă toate vorbele babei.

— Bine, bine. Poate că are ea dreptate. Aşa nu vei mai fi nevoit să vii să-mi mai ceri nimic de azi încolo! Du-te acasă şi dorinţa voastră va fi împlinită!

Şi piticul iar se făcu nevăzut.

Şi moşul se arătă tare bucuros când o văzu pe baba lui râzând, cu cei doi dinţi ce-i mai rămăseseră, în faţa unei prăvălii mari cu tot felul

de mărfuri în sute şi sute de rafturi. Dar, după vreo săptămână, baba îi spuse moşului:

— Ştii ceva, moşule? Eu am obosit să tot stau în prăvălie şi să vând. Te duci chiar acum şi-i spui piticului să mă facă contesă şi pe tine conte cu slujitori mulţi, încât noi să nu mai trebuiască să facem chiar nimic.

Moşul, fără să se gândească mult la ceea ce-i spusese baba, se duse direct spre locul unde ştia că era piticul. Îl căută şi-l căută şi la urmă tot îl găsi.

— Ce s-a mai întâmplat, moşule? se cam răsti piticul la el.

Dar cu aerul cel mai senin din lume, moşul îi spuse dorinţa babei lui.

— Şi chiar vrei tu să fii un conte? mai insistă piticul.

— Eu nu vreau nimic. Dar casă bună cu ea nu voi mai duce, dacă îndrăznesc să n-o ascult; ori asta e dorinţa ei! spuse umil moşul.

— Ei, bine, dacă asta e dorinţa ei. Te vei duce acasă şi în loc de tot ceea ce ai lăsat, vei găsi un palat cu slujitorii şi pe baba ta contesă.

Apoi, plictisit, piticul dispăru de parcă-l înghiţise pământul.

Moşul, până ajunse acasă, văzu că are pe el alte veşminte, scumpe, cusute în fir de aur, şi nici nu-şi crezu ochilor când o văzu la fereastra unui palat splendid pe baba lui, contesa, iar pe scările palatului zece slujitori în stânga şi zece slujitori în dreapta, care se înclinau cu toţii la venirea lui.

Moşul, sau mai bine zis contele, urcând scările palatului, se gândea că poate de astă dată

baba lui se va arăta în sfârşit mulţumită şi nu-l va mai trimite la pitic să-i ceară ceva. De altfel, nici nu-şi închipuia ce-i putea cere mai mult decât atât?!

— Uite ce e, moşule, îi spuse într-o zi baba – într-o zi nefericită – ca să scapi de orice altă rugăminte din partea mea, du-te la pitic şi spune-i ca toată puterea lui magică s-o treacă asupra mea, şi atunci îi făgăduiesc că nu te voi mai trimite niciodată la el.

Moşul încremeni. Dar baba, doamna contesă, îi dădu un brânci pe scări şi contele se trezi în curte în faţa palatului. Se dezmetici şi se duse în pădure. Îl întâlni pe pitic, îi spuse dorinţa babei contese. Piticul îl ascultă şi-i spuse, privindu-l fix în ochi:

— Mi-e milă de tine, moşule, ca din prima zi când te-am văzut spărgând lemne pe gerul acela năprasnic. Mergi liniştit acasă. Aşa va fi. De azi încolo baba ta nu-ţi va mai cere nimic! Ne despărţim pentru totdeauna.

Şi piticul îşi luă rămas-bun de la moş. Moşului parcă nu-i plăcu tonul cu care-i vorbise piticul, deşi părea blajin cu el.

Mergând din ce în ce mai repede spre casă, moşul se pomeni că aleargă cum nu mai alergase de ani şi ani de zile.

Ce se întâmplase cu el? Piticul îl transformase într-un iepuraş. Cu inima cât un purice, alerga iepuraşul spre palatul contesei, în speranţa că ea va putea face ceva pentru el, că-l va recunoaşte… Dar, altă minune! în loc de palat, o băltoacă cât toate zilele şi, pe malul ei,

posomorâtă, o broască râioasă. POVESTE POPULARĂ ENGLEZĂ

Nu-ţi pierde cumpătul!

A FOST ODATĂ un om care avea doi fii: unul, zicea taică-său că era mai deştept, adică mai inimos şi mai plin de viaţă, iar celălalt, zicea taică-său, mai bleguţ şi mai prostănac. Se făcură mari feciorii şi tatăl lor se gândi să-l păstreze pe cel mic alături de el încă vreo câţiva ani, iar pe cel mare, mai deştept şi mai plin de viaţă, să-l trimită la muncă, să aducă şi el un ban în casă. Dar cum de lucru nu se prea găsi în satul unde trăiau ei, încercară în satul vecin. Era acolo un om înstărit, dar vestit pentru zgârcenia lui. Văzându-l totuşi pe băiat, se-nvoi să-l angajeze, dar îi vorbi astfel:

— Ascultă, băiete, condiţia mea e asta: să ştii să nu-ţi pierzi cumpătul, oricât ai fi de supărat sau nedumerit de ceea ce ai să vezi sau are să ţi se întâmple. Ai să munceşti multă vreme la mine; dar dacă-ţi vei pierde cumpătul, să ştii că nici simbrie nu vei avea şi de la prima dată îţi voi tăia o ureche, iar dacă-ţi vei pierde cumpătul a două oară, ţi-o tai pe-a doua ureche; iar dacă şi a treia oară te vei înfuria, îţi pierzi slujba. În schimb, dacă mă vei vedea pe mine vreodată că-mi voi pierde cumpătul, ceea ce nu mi s-a întâmplat niciodată, să ştii că primeşti simbrie pe un an.

Pe cât de ciudat i s-a părut băiatului toate cele pretinse de viitorul lui stăpân, neavând prea mult de ales, primi condiţiile. A doua zi se duse la câmp şi, când veni seara istovit de muncă, pe masă găsi o bucată de mămăligă rece. Strâmbă din nas, îi veni s-o dea de pământ, dar îşi aminti de

cele spuse doar cu o zi în urmă. Se mulţumi doar cu un oftat şi se trânti în paie, mort de oboseală.

În seara următoare, când se întoarse de la lucru, pe masă găsi de mâncare o varză fiartă şi atât; niciun codru de pâine măcar. Foamea şi furia l-au făcut să uite de tot şi toate şi a aruncat varza cât colo, trăgând şi o înjurătură. Atât a aşteptat stăpânul lui, care pândea totul într-un colţ. Veni lângă el şi-i tăie o ureche.

Se forfoti băiatul toată noaptea cum să facă şi cum să dreagă să-l mulţumească pe zgârcitul de stăpân fără să-şi piardă cumpătul. Dar cum să nu şi-l piardă, dacă după o zi de trudă el îi dădea o varză fiartă?! După o noapte întreagă de frământări, în zorii zilei socoti el că ar fi mai înţelept să renunţe. Şi plecă acasă la tatăl său şi la fratele său, să le istorisească tot. Ei îl ascultară şi fratele mai mic îi spuse:

— Mă duc eu în locul tău şi te voi răzbuna!

— Ia te uită! Dacă fratele tău n-a fost în stare să reziste, o să rezişti tu, Prâsleo! îl dojeni taică-său.

Dar atâta se rugă de ei doi, că până la urmă îi spuseră amândoi:

— Ei, bine, du-te, dar dacă vei veni şi tu după o zi sau două într-o ureche, ce-ai să faci?!

Şi fiul cel bleguţ şi prostănac se duse în locul fratelui său. Stăpânul îşi freca mâinile de mulţumire că va aveaocazia acum să-i muncească degeaba alt flăcău. Şi-l trimise la câmp şi când se întoarse seara îl aşteptă şi pe el cu un boţ rece de mămăligă şi flăcăul o mâncă cu poftă. Şi a doua seară cu o varză fiartă. Şi băiatul nu spuse nimic,

deoarece ştia de la fratele său ce-l aştepta. Mai nedumerit era stăpânul decât sluga. Şi tot aşa au dus-o vreo săptămână. Într-o bună zi stăpânul îi spuse:

— Mâine te duci la târg şi vinzi perechea asta de boi. Te întorci apoi cu banii acasă.

Băiatul se duse cu boii la târg, îi vându pe un preţ bun, dar stăpânului nu-i dădu niciun sfert din cât luase el.

— Ăştia-s banii. Abia mi-a dat un om şi-atât, că a zis că boii sunt bătrâni şi nu mai fac nici două parale! îi zise băiatul.

Stăpânului îi venea să-l strângă de gât, dar se abţinu, căci, de nu, trebuia să-i dea simbria pe un an. Înghiţi aşadar în sec şi primi cât îi dădu băiatul. După mai mult timp, îi puse:

— Ia porumbul ăsta şi du-l la moară, la măcinat, apoi vii cu sacii de mălai acasă!

Se duse băiatul la moară cu porumbul. Îi măcină morarul zece saci cu mălai. Duse băiatul nouă acasă la el şi se întoarse la stăpânul cel rău şi zgârcit cu un singur sac. Şi de data asta stăpânul lui nu-şi pierdu cumpătul. Luă sacul cu mălai şi-l zăvorî în magazie. Dar toată ziua aceea nu făcu alta decât să scrâşnească din dinţi. Ba scrâşni şi toată noaptea în somn. Dar zilele au trecut una după alta şi stăpânul, uitând de pocinoagele făcute de băiat până atunci, îi dădu altă treabă de făcut.

— Mâine în zori – spuse el – te duci cu zece porci la târg şi te întorci imediat cu banii acasă.

Băiatul duse porcii la târg, dar vându numai cinci. Pe ceilalţi cinci îi duse acasă la el şi tot

acasă lăsă şi banii luaţi pe cei vânduţi. Se întoarse apoi la stăpân şi, cu aerul cel mai senin din lume, îi spuse:

— Nu ştiţi ce nenorocire mi s-a întâmplat?! Ca să iau preţ mai bun pe porci, m-am gândit să-i duc mai întâi la râu să-i spăl, ca să arate mai frumoşi. Dar ce să vezi? S-au înecat toţi zece, unul după altul.

Cât dori stăpânul său să-şi păstreze cumpătul, nu mai izbuti şi izbucnind o dată în toate furiile dădu cu pumnul în masă, de făcu ţăndări tot ce se afla pe ea şi tună şi fulgeră:

— M-ai distrus! M-ai ruinat! Nu ţi-o mai iert! Am pierdut o avere!…

Şi ar fi vrut să mai continue, dar băiatul îl scuti de o ureche cum fusese învoiala, adăugând:

— Şi leafa pe un an!

Aşadar, prostănacul familiei se întoarse acasă cu bani, pe lângă cele ce mai adusese el în câteva rânduri, răzbunându-l şi pe frate-său mai mare. Şi de-atunci încolo taică-său nu mai spuse de el că-i prostănac şi nici bleguţ, ci rămase fala familiei, căci ştiuse să-şi păstreze cumpătul! POVESTE POPULARĂ NORVEGIANĂ

Vântul, Soarele şi Gerul

ÎNTR-O BUNĂ ZI, Soarele şi Gerul s-au certat aprig. De ce? Soarele avea pretenţia că el e cel mai puternic, iar Gerul susţinea că el era cel mai grozav.

— Să mergem să ne judece Vântul, prietenul nostru, spuse Soarele.

— Mă încred în dreptatea lui, se arătă de aceeaşi părere şi Gerul.

Şi o porniră împreună la judecată, spre reşedinţa Vântului. Ajunşi acolo, Soarele ceru voie să-şi spună primul păsul:

— Vântule, am venit la tine să-ţi cerem să judeci tu cu dreptate care din noi e mai puternic? Dacă vreau, eu înfierbânt tot... ard cu putere... şi...

Şi Vântul nu-l lăsă să spună mai departe, ci vorbi el:

— Şi... şi... dacă viu eu şi suflu un vânt rece, unde mai e puterea ta? Ia să-l ascultăm şi pe Ger.

Puţin cam încurcat, Soarele se văzu nevoit să-l lase să vorbească pe prietenul său cu care se ciorovăise.

— I-am spus eu că sunt mai puternic decât el. Dacă vreau îngheţ totul în calea mea. Şi nu mi-e teamă de nimic! spuse Gerul cu mândrie.

— Nu stau lucrurile chiar aşa, spuse Vântul. Toată puterea ta se topeşte când apare Soarele. Iar dacă eu nu vin să-ţi ţin tovărăşie, puterea ta de asemeni scade, căci Ger fără vânt... nu mai este atât de puternic, atât de aspru... Mergeţi liniştiţi la casele voastre şi fiţi prieteni ca şi până acum, căci niciunul nu-i mai puternic decât altul. Să ne facem mai departe toţi trei datoria fără să ne mai punem astfel de întrebări!

Şi, zicând acestea, Vântul suflă o briză caldă, prietenească asupra amândurora şi-şi luă rămas-bun de la ei. POVESTE POPULARA FRANCEZĂ

Vulpea face o nouă farsă lupului

ÎNTR-O BUNĂ ZI, vulpea se ducea tacticoasă spre vizuina ei cu o găină în bot, furată din nu ştiu ce ogradă din satul apropiat de pădure. Pe drum

se întâlni cu un bursuc. Şi el îi spuse:

— Ştii că adineauri l-am auzit pe lup spunând că el e mai isteţ decât tine şi se miră cum de toate animalele ţi-au născocit faima de cea mai şireată din toată pădurea!

Îi spuse acestea, apoi fugi şi o lăsă pe vulpe pe gânduri. Nu trecu multă vreme şi vulpea se întâlni cu lupul.

— Ce-am auzit, cumetre, eşti cam gelos pe faima mea? îi vorbi vulpea lupului.

— Ce-i drept, mă cam miră de unde până unde te socot pe tine toate vieţuitoarele drept cea mai şireată! îi răspunse lupul.

— Hai să facem o plimbare şi să stăm de vorbă, să vedem care din noi doi e mai iscusit, îi propuse vulpea.

— Hai!

Şi vulpea o porni împreună cu lupul pe cărarea ce ducea înspre nişte capcane bine cunoscute de ea, puse de nişte vânători dibaci din împrejurimi.

N-au făcut prea mulţi paşi împreună şi lupul a pus o labă exact în capcană şi harşt! şi-a prins o labă.

— Ce-ai păţit, lupule? îl întrebă cu un aer naiv vulpea, prefăcându-se că nici n-a văzut bine ce se întâmplase.

— Ajută-mă! Nu vezi că mi-am prins laba într-o capcană? urlă lupul.

— Cu dibăcia ta nu mă îndoiesc că vei şti ce să faci ca să scapi! îi replică vulpea.

— Nu mă lăsa aici, te implor! se rugă lupul.

— Dacă recunoşti că eu sunt mai isteaţă

decât tine, îţi spun ce să faci să scapi!

— Recunosc! Recunosc! Dar învaţă-mă mai repede ce să fac!

— Acum n-ai încotro! Trebuie să aştepţi să vină vânătorul care a pus capcana. Te vei preface c-ai murit. Îl vei lăsa să-ţi dea cu un ciomag în cap, nu te vei clinti din loc, să-l laşi să creadă că eşti mort, şi când te va scoate din capcană şi te va azvârli pe jos, o iei la goană! Ascultă-mă, căci numai aşa te poţi salva! Dar să le spui tuturor apoi că numai mintea mea ascuţită te-a scăpat de la moarte!

Şi spunându-i acestea, vulpea dispăru în direcţia vizuinei ei. A doua zi dimineaţă, cu mutra pe care o avea lupul, după o noapte de groază, de foame şi dezonoare în faţa cumetrei vulpi, nu-i fu greu să pară mort. Ascultă sfaturile vulpii şi reuşi să se salveze.

Şi de-atunci încolo nu mai spuse nimănui că el e mai dibaci ca vulpea. POVESTE POPULARĂ AFRICANĂ

De ce are hiena spinarea dungată

ODATĂ, vulpea a pornit-o cu hiena la pescuit. Pe înserat s-au săturat de câţi peşti au prins şi s-au gândit să-i frigă.

— Facem fiecare câte un foc şi ne prăjim peştii, spuse hiena vulpii.

— Şi ca să ne priască, propun să stăm chiar aici pe malul apei şi să ne ospătăm! încheie vulpea ostenită de cât pescuise.

Făcură fiecare câte un foc şi-şi prăjiră peştii pescuiţi. Apoi îşi potoliră setea şi fiecare se culcă liniştită lângă focul său. Era o noapte de vară,

plăcută, cu lună plină. Vulpea, care ştia multe, cu un ochi era la prada ei de peşte ce-i mai rămăsese, dar se prefăcu că doarme, căci o ştia pe hienă cât e de hrăpăreaţă... şi cine ştie... noapte... întuneric. Mai bine era, îşi zicea vulpea, să vegheze, căci trudise destul să-i adune. Şi ca să fie şi mai sigură, în timp ce hiena părea că aruncă o privire în zare, ea îşi puse fierul de la frigarea încinsă lângă culcuşul pe care şi-l înjghebase acolo pe malul apei.

Presimţirea vulpii s-a împlinit. Căci hiena, de îndată ce se convinse că vulpea doarme dusă, se apropie de culcuşul ei!

— Ai adormit, cumătră vulpe? întrebă ea ca să se convingă c-o poate prăda în voie.

Şi vulpea nu-i răspunse, ca să se convingă de presimţirea ei. Atunci hiena, pe vârful labelor, se apropie mult de locul unde-şi lăsase vulpea peştii nefripţi şi hap! înhăţă vreo zece din ei.

Dar când s-o ia pe furiş la goană, vulpea iute în mişcări... jap şi jap! cu fierul încins după hienă! Şi dă-i şi dă-i, pe spinare, de o arse toată! Numai dungi roşii îi rămase pe spinare! Şi cum e vulpea şireată, ţipa către culcuşul hienei:

— Păzeşte-te, prietenă, că au venit hoţii!

Dar ca răspuns nu se auzeau decât urletele de durere ale hienei care o luase la sănătoasa. Şi de-atunci rămase hiena cu spinarea dungată.
POVESTE POPULARĂ PERSANĂ

Darnicul şi zgârcitul

AU FOST ODATĂ doi vecini: unul era darnic din cale-afară, iar celălalt din cale-afară de zgârcit. De câte ori se duceau împreună la târg

sau la vânătoare, cel zgârcit îi spunea celui darnic:

— Vai de mine, mi-am uitat merindele acasă. Ce să mă fac?

Şi cel darnic îi răspundea:

— Nu-i nimic. Am luat eu destul să ne ajungă amândurora!

Într-o bună zi au plecat amândoi la vânătoare şi povestea s-a repetat. Când să poposească în pădure, cel zgârcit i-a spus că uitase sacul cu merinde acasă, iar cel darnic l-a poftit să mănânce din plăcintele pe care le luase cu el. El primi, se făcu noapte, iar a doua zi în zori a pornit de unul singur în pădure, după vânat, mâncând cu poftă din bunătăţile pe care le avea la el; căci îl minţise pe vecinul lui că uitase mâncarea, când, de fapt, avea cu el un sac plin cu de toate, dar nu voia să împartă nimic cu nimeni.

Când se trezi singur, vecinul cel darnic bănui ceea ce se întâmplase, căci n-ar fi fost pentru prima dată, şi fără să-şi facă sânge rău, o porni singur mai departe. Când se înnoptă, i se păru că vede, nu prea departe, licărind lumină. Se îndreptă într-acolo. Ajunse într-adevăr într-o căsuţă unde se afla o masă şi trei culcuşuri. Pe masă era o farfurie plină cu plăcinte. Cum i se terminase mâncarea bietului om, îndrăzni să ia şi el una şi apoi se aşeză umil într-un colţ să se odihnească până a doua zi în zori, când o porni de unul singur în pădure. După câtva timp, iată că sosesc un urs, un lup şi o vulpe. Îşi ia fiecare câte o plăcintă-două şi apoi stau de vorbă:

— Pun rămăşag că nimeni nu ştie că lângă casa noastră a căzut azi dintr-o căruţă un sac cu

galbeni, mormăi ursul.

— Ba eu pun rămăşag că nimeni nu ştie că în spatele casei noastre un vânător a ascuns în pământ doi saci cu galbeni, spuse lupul.

— Şi eu pun rămăşag că nimeni, în afara mea, n-a văzut pe cel care a ascuns în scorbura copacului din faţa casei trei saci cu galbeni, se făli şi vulpea.

Omul cel darnic moţăia în colţul odăii, dar ca prin vis auzea tot ce vorbeau ursul, lupul şi cu vulpea. Aşa că a doua zi, după ce plecară cele trei gazde, omul se duse în toate cele trei locuri, îşi luă sacii cu galbeni la spinare şi o porni spre casa lui. Când îl văzu cel zgârcit ce bogat se întorsese acasă celălalt, nu-i mai dădu pace până nu-l făcu să-i istorisească din fir-a păr tot cum se petrecuse. Şi omul îi povesti întocmai.

A doua zi o porni şi omul cel zgârcit înspre casa ursului, a lupului şi a vulpii. Nimeri pe când ei erau plecaţi. Văzu plăcintele şi hapsân cum era le mâncă aproapepe toate, iar dacă mai rămăseseră vreo două-trei şi le vârî în sac. De la uşă se înfurie ursul când intră înfometat şi văzu că farfuria cu plăcinte era goală, şi mai înfuriat se arătă lupul, iar vulpea ţipă cât o ţinu gura:

— Hoţul e sub masă!

Căci abia apucă să se ascundă sub masă, când auzi că se apropie ursul, lupul şi cu vulpea. Se năpustiră toţi trei asupra lui şi-l sfâşiară, fiind siguri şi ursul şi lupul cât şi vulpea că tot el luase şi toţi sacii cu galbeni care dispăruseră de la locurile lor. POVESTE POPULARĂ FRANCEZĂ

Coroniţa de rouă

A FOST ODATĂ un rege care avea o singură fată. Şi cum era una la părinţi, tatăl ei o răsfăţa, împlinindu-i toate poftele. Şi într-o bună dimineaţă, pe când se plimba prin grădina palatului, rămase cu privirea în admiraţia perlelor de rouă care pâlpâiau pe florile şi frunzele din jurul ei. Alergă într-un suflet la rege, tatăl ei, şi-i spuse:

— Tată, dă poruncă să mi se facă o coroniţă din picăturile de rouă! Sunt mai frumoase şi mai sclipitoare decât perlele!

Tatăl ei ştia bine că aşa ceva nu ar fi fost cu putinţă, încercă, aşadar, să-i schimbe gândul. Dar atâta îl rugă şi atâta plânse fata lui, încât se lăsă până la urmă convins şi dădu poruncă să i se facă o coroniţă din perle de rouă. Au fost chemaţi la palat cei mai pricepuţi giuvaergii din ţinut. Li s-a spus că până în trei zile şi trei nopţi, dacă nu vor fi în stare să facă o coroniţă prinţesei, din perle de rouă, li se va tăia capul, iar celui ce va fi în stare s-o mulţumească i se vor da zece saci cu galbeni. Giuvaergiii ascultară cele spuse şi în gând îşi spuneau de pe acum rugăciunea cea din urmă. O jale şi un doliu domneau în tot regatul.

A doua zi se întâlniră din nou toţi giuvaergiii între ei, să sfătuiască cum să scape de asemenea urgie. Cel mai bătrân dintre ei le spuse: – Fiţi pe pace. Mergeţi liniştiţi la casele voastre, căci vă făgăduiesc să vă salvez eu. Aveţi încredere în mine!

A treia zi de dimineaţă, el se duse la palat şi-i vorbi regelui:

— Prealuminate! Eu mă ofer să-i fac fetei tale o coroniţă de rouă. Până deseară va fi gata, dar cu o singură condiţie.

— Vorbeşte! îi spuse regele.

— Să vină de faţă copila, măria ta! adăugă bătrânul giuvaergiu.

Şi copila veni. Iar bătrânul îi spuse:

— Îţi fac o coroniţă după voia ta, prinţesă, dar cu condiţia ca să iau perlele de rouă chiar din mâna ta!

Fără să-şi dea seama de ceea ce-i cerea bătrânul înţelept, copila sări într-un picior de bucurie şi-l invită pe bătrân să vină cu ea în grădină. Bătrânul o urmă. Copila încercă să ia o picătură de rouă de pe o frunză, dar rouă i se risipi în palmă. Şi la fel se întâmplă şi cu a doua picătură, şi tot astfel cu atâtea altele. După o zadarnică străduanie de o dimineaţă întreagă, în care prinţesa încerca să ia picătură de picătură de rouă şi spre durerea ei toate i se risipeau şi dispăreau, se uită la giuvaergiul cel bătrân şi înţelept şi se înroşi toată de ruşine. Alergă apoi la tatăl ei şi-i făgădui că din ziua aceea nu avea să-i mai ceară lucruri cu neputinţă de înfăptuit.

Iar bătrânul luă galbenii dăruiţi de rege şi-i împărţi cu ceilalţi giuvaergii, cărora nu le venea să-şi creadă ochilor că, pe lângă norocul că scăpaseră de la moarte, acum deveniseră şi bogaţi. Prieten devotat

TRĂIA ODATĂ într-o ţară un om care avea un cal voinic şi frumos cum nu era al doilea. Câştigase el orice întrecere. Îl luase la vânătoare, la lupte şi de-ar fi călărit întruna zi şi noapte, calul

nu se arăta niciodată obosit. Dar stăpânul lui nu prea avea grijă de el. După ce descăleca, îl lăsa pe bietul animal în părăsire. Trebuia singur să-şi găsească de mâncare, singur să se adape, singur să se scalde. Şi calul începuse să mai piardă din puteri; dar stăpânul lui nu observa.

Izbucni războiul şi stăpân şi cal porniră la luptă. Din nefericire, duşmanul se dovedi mai puternic şi, cu o clipă înainte de a fi încercuiţi, stăpânul dădu pinteni calului, îl biciui, dar nimic; calul nu reuşi să fugă şi să-şi poată salva stăpânul. Aşa că amândoi căzură prizonieri în mâna duşmanului. Stăpânul calului acum nu mai era decât un biet sclav care, de frica biciului, nu trebuia să iasă din cuvântul stăpânului său. Una din muncile sale era şi cea de a avea grijă de cal. Aşa că trebuia să-l perie, să-i dea de mâncare, de băut, să-l cureţe; căci cel mai mic amănunt dacă l-ar fi uitat, pe spinarea lui s-ar fi numărat câteva bice bune. Azi aşa, mâine aşa, calul devenise iar un armăsar voinic şi aprig. Şi pe când îl peria fostul săustăpân, parcă îl auzi nechezându-i încet, să nu-l audă şi ceilalţi din jur:

— Stăpâne, dacă-mi făgăduieşti că vei avea grijă de mine şi de azi încolo, te scap de sclavie!

Înmărmurit de bunătatea şi devotamentul calului, mai mult decât de faptul că-i vorbea, omul îi făgădui că nu-l va mai lăsa în voia sorţii, cum făcuse până acum, dacă avea să-l salveze din puterea duşmanului.

— Mi-am recăpătat forţele! Suie-te pe spinarea mea şi te voi duce ca vântul şi ca gândul până la noi acasă! îi spuse calul.

Sclavul îl ascultă: profită de o clipă când nu-l observă nimeni şi armăsarul o rupse la goană. Zadarnic încercară zeci de călăreţi să-l ajungă, căci nimeni nu reuşi. Poposiră teferi acasă şi calul îi aminti din nou stăpânului făgăduiala făcută:

— Stăpâne, să nu uiţi că, dacă m-ai fi îngrijit la timp, n-ai fi ajuns prizonier. Ia aminte şi de azi încolo! Ai grijă de mine, chiar fără a avea teama biciului!

Şi el îşi ţinu făgăduiala, căci nu uită niciodată dovada de devotament a bunului său prieten. Cămila şi furnica

ODATĂ, o cămilă rămase cu ochii pe o furnică. Se minuna cum de putea căra, fără a se opri câtuşi de puţin ca să se odihnească, greutăţi de zeci de ori mai mari decât ea. După ce o privi câtva timp, nu se putu abţine să n-o întrebe:

— Cum de izbuteşti să care atâta greutate fără răgaz?

Şi furnica îi răspunse:

— Ce te miri? Aşa a fost întotdeauna. Tu nu care saci grei pe spinarea ta?

— Eu când simt pe spinare câte un sac greu, parcă mi se îndoaie picioarele şi mă cocoşez şi mai mult decât sunt. Tu, în schimb, pari tare vioaie şi parcă nici nu-ţi pasă de atâta greutate pe care o tragi după tine cu atâta uşurinţă! Care să fie explicaţia? se arătă nedumerită cămila.

Dar furnica o lămuri:

— Uite ce e, cămilo, e cât se poate de simplu de înţeles: muncind pentru mine însămi, munca-mi pare mai uşoară, pe când ţie-ţi pare o corvoadă de nesuportat, fiindcă tu munceşti pentru un stăpân!

Spunând aceasta, furnica îşi continuă sprintenă lucrul, iar cămila rămase şi mai rău pe gânduri... Dar beduinul îi trânti nişte saci grei pe spinare şi o aduse la realitate. POVESTE POPULARĂ FRANCEZĂ

Corbul şi vulpea

ÎNTR-O DIMINEAŢĂ, vulpea se apropie de corb, în timp ce el, pe o rămurea apropiată de pământ, era foarte atent să devoreze un viermişor. La o distanţă foarte mică de corb, vulpea îi vorbi cu ironie:

— Ce-ai face în locul meu, cumetre corb?

Surprins de apariţia vulpii, corbul, mai isteţ decât în alte fabule, se gândi cum să facă să mai câştige timp şi încercă să-i răspundă într-un fel încât să-i arate vulpii că nu e mai puţin şiret ca ea.

— Să fiu în locul tău, mi-aş freca labele de bucurie şi cu ochii întredeschişi mi-aş linge mustăţile la gândul ospăţului minunat ce m-ar aştepta, îi răspunse corbul.

Stăpână pe situaţie, vulpea făcu întocmai cum îi spuse corbul.

— Ei, uite că aşa fac şi eu!

Şi vulpea, cu ochii întredeschişi, după ce îşi frecă lăbuţele de mulţumire, se linse pe mustăţi. Dar în clipa când deschise ochii mari şi strălucitori, dornică să devoreze corbul, acesta era pe cea mai înaltă cracă. Mai mult decât să-i strige: „De azi încolo mă voi linge pe mustăţi numai după ce mă voi ospăta”, nu reuşi să facă.

Şi cumătră vulpe plecă cu coada între picioare. Flautul de aur

A FOST ODATĂ un împărat care nu avea nici

soţie şi nici copii. Bucuria vieţii lui era cântecul unui canar şi al unei cănăriţe care eraţi în grija pajului său credincios. Trăiau într-o colivie mare de aur şi când şi când pajul avea grijă să-i scoată din colivie şi să-i lase să zburde prin grădina palatului. Ei zburau ce zburau şi totdeauna se întorceau cuminţi în colivia lor de aur.

Dar, într-o bună dimineaţă, canarul zbură ceva mai departe şi zadarnic strigă pajul şi cănăriţa după el, că nu mai apăru nicicum. Îngrijorat, pajul o lăsă plângând de ciudă şi dor pe cănăriţă în colivie şi ieşind pe poarta palatului, se duse în căutarea canarului. Dar nu făcu prea mulţi paşi, că-i auzi cântecul în apropiere şi, când ridică ochii să vadă din ce parte se auzea cântecul, iată că-l zări pe balustrada balconului de la palatul vecin. O fată de o frumuseţe rar întâlnită era pierdută de fericire în faţa lui.

— Preafrumoasă fată, tare te-aş ruga să-mi dai voie să iau acasă canarul. E al împăratului; mi-a fost dat în grijă. Credeam că l-am pierdut, dar iată că norocul m-a făcut să-l regăsesc atât de iute. Aşa-i vorbi pajul frumoasei fete. Dar fata la început se codi să-i deschidă şi nici nu se arătă prea bucuroasă să renunţe la cănăraşul acela atât de fermecător.

— Sunt singură acasă, îi răspunse, şi tatăl meu mi-a interzis să deschid poarta când nu e el acasă.

— Nu aş insista dacă n-aş şti cât ţine împăratul la perechea lui de canari, îi spuse pajul cu un glas rugător.

Şi atâta o rugă pajul, încât fata trecu peste

porunca tatălui ei şi-i deschise poarta. Din clipa în care se treziră aproape unul de celălalt, amândoi tinerii se simţiră cuprinşi de acelaşi mare simţământ de iubire, deşi se vedeau pentru prima oară. Pajul îşi luă cănăraşul şi se întoarse bucuros la palat. Dar foarte curând, bucuria regăsirii încântătoarei păsări se transformă în tristeţea iubirii neîmplinite. Căci şi pajul şi fata se gândeau unul la altul, dar nu îndrăzneau să se mai caute şi să-şi mărturisească iubirea lor.

După câtva timp, împăratul căzu bolnav la pat şi pajul nu mai plecă nicio clipă de la căpătâiul împăratului pe care-l slujea cu mare credinţă. Iar fata cea frumoasă zadarnic stătea la balconul casei ei tristă şi îngândurată. Ca să-şi mai aline dorul, coborî în grădină să culeagă câţiva trandafiri pe care să şi-i aşeze în glastră şi privindu-i să se însenineze. Culegând când un trandafir roşu, când unul galben, deodată i se fixă privirea pe un trandafir alb, care începuse să-şi desfacă petalele una după alta şi din mijlocul lui apăru o zână, nu mai mare decât opăpuşă, înveşmântată toată în alb, cu bucle blonde aurii. Şi, culmea, avea şi glas:

— Frumoasă fată, de ce te necăjeşti atât? o întrebă zâna cea mică cât o păpuşă.

— Dacă ai rămâne lângă mine, poate că nu m-aş simţi atât de singură! încercă s-o convingă fata.

— Eu ştiu că dorul tău se îndreaptă spre pajul cel frumos al împăratului. Eu aş sta bucuroasă numai lângă tine, dar am o lume a mea, a zânelor mici şi bune. Nu te necăji însă, că eu te voi face fericită şi, dacă tu îţi vei păstra întotdeauna inima

ta sinceră şi iubitoare, eu voi fi lângă tine ori de câte ori mă vei chema.

— Dacă ştii pe cine iubesc, ajută-mă să-i fiu mireasă şi să nu mai stau singură aici! o rugă fata.

— Ţine acest flaut de aur! Are darul de a vindeca pe oricine-l ascultă. Îi vei cânta împăratului şi-l vei însănătoşi ca prin farmec. Ca răsplată îţi va dărui ce-i vei cere. Şi apoi, ori de câte ori vei avea nevoie de ajutorul meu, va fi de-ajuns să cânţi melodia asta cu flautul şi eu voi fi alături de tine. Ţine minte melodia!

Şi cât era de mică zâna, luă flautul de aur în mânuţele ei mici şi diafane şi o melodie divină se auzi din flautul mare aproape cât ea.

Fata o ţinu minte pentru tot restul vieţii. O luă în braţe pe zâna aceea mică, dar cu puteri de uriaş, şi o sărută pe amândoi obrajii, primi flautul şi într-o clipă se afla la poarta palatului. Slujitorii, auzind-o care-i era dorinţa, o lăsară să se ducă la împărat. Aşa cum îl văzuseră atâţia vraci, îl mai putea vedea şi o fată frumoasă! Poate că va izbuti ea ceea ce nu izbutiseră minţile acelea luminate.

Pajul, de cum o văzu, simţi cum i se umple inima de bucurie. Parcă şi împăratul era mai vesel la vederea ei.

Dar când a început fata să cânte din flautul de aur, împăratul s-a ridicat mai întâi în coate, apoi s-a dat jos din pat şi când să-şi termine cântecul fata, împăratul era mai voios şi mai voinic ca niciodată. După cum îi spusese zâna cea mică, împăratul se arătă gata să-i împlinească fetei orice dorinţă ar fi vrut ea. Când o auzi cât de modestă era în dorinţa ei, se uită înspre paj şi

pajul îi spuse de asemeni:

— Împărate, asta e şi dorinţa mea, să mă pot însura cu această, fată minunată!

Şi împăratul le dădu binecuvântarea. Şi de a doua zi începură pregătirile de nuntă. Iar dorinţa împăratului a fost de a nu părăsi niciodată palatul, iar după moartea lui să rămână ei stăpâni acolo. Şi de când venise fata aceea bună şi frumoasă în palat, nimeni nu mai ştia ce-i suferinţa, căci ea, când şi când, fără să-şi dea seama, cânta melodia care o auzise la zâna cea mică; şi cine auzea melodia aceea nu mai cunoştea nici boală şi nici tristeţe, ci numai viaţă fericită. Privighetoarea a cântat cel mai frumos

CÂND ÎMPĂRATUL păsărilor şi-a măritat fata, a dat poruncă să vină la palat cei mai buni cântăreţi din împărăţie, ca să înveselească petrecerea nuntaşilor.

Auzind acestea, s-au strâns în pădure toate păsările şi au ţinut sfat care dintre ele să fie trimise la palat în ziua nunţii. Şi, ca să se hotărască, a trebuit să cânte fiecare dintre ele câte ceva. Şi din atâtea glăscioare, abia-abia au ales mai marii sfatului câteva: un mierloi, un sticlete şi un canar. A încercat să spună şi cucul că vrea şi el la nuntă să-i distreze. Dar a fost respins, căci el mai mult decât „cucu!” nu ştia să cânte. La fel a păţit şi guguştiucul, căci numai „gu-gu-ştiuc!”, atât ştia. Le-a fost deci greu să hotărască pentru mai multe păsări, dar s-au gândit cei ce au hotărât că trimiţând mierloiul, sticletele şi canarul aveau să cânte cât o orchestră întreagă. Şi ca să fie şi mai festivă intrarea lor în sala palatului, s-a

oferit rândunelul să-i conducă, căci avea fracul nou-nouţ, cu pene albe, pene negre, elegant ca de nuntă împărătească.

Ei o porniră spre palat, iar la o distanţă mai mare, încât să nu fie văzută, cine credeţi că zbura? O pasăre mititică, neînsemnată ca înfăţişare, pe care nu voise nimeni s-o ia în seamă; căci nici pene galbene nu avea ca ale canarului, nici viu colorate ca ale sticletelui şi nici cioc galben cupene negre cum era mierloiul. Cei din sfat se gândiseră ei bine când au ales păsările care să cânte la palat, că trebuiau să fie mai întâi atrăgătoare ca înfăţişare, până să fie lăudate la viers.

Ei bine, pasărea aceea modestă şi neînsemnată la vedere era privighetoarea. A zburat mereu în urma lor, fără să se lase văzută, şi când au intrat ceilalţi în palat s-a strecurat şi ea şi a stat într-un colţişor să vadă cum se desfăşoară petrecerea de la curte. Canarul îi plăcu de la prima înfăţişare împăratului, care-l pofti în dreapta lui şi-l ascultă cu drag. Îl privi cu plăcere şi pe sticlele, îi admiră culorile vii şi vesele ale penelor, îl pofti în stânga lui şi-l ascultă cu atenţie. Lumea din jurul mesei îl aplaudă văzându-şi apoi toţi liniştiţi de discuţiile lor şi de ospăţ. Se prezentă şi mierloiul. Toate celelalte păsări de la masă îl lăudară pentru ciocul lui galben-auriu şi penele negre ca noaptea şi lucioase ca luciul apei. Iar când îşi începu trilurile, stătură toate păsările cu cea mai mare atenţie să-l asculte. Şi petrecerea era în toi, gălăgie, dans, veselie. Şi cele trei păsări atâta cântară de mai-mai să răguşească. Împăratul

se arăta cam nemulţumit de felul cum ajunseseră cele trei păsări să cânte, ba chiar îngrijorat să nu-i transforme petrecerea în îngropăciune, căci, se ştie că nuntă fără cântec…

„Ei bine, acum a sosit şi rândul meu” îşi spuse privighetoarea. Şi se apropie de împăratul păsărilor, timidă şi modestă. Împăratul o întrebă cu cea mai mare indiferenţă şi neîncredere:

— Dar tu ce mai vrei? Cine te-a invitat la nunta fetei mele?

— Slăvite împărate, îngăduie-mi şi mie să-ţi înveselesc oaspeţii cu cântecul meu! îndrăzni privighetoarea.

Împăratul râse cu poftă:

— Îţi mulţumesc că m-ai înveselit pe mine cu asemenea îndrăzneală! Cât priveşte să-mi înveseleşti oaspeţii cu cântecul tău… Priveşte nişte cântăreţi de seamă cum au ajuns să cânte, dar tu, pirpirie cum eşti, vei răguşi de la primele triluri!

— Ce-i drept, pe mine nu m-au trimis aici să cânt, dar dacă cei trimişi sunt obosiţi, permite-mi să încerc şi eu câteva triluri.

— N-ai decât! Hai să vedem ce eşti în stare, creatură mică şi îndrăzneaţă!

Dar, de cum începu privighetoarea să cânte, toţi oaspeţii îşi ţinură răsuflarea, încântaţi de frumuseţea şi claritatea sunetelor minunate ce scotea făptura aceea modestă şi neînsemnată pentru ei până atunci. Fermecată s-a arătat fata împăratului care, într-un elan nemaipomenit, a strigat cu voce tremurătoare:

— Declar privighetoarea cea mai mare

cântăreaţă a păsărilor! De azi încolo va trăi la noi la palat şi i se vor acorda toate onorurile cuvenite!

Împăratul nu mai putea nici el de fericire, căci vraja glasului acela n-o mai întâlnise în niciun alt glas păsăresc. Ascultă de dorinţa fetei lui şi din ziua aceea privighetoarea rămase la palat şi toată lumea o socotea regina cântecului. Onorurile curţii nu au făcut-o să devină îngâmfată, ci a rămas tot modestă şi cuminte, aşa că până în zilele noastre ea a continuat să-şi păstreze titlul de cea mai mare cântăreaţă a păsărilor. Un fiu iubitor

CU ANI şi ani în urma trăia o biată văduva care cu greu reuşise să-şi crească unicul ei fiu. Să tot fi avut feciora-său vreo şaisprezece ani. Nu ieşea niciodată din cuvântul mamei lui, recunoscător cu ce sacrificii îl crescuse, domnind în casa lor cea mai perfectă armonie între mamă şi fiu. Ea robotea toată ziua prin casă, iar el muncea pe unde apuca şi tot ce agonisea îi înmâna mamei lui.

Dar iată că într-o bună zi, ba chiar o zi fatală, mama lui căzu grav bolnavă. Şi nimeni n-a putut s-o vindece şi după trei zile şi trei nopţi de suferinţă se prăpădi. Fiul ei nu-şi mai venea în fire şi, rămas singur pe lume, toată ziua nu făcea altceva decât să plângă la mormântul mamei lui. Se uscase de tot bietul băiat, căci nu mai mânca şi nu mai bea, ci uda mormântul maică-sii cu şiroaie de lacrimi.

Şi, într-o după-amiază, pe când asfinţea soarele, în faţa băiatului iată că apare o zână, înveşmântată toată în alb şi care începe a-i vorbi:

— Te urmăresc din prima zi când ai venit aici să-ţi plângi mama pierdută. Ştiu că eşti prea crud

pentru asemenea suferinţă, dar cu timpul vei înţelege poate mersul firesc al vieţii. Te voi ajuta eu!

— Cine eşti tu? întrebă nedumerit băiatul cu ochii împăienjeniţi de lacrimi.

— Dacă tu vei fi în stare să-mi aduci tămâie pe care s-o arzi cu un foc luat de la o familie în care n-au mai existat morţi, îţi făgăduiesc viaţa mamei tale, îi răspunse zâna.

Şi tânărul alergă în căutarea tămâii. Găsi uşor. Şi fericit intră apoi în prima casă ce-i ieşi în cale să întrebe dacă nu cumva acolo n-a fost nimeni care să fi murit. Dar răspunsul îl nemulţumi: „Acum un an mi-a murit un frate”, îi răspunse soţia gospodarului la uşa căraia bătuse întâi. Şi băiatul se opri la casa altui vecin:

— Spuneţi-mi, aici aţi avut vreodată pe cineva care să fi murit?

— Afară de bunicul nu-mi amintesc să mai fi murit cineva din familie de curând.

Şi băiatul colindă casă de casă, mereu mai deznădăjduit, căci foc să poată lua de la vreo familie în care să nu fi existat un singur mort, nu găsea. Degeaba se oprea la fiecare casă, căci peste tot primea acelaşi răspuns.

Se întoarse deznădăjduit la mormântul mamei lui cu tămâia neaprinsă şi când apăru din nou zâna îi povesti cum nu găsise nicio familie în care să nu fi fost cineva mort.

— Te-am lăsat să te convingi singur că fiecare om trece mai curând sau mai târziu prin această suferinţă şi că nu există împotrivire în faţa ei. Mergi, aşadar, printre semenii tăi şi cu gândul la

sfaturile mamei tale continuă-ţi firul vieţii! Eu voi veghea asupra ta. Şi când vei avea nevoie de mine, va fi de-ajuns să mă chemi în gând şi voi fi alături de tine. POVESTE POPULARĂ ITALIANĂ

Făt-Frumos şi frumoasa Rosalinda

A FOST odată un împărat şi o împărătească şi aveau o fată frumoasă-ffumoasă. Dar într-o bună zi, pe când se plimba ea prin grădina palatului, se pomeni faţă în faţă cu o vrăjitoare care o apucă de mână şi o duse departedeparte. Şi zadarnic se jeluiră şi împăratul şi împărăteasa, că frumoasa lor Rosalinda nu s-a mai întors.

De jelania lor se răspândise vestea până în ţinutul vecin, unde trăia Făt-Frumos care auzise şi el de minunata Rosalinda şi de păţania ei. Fără a mai spune nimănui nimic, încălecă pe cel mai frumos armăsar din grajd şi o porni în căutarea fetei. Şi peste şapte mări şi şapte ţări, ajunse la marginea unei păduri întunecoase; şi merse, şi merse până când văzu o lumină licărind la oarecare depărtare. O luă într-acolo; era o casă, voi să intre, dar abia avu timp să se ascundă, căci tocmai atunci ieşiră, ca două furii, un vrăjitor împreună cu o vrăjitoare care nu era alta decât cea care o răpise pe frumoasa Rosalinda de la părinţii ei. Aşteptă să se depărteze ca apoi să intre nestânjenit în casa lor, s-o caute pe fată. Şi într-adevăr, înăuntru Rosalinda se îndeletnicea cu nu ştiu ce treburi de-ale casei. Pe nerăsuflate îi povesti lui Făt-Frumos toate câte pătimise şi la urmă îimărturişi că pierduse de mult orice speranţă să mai vadă vreodată pe cineva.

— Făt-Frumos, trebuie să ne grăbim să ieşim

din pădure, mai înainte de întoarcerea lor. Aici este o biciuşcă vrăjită; cu ajutorul ei ne vom putea preface chipurile şi toată înfăţişarea, ca să nu ne mai cunoască. Şi aceştia sunt papucii fermecaţi care zboară ca vântul, îi mai destăinui fala.

— Să ne grăbim! o îndemnă Făt-Frumos.

O luă în braţe, îşi puse papucii fermecaţi şi amândoi zburau acum mai tare ca vântul şi ca gândul.

Dar în curând vrăjitorul şi vrăjitoarea se întoarseră acasă şi când vrăjitoarea şi-a dat seama că Rosalinda dispăruse, n-a mai pierdut vremea, ci s-a grăbit să-i strige bărbatului:

— Eu ţi-am răpit-o de la părinţii ei şi ţi-am adus-o aici, fiindcă noi n-am avut copii. Acum e rândul tău să te duci s-o aduci înapoi. Aleargă după ea şi după cel ce-a răpit-o! Şi îndată să-i văd pe amândoi aici, pe urmă vom avea grijă cum să-i pedepsim!

Şi vrăjitorul se duse după ei. Fata îl simţi că se apropie. Ce-i drept, Făt-Frumos era ajutat de papucii fermecaţi, dar nici vrăjitorul nu şchiopăta. Şi atunci, cu biciuşca fermecată, Rosalinda împreună cu Făt-Frumos se prefăcură în două rândunici şi se cocoţară pe o crenguţă:

— N-aţi văzut trecând pe aici o fată frumoasă însoţită de un prinţ? întrebă vrăjitorul pe cele două rândunele, căci ajunse din urmă, ele erau primele vietăţi ce-i apăruseră în cale. Dar cele două zburătoare ciripiră „cip cirip” şi atât. Vrăjitorul, cam bătrân, nu pricepu vraja care se petrecuse şi se întoarse să-i ceară sfat vrăjitoarei, căci ea se dovedise totdeauna mai dibace decât el.

— N-am întâlnit în calea mea decât două rândunici. Şi din ciripitul lor n-am înţeles prea bine dacă au văzut sau nu doi tineri alergând, îi spuse vrăjitorul.

Iar vrăjitoarea se repezi la el, mai rău ca toate vrăjitoarele la un loc:

— Întoarce-te iute, căci numai ei doi puteau fi! Ea ne-a furat nuieluşa fermecată, aşa că s-au putut preface într-o clipă în două păsărele. Adu-i imediat pe amândoi aici!

Alergă a doua oară vrăjitorul, dar rândunelele nici gând să mai fie acolo. Ceva mai departe dădu însă de o căprioară şi un cerb. Dar gândul lui rămăsese la cele două păsărele. Aşa că din nou se întoarse acasă, nebănuind că tot ei doi erau. Şi vrăjitoarea, după ce se răsti la el, iar îl trimise în codri, de astă dată după cerb şi căprioară.

Dar alergă şi alergă vrăjitorul şi nici urmă de vieţuitoare în pădurea aceea; după ce trecu însă prin multe alte păduri, la marginea uneia din ele deodată îi apăru în faţă o apă şi lângă apă două broscuţe. El le întrebă:

— N-aţi văzut trecând pe aici un cerb şi o căprioară? Şi broscuţele: „Oac! Oac!” şi zdup în apă!

Vrăjitorul, biruit de deznădejdi şi osteneală, că era şi tare bătrân, nici nu se mai încumetă să facă de astă dată calea întoarsă, ci de spaimă ce-i era de gura blestemată de vrăjitoare, o luă încotro văzu cu ochii, necăjit foarte că o pierduse pe frumoasa şi vesela Rosalinda, care le mai înseninase viaţa lor întunecată şi hâdă de vrăjitori.

Şi cele două broscuţe, ceva mai departe, se

transformară din nou în Rosalinda şi Făt-Frumos, apoi împreună ajunseră vii şi nevătămaţi la palatul Rosalindei. Împreună cu părinţii lui, fericiţi de vitejia băiatului lor şi împreună cu părinţii ei, fericiţi că-şi recăpătaseră fata, Făt-Frumos şi frumoasa Rosalinda petrecură în şir zile şi nopţi la nuntă, şi poate mai petrec şi acum…

Iar vrăjitoarea îl mai aşteaptă şi azi pe vrăjitor ca să-l dojenească aspru pentru nepriceperea lui. POVESTE POPULARĂ CROATĂ

După faptă şi răsplată

CÂNDVA, într-un sat îndepărtat, trăia o fată; bună, harnică şi cuminte, dar săracă de tot. Nimeni n-o lua în seamă, nici chiar vecina ei care avea şi ea o fată: leneşă, rea şi, fireşte, invidioasă. Cum vecina nu avea pricină să fie cu ochii pe fata cea harnică, o lăsa în pace, clevetind pe seama altora mai chivernisite. Dar numai până într-o bună zi. Într-o dimineaţă, pe când se afla în pădure fata cea cuminte şi bună, cu coşuleţul sub braţ, ca să culeagă fragi şi mure, şi cu un codru mare de pâine în mână, ca să-şi mai astâmpere foamea, iată că înaintea ei apare o bătrânică şi-o întreabă:

— Fata babii, deşi văd că nu ai decât codrul ăsta de pâine la tine, n-ai vrea să-mi dai şi mie o bucăţică? Fie-ţi milă, că tare mi-e foame!

— De ce să nu-ţi dau, mătuşică! Iată, ia toată pâinea pe care o am. Lasă că ajung eu acasă; şi apoi o să culeg un coş plin de fragi şi mure şi o să am ce mânca, îi răspunse iute şi-i întinse pâinea.

— Copilă dragă, am vrut doar să-ţi încerc inima, să văd cât ţi-e de bună. Acum meriţi să te

răsplătesc pentru bunătatea ta. Ia această ulcică. Să ştii că-i fermecată. Ţine minte ce-ţi spun. O vei pune pe masă şi vei spune: „Ulcică fermecată, fa mămăliga îndată”. Şi când vei crede de cuviinţă că ţi-e de-ajuns, vei spune: „Ulcică fermecată, de-ajuns de-astă dată!” Nu uita ceea ce ţi-am spus şi vei avea toată viaţa de mâncare! încheie mătuşa şi după ce-o mângâie pe fată, se făcu nevăzută.

Iar fata rămase cu ulcica în braţe. Nu prea ştia ea ce să creadă: aşa să fie sau nu?

Culese iute-iute fragii şi murele şi într-un suflet alergă acasă. Pe drum o văzu alergând fata cea rea a vecinei. Părându-i-se tare ciudat că fata alerga atât de zglobiu, se luă după ea şi, când fata intră în casă, vecina se aşeză în dreptul ferestrei deschise, să vadă de ce zorise atâta. Şi ce văzu?

Fata se aşeză pe un scaun în faţa mesei pe care pusese ulcica şi apoi rosti cuvintele pe care o învăţase bătrânica.

— Ulcică fermecată, fa mămăliga îndată!

Şi unde începu să crească o mămăligă ca aurul la culoare, de-ţi lăsa gura apă. De cum văzu şi auzi fata cea rea care pândea la fereastră ce se întâmplă, nu mai avu bob de zăbavă şi fugi la maică-sa ca să-i povestească pe nerăsuflate tot ceea ce văzuse cu ochii ei. Maică-sa ascultă atentă cele istorisite şi apoi îşi povăţui odrasla:

— Fata mea, du-te iute înapoi lângă fereastră şi uită-te în odaie bine, să vezi unde aşază ulcica aceea fermecată, iar mâine, când s-o duce iar la pădure, te furişezi şi-o aduci la noi.

Zis şi făcut. Se duse de se uită iar pe fereastră, şi cum fata n-avea în căsuţă prea multe

lucruri, văzu ulcica imediat cum stătea cocoţată pe dulap. Într-adevăr, a doua zi, fără nicio grijă, fata cea cuminte se duse din nou în pădure după fragi; ba chiar se gândea că dacă o mai întâlni-o pe bătrână să-i mulţumească şi să-i ceară şi iertare că în inima ei se cam îndoise de puterea ulcicii.

În timp ce ea, veselă, culegea fructe, fata cea leneşă şi cea rea a vecinei se strecurase în casă şi acum alerga bucuroasă cu ulcica furată în braţe. I-o dădu maică-sii, dar ea, cam neîncrezătoare, o lăsă pe fiică-sa să încerce minunea cu ulcica făcătoare de mămăligă. Şi fata ei puse ulcica pe masă şi unde ţinu minte cuvintele pe care le auzise, strigă răstită şi grăbită:

— Ulcică fermecată, fă mămăliga îndată!

Şi se porni să crească o mămăligă frumoasă şi galbenă, şi creştea, şi creştea… şi în culmea fericirii, se repeziră amândouă să ia două ceaune uriaşe să le umple. Dar, când se întoarseră, priviră înmărmurite la mămăliga ce dase afară din ulcică, umpluse masa şi se întinsese pe jos şi creştea mereu-mereu, în odaie şi acum şiroaie, se scurgea pe uşă afară. Ele, speriate, se opăriseră, plângeau şi ţipau de spaimă şi durere. Se adunase lume multă, dar nimeni nu pricepea nimic din ce vedea înaintea ochilor. Spre norocul lor, tocmai atunci se întorcea de la pădure şi fata cea cu inima bună care pricepu imediat tot. De departe ea începu să strige din răsputeri: „Ulcică fermecată, de ajuns de astă dată!”Şi, ca prin farmec, revărsarea aceea de mămăligă fiartă încetă. Şi fata cea rea îi ceru iertare, ruşinată că fusese descoperită. Abia acum

se dumirise de cele întâmplate.

Când alergase cu sufletul la gură, să-i dea de veste maică-sii de minunea ce văzuse, nu mai avusese răbdare să audă şi porunca ce oprea din crescut mămăliga din ulcică.

Şi cât stătură ele la destăinuiri şi iertăciuni, se răcise şi mămăliga risipită, aşa că fata cea bună îşi putu lua ulcica înapoi acasă.

Şi, după asemenea păţanie, parcă se mai schimbă şi vecina şi fiica ei. Şi din ziua cu pricina, nu mai cutezară niciodată să se mai furişeze în casele altora. POVESTE POPULARĂ ITALIANĂ

Păstoriţa regină

ÎN VREMURI foarte îndepărtate, trăia într-o ţară un rege tânăr; şi el îşi pusese în gând să se însoare. Fără a mai da sfară în ţară de dorinţa lui, se încumetă s-o pornească singur înspre palatele unde ştia că se aflau prinţese frumoase, neprefăcute şi harnice şi mai ales modeste, căci acestea erau calităţile pe care dorea el să le aibă viitoarea lui soţie.

Şi, în timp ce călărea tânărul rege prin văi şi prin munţi, pe dealuri şi câmpii, iată că pe o colină vede o păstoriţă de o frumuseţe neîntâlnită de el până atunci. Se uită cu jind la ea şi o întrebă:

— Ei, păstoriţă, cum o duci?

— Destul de bine. Dar când voi fi soţie de rege o s-o duc şi mai bine, îi răspunse ea pe negândite.

Regele nu puse mare preţ pe vorbele rostite de ea şi zâmbind îşi luă rămas bun şi dădu pinteni calului. Ajunse într-un castel, cunoscu o prinţesă frumoasă şi încântătoare şi fără a mai sta mult pe

gânduri, o pofti la el în palat să se cunune.

Cu mare alai, iată că prinţesa o porni spre curtea regelui cu care trebuia să se căsătorească. Şi cum drumul trecea prin locurile pe unde era şi păstoriţa cu turmele ei, îi dădu şi ea bineţe, ba chiar o întrebă pe unde s-o ia mai repede ca să ajungă la curte. Şi păstoriţa o îndrumă:

— Frumoasă prinţesă, o iei pe-acolo şi pe dincolo… dar să fii cu ochii în patru când vei păşi pe prima treaptă a scării palatului, căci treapta aceea are darul de a destăinui cu glas tare firea oricărei fiinţe care ar păşi pe ea. Şi când ghiceşte, nu greşeşte.

Prinţesa nu dădu crezare cuvintelor păstoriţei şi se duse senină mai departe. Ajunse la palat şi păşi pe prima treaptă. Regele era la câteva trepte mai sus, cu mâinile întinse, vrând s-o primească, după cum se cuvenea, pe viitoarea sa mireasă.

Dar un glas, destul de clar, lăsă să se audă:

Pe prinţesă de-o vei lua.

Rege, te vei înşela.

N-avea încredere în ea!

E şireată şi e rea!

Auzindu-se acel glas ciudat destul de limpede, prinţesa, ruşinată, se întoarse iute la caleaşca ei şi porunci să se dea bice cailor.

Regele rămase tare abătut. Dar a doua zi îşi regăsi curajul şi iar se încumetă s-o pornească în căutarea unei mirese. Şi când trecu dincolo de colină, o întâlni din nou pe frumoasa păstoriţă. Şi iar îi ură: „Ziua bună” şi iar o întrebă cum o mai duce. Iar păstoriţa cuteză a doua oară să-i răspundă:

— Nu atât de bine ca atunci când voi fi soţie de rege! Din nou râse regele de copilăria ei şi dădu pinteni calului.

Ajunse la un palat unde se afla o altă prinţesă de a cărei frumuseţe se dusese vestea hăt, departe. Şi crezându-se îndrăgostit de ea o ceru de soţie, spunându-i că a doua zi o aşteaptă la palatul lui, unde avea să se sărbătorească nunta.

Încântată de asemenea cinste, prinţesa primi din toată inima. Şi cum drumul spre palatul regelui trecea tot peste colina pe unde frumoasa păstoriţă îşi mâna turmele, o întâlni şi această prinţesă. De la ea află de treapta scării palatului, care dezvăluie firea aceleia ce-i va fi prinţului mireasă, de îndată ce-ar călca pe ea. Nu-i prea plăcu prinţesei cele auzite, deşi se socotea tare vicleană şi iscusită, dar nu avu încotro şi merse mai departe. Ajunsă la palat, de bucuria alesei primiri ce i se făcuse, uită cu desăvârşire de povestea cu treapta, ba chiar întârzie tocmai pe treapta buclucaşă. Când, ce auzi?

Rege, te vei înşela Pe prinţesă de-o vei lua.

E şireată şi e rea N-avea încredere în ea!

La auzul acestor cuvinte, regele se înfurie şi-i întoarse spatele prinţesei care se văzu silită să se ducă de unde venise, înfuriată la rândul ei că nesocotise sfatul dat de nevinovata păstoriţă. A doua zi, regele o porni spre un alt palat. I se spuse că fata care locuia acolo îi va fi pe plac şi-l va face să uite fără doar şi poate păţaniile de până atunci.

Şi în calea lui apăru din nou păstoriţa. Şi regele, dezamăgit, parcă se mai însenină în faţa prospeţimii şi frumuseţii nevinovate a copilei.

— Ei, păstoriţă frumoasă, ce se mai aude? o întrebă regele.

— Sunt mulţumită, o duc bine, dar nu ca atunci când voi fi soţie de rege! răspunse cu un aer şugubăţ fata.

La şaga ei copilăroasă, căci numai ca o şagă era răspunsul ei dat regelui, acesta se înveseli din nou şi o porni plin de nădejde mai departe.

Într-adevăr, acolo la palat o cunoscu pe fata prinţului de care se îndrăgosti din prima clipă, uitând cu totul de cele două logodnice pierdute. Îi inspiră mare încredere că ea va fi aleasa inimii lui... Şi în toate amănuntele îi povesti cum le pierduse pe celelalte două prinţese şi cât de nerăbdător o aştepta pe ea a doua zi la palat, încredinţat că treapta aceea neiertătoare cu năravurile celorlalte prinţese, când va păşi ea, nu va avea de glăsuit decât lauda pentru hamrile cu care era ea înzestrată.

Prinţesa luă aminte la cele spuse de rege şi, măgulită de vorbele lui, consimţi că a doua zi, nu mai târziu, să fie la el, la palat, şi să sărbătorească nunta.

Însoţită de alai de cavaleri îşi luă rămas-bun de la tatăl ei şi într-o caleaşcă poleită cu aur se îndreptă spre palatul regelui. Pe drum se frământa în ce fel să scape de treapta aceea din cauza căreia fuseseră silite cele două prinţese să se întoarcă ruşinate înapoi. Iată că, privind pe fereastra trăsurii, dădu cu ochii tocmai de frumoasa păstoriţă. Opri brusc toată suita şi se duse singură la ea, cu gândul s-o înduplece s-o ajute.

— Uite ce e, păstoriţo – începu prinţesa – vrei să câştigi o pungă cu galbeni? Ia rochia mea şi urcă-te în caleaşca asta, sunt sigură că eşti o fată cinstită şi bună. Te vei înfăţişa regelui drept mireasă, în locul meu. După nuntă, când nu te va vedea nimeni, te întorci aici şi-ţi dau punga cu galbeni, iar eu mă voi întoarce la palat în locul tău. Rămân pe deal însoţită de un cavaler şi te aştept. Nu mă întreba de ce îţi cer acest lucru. E o taină a mea.

— Cu dragă inimă te voi sluji, îi răspunse păstoriţa care îi ştia taina cu treapta nemiloasă, mai bine ca oricine.

Şi într-o clipă îşi puse rochia cea strălucitoare cusută cu fir de aur şi argint a prinţesei, iar rochiţa simplă a păstoriţei o îmbrăcă frumoasa prinţesă, încât cu greu ai fi putut spune care din ele era ciobăniţa şi care prinţesa.

Ajunsă la palatul regelui, acesta coborî s-o întâmpine pe mireasa lui până la prima treaptă. Şi ea păşi fără frică. Iar vocea aceea ciudată glăsui:

Rege, nu te-ai înşela Pe-aslă fată de-o vei lua!

Ea e sinceră şi bună Merită să-ipui cunună!

Zadarnic să mai spunem cât de fericit a fost regele că şi-a găsit în sfârşit mireasa cea mai potrivită. O îmbrăţişă de bucurie şi ca să fie sigur că n-o va mai pierde şi n-o va rătăci printre frumuseţile altor prinţese fermecătoare, îi înfipse în părul ei bogat şi mătăsos un ac de păr, bătut numai în diamante şi smaralde. Se duse apoi să dea poruncă să înceapă pregătirile pentru ospăţul de nuntă. Dar fata încercă să se furişeze ca să alerge la locul unde o aştepta prinţesa. Tocmai când să

coboare pe ultima treaptă, grăbită să sară în caleaşcă, o văzu regele. O opri şi o întrebă unde alerga aşa disperată. Păstoriţa încercă să nu-i spună adevărul şi să plece; dar ajunsese chiar pe treapta aceea vrăjită şi nu se mai putu urni. Ceva nevăzut o ţintuise locului. Atunci îşi luă inima în dinţi şi povesti din fir-a-păr adevărul.

— Prin urmare, tu eşti păstoriţa cea şugubeaţă? Prinţesa n-a avut curajul să treacă peste treapta aceasta neiertătoare cu cei răi? Las-o să aştepte cât o vrea! Nicio prinţesă din cele trei nu au calităţile tale, aşa că numai tu meriţi să-mi fii soţie.

Spunându-i acestea, regele o duse în braţe înapoi şi, mirii fiind de faţă, ospăţul nunţii a putut purcede.

Iar prinţesa a înnoptat pe deal, aşteptând zadarnic cu punga ei de galbeni pe regina-păstoriţă. POVESTE POPULARĂ NORVEGIANĂ

Poveste năstruşnică

A FOST ODATĂ un ţâţă care avea trei feciori. Cât au fost ei mici, s-a ocupat singur de ei, căci mama lor pierise de la ultimul băiat născut. Dar când au mai crescut copiii, i-a lăsat pe fiecare să se ducă unde o vedea cu ochii, ca să-şi aleagă ce meserie ar fi vrut ei. Le-a dat un termen de trei ani. Şi după trei ani, la ziua hotărâtă de cei trei fii, împreună cu tatăl lor, aveau să se întâlnească în casa părintească şi acolo fiecare să spună ce reuşise să înveţe între timp.

Plecară băieţii şi după trei ani sosiră acasă, la tatăl lor, şi tatăl lor începu să-i întrebe pe rând:

— Bine-ai venit, feciorul tatii! Ia spune tu, pe

unde ai cutreierat, ce-ai învăţat să faci?

Şi feciorul lui mai mare, Albert, se grăbi să-i răspundă:

— Dragă tată, eu m-am oprit la un cioplitor de lemne care m-a învăţat să fac tot felul de lucruri minunate din orice bucăţică de lemn.

— Bravo, bravo, feciorul tatii! Ai să lucrezi cinstit şi ai să-ţi câştigi pâinea toată viaţa, îi spuse tatăl său.

— Eu, tată, începu mijlociul, pe nume Anatol – sunt un ochitor neîntrecut. Am stat mult timp la un pădurar şi împreună cu el vânam toată ziua, de la distanţe nemăsurate, eu nimeream fără greş prada.

— Tată, eu, încheie Prâslea, pe nume Astor, nici nu ştii ce daruri am! Am trăit în inima unei păduri îndepărtate foarte, în coliba unui vrăjitor. El m-a învăţat cum să cunosc graiul păsăresc şi tot el m-a învăţat să cunosc puterea fiecărei ierbi din pădure. Cum văd o iarbă, ştiu dacă-i tămăduitoare sau nu, dacă-i dătătoare de viaţă sau dătătoare de moarte.

— Mă bucur, feciorii tatii, că nu degeaba v-am trimis în lume. Acum, cu ce ştiţi voi şi ce ştiu eu, sper să putem trăi liniştiţi şi fără griji, le vorbi tatăl lor.

Dar în timp ce el le vorbea, cel mic ieşi tiptil-tiptil pe uşă afară. Tocmai se pregătea unul din fraţi să iasă după el, să vadă ce face, când dădu nas în nas cu Astor, care voia să intre din nou în casă pentru a le destăinui tuturor ce auzise el de la o pasăre în zbor:

— Nu ştiţi voi ce-am auzit de la pasărea care

m-a chemat afară! Mi-a destăinuit că regele a dat sfară în ţară că fata lui cea mică a fost răpită de un balaur şi dusă nu ştiu pe ce stâncă şi cine i-o va aduce înapoi, va primi de la el zece saci cu galbeni şi, dacă va voi, îl va face şi sfetnicul lui. Ce spuneţi, băieţi? N-am putea fi noi trei vitejii care să ne încumetăm să-i aducem înapoi fata regelui? îi întrebă Astor pe fraţii lui.

— Ba da! sări Albert. Eu vă fac barca cu care să trecem marea, ca să ajungem la stânca iadului, căci acolo amauzit şi eu că se află un balaur înfiorător. Pesemne că el o fi furat-o.

— Da, ne încumetăm la vitejia asta! spuse şi Anatol. De la orice distanţă l-oi vedea, îl voi putea ochi cu o mie de săgeţi! Vom scăpa de el şi vom scăpa şi fata de sub vraja lui!

Tatăl lor îi ascultă pe fiecare în parte; şi judecând el că nu le-ar strica deloc zece saci cu galbeni, le ură drum bun şi-i lăsă să se pregătească de ducă. Până a doua zi, barca era gata făcută. Anatol îşi umplu tolba cu săgeţi şi-şi zvârli arcul pe umăr. Astor sări primul în barcă, după el şi fraţii lui şi luându-şi rămas-bun de la bătrân, o porniră în larg, la stânca balaurului cel fioros, din ghearele căruia aveau s-o smulgă pe biata copilă.

Anatol, care avea cel mai ager ochi dintre ei trei, văzu de la mare distanţă stânca, ba chiar zări şi fata şi pe balaurul care o păzea. Niciuna, nici două, se apropiară de stâncă ocolind-o prin spate. Astor, cel mai mic şi mai vioi, se furişă pe stâncă şi o luă pe fată de lângă balaurul care dormea. Dar nu se îndepărtă prea mult cu barca pe apă, că

balaurul se şi trezi şi, prefăcut într-o pasăre uriaşă, ca să poată zbura mai iute spre ei, când voi să se repeadă asupra bărcii, Anatol, ochitorul vestit, îi înfipse săgeţile, una după alta, în trup, de-l doborî imediat în adâncul apei. Fata, mai-mai să-şi dea duhul de atâta spaimă, zăcea mai mult moartă decât vie. Scăpaţi de furia balaurului, cei trei feciori erau îngrijoraţi de răul fetei. Dar o iarbă miraculoasă de-a lui Astor o readuse la viaţă. Voioşi, se îndreptară spre casatatălui lor şi împreună cu el merseră la palatul regelui, să-i ducă fata vie şi nevătămată. Regele îi primi cu toate onorurile, nevenindu-i să-şi creadă ochilor când o revăzu pe fată. Se grăbi să dea poruncă de masă mare şi totodată fură aduşi şi cei zece saci cu galbeni, făgăduiţi ca răsplată. Aveau să-i împartă frăţeşte între ei toţi. Dar întrebarea era, care din ei să primească slujba de sfetnic al regelui?

— Eu am făcut barca! Altfel, cum am fi ajuns la stânca iadului? se grăbi Albert.

— Dar eu am răpus balaurul, prefăcut în pasăre uriaşă, altfel ne nimicea pe toţi!

— Tot ce-aţi grăit voi, fraţii mei dragi, e adevărat. Dar dacă eu nu desluşeam graiul păsării care m-a vestit de păţania fetei regelui şi n-aveam la mine iarba de leac să-i tămăduiesc răul stârnit de spaima cea mare prin care trecuse, n-am fi ştiut de nimic şi acum n-am fi avut de ce să ne aflăm aici la palat – încheie cel mic, Astor.

Regele îi ascultă pe toţi, neştiind căruia să-i ofere slujba de seamă, de la palat. Când îl frământa mai mult încurcătura în care se afla,

tatăl băieţilor glăsui:

— Cred că meritul e al meu că am făcut oameni adevăraţi din copiii mei; datorită mie ştiu ei tot ceea ce ştiu azi!

Regele împărtăşi vorbele bătrânului înţelept şi-i dărui cu dreptate slujba de sfetnic al palatului.

Băieţii n-au mai avut nimic de adăugat şi, luând cei zece saci cu galbeni, după ce se ospătară regeşte la masa regelui, plecară mulţumiţi şi nerăbdători să-şi împartă răsplata vitejiei lor.

POVESTE POPULARĂ ITALIANĂ

Păţaniile lui Ciuciumingu!

A FOST odată un copil orfan. Un tâmplar, auzind că acest băiat, când împlinise şaisprezece ani, rămăsese fără mamă şi fără tată, se gândi să-l ia la el să-l ajute. Ciuciumingu, căci aşa se numea băiatul, neavând de ales, primi.

— La mine vei găsi totdeauna unde să-ţi pui capul să te odihneşti şi o bucată de pâine să-ţi astâmperi foamea. Cât priveşte o simbrie, n-ai putea-o avea de la început, când nu te pricepi încă la nimic. Dar din ziua când vei şti o meserie, vei primi şi bani, aşa-i vorbi tâmplarul.

Şi băiatul se învoi, căci nu avea încotro. Iar simbrie nu primi luni şi luni de zile, deoarece stăpânul lui găsea mereu câte un cusur în ceea ce-i muncea Ciuciumingu, ca să nu fie silit să-i dea vreun ban. Istovit de viaţa aceea lipsită de cea mai mică bucurie, băiatul plecă într-o bună zi, fără să-i mai spună tâmplarului ce şi cum.

Merse el ce merse, bătu la uşa mai multor case din jur şi de departe, dar nimeni nu se înlesnea să hrănească încă o gură, ba să-i mai dea

şi bani pe deasupra, după cum voia băiatul. Tot mergând aşa, văzu o casă mai înstărită, după cum părea de afară. Bătu acolo în poartă cu toată nădejdea în suflet. Şi veni să-i deschidă chiar stăpânul casei, care nu era altul decât cel mai cunoscut şi mai temut vrăjitor din ţinutul acela. Numai Ciuciumingu nu auzise de el. Căci pesemne nu era nici prea mic pentru a i se povesti asemenea lucruri, şi nici prea bătrân pentru a le povesti el altora. Aşadar, fără să-i treacă măcar prin minte că aceea era casa vrăjitorului, când se văzu poftit înăuntru, făgăduindu-i-se şi atâţia bani pe lună, casă şi masă, el primi să rămână cu cea mai mare bucurie.

— Îţi dau tot ce-ţi trebuie, dar tu să mă asculţi, îi vorbi vrăjitorul. Nu trebuie să ieşi din cuvântul meu. Ai voie să umbli peste tot, să deretici, să faci să sclipească totul de curăţenie; dar… orice s-ar întâmpla, să nu cumva să deschizi uşa care dă spre pivniţă. De altfel, numai eu ştiu unde e cheia; dar tu ia aminte la ce ţi-am spus. În rest, vei vedea că nu-ţi va lipsi nimic aici, dacă vei fi ascultător.

— Bine, făgăduiesc să ascult de poruncile tale, mormăi cu jumătate de glas Ciuciumingu, gândindu-se numai la ce putea el oare să ascundă în pivniţă, încât să nu poată vedea nimeni altul ce era acolo.

Zis şi făcut. Vrăjitorul pleca dimineaţa, venea seara şi găsea totul în ordine. Ciuciumingu rezistă o zi, două, o lună, două, dar într-o noapte se prefăcu doar că se duce la culcare şi în schimb stătu pitit, să vadă ce face vrăjitorul în pivniţă.

Acesta, liniştit că Ciuciumingu doarme, luă cheia din locul ascuns şi, fără să-i pese, coborî în pivniţă, lăsând uşa întredeschisă, încât Ciuciumingu văzu şi auzi totul.

— Ei, prinţese, vrei să putrezeşti aici sau vrei să fii soţia mea şi să ai tot ce-ţi doreşti pe lume? – o întrebă vrăjitorul.

Dar, în loc de răspuns, se auzi un suspin sfâşietor. După puţin timp, vrăjitorul urcă treptele pivniţei înapoi în casă şi, după ce puse cheia la loc, se duse abătut să se culce, fără să fi observat că băiatul îl spionase. Aşadar, el putu lua cheia liniştit, căci văzuse în ce sertar o ţinea vrăjitorul, descuie încet-încet uşa de la pivniţă şi coborî, în bezna aceea, la început parcă nu desluşi nimic, dar deodată strălucirea unor bucle aurii îl făcu să descopere că într-un colţ era o mândreţe de fată care gemea înăbuşit legată de mâini şi de picioare. Ciuciumingu sui din nou treptele şi într-un suflet se întoarse cu un cuţit cât toate zilele, îi tăie frânghiile groase cu care era ţintuită în bezna aceea şi-o întrebă cine e şi ce caută acolo:

— Eu simt zâna Zâmbetdebucurie, fata vrăjitorului Inimădeaur. Tata n-a vrut să mă dea de soţie vrăjitorului ăsta rău, Ucidetot, şi atunci el s-a răzbunat, răpindu-mă de acasă şi ferecându-mă aici. Dacă nu erai tu, pesemne că în curând aş fi putrezit în pivniţa asta. Căci puterea lui e mai mare decât a mea. Ca să nu mai spun că, fiind încătuşată, n-am mai avut nicio putere. Îţi voi fi recunoscătoare toată viaţa, dar acum să nu mai lungim vorba, ci să fugim cât mai iute!

Îl luă de mână şi, ca prin farmec, dispărură

amândoi şi într-o clipă uitară parcă de toată emoţia nemaipomenită prin care trecuseră, căci erau departe-departe de casa vrăjitorului Ucidetot, scăpaţi de orice primejdie, fiindcă zâna îşi recăpătase puterile ei magice.

— Acum te las mai departe, în lumea ta, îşi luă rămas bun zâna Zâmbetdebucurie, şi să nu crezi că te voi uita vreodată pentru binele pe care mi l-ai făcut. De câte ori te vei afla într-o împrejurare grea, va fi de ajuns să te gândeşti la mine şi vei ieşi din orice încurcătură, oricât de grea ţi se va părea ţie.

Ca să nu-l lase flămând, zâna, cu puterea ei magică, îi dărui un sac de merinde şi i-l puse alături; dar nici nu apucă să-i mulţumească Ciuciumingu, că se şi făcu nevăzută.

Rămas singur, Ciuciumingu desfăcu sacul şi când văzu acolo atâtea bunătăţi, căzu pe gânduri cu care să înceapă, căci prin câte trecuse el… uitase şi de mâncare, dar acum îl năpădise cu toată furia. După ce-şi mai potoli foamea, o porni din nou la drum, încotro văzu cu ochii. Şi ajunse în faţa unei mori. Intră şi-l întrebă pe morar dacă nu avea nevoie de un ajutor. Morarul se arătă încântat să-l angajeze, căci avea destul de lucru. Încă din prima zi, Ciuciumingu îşi dădu toată silinţa să-l mulţumească pe morar; şi toate s-ar fi petrecut de minune, dacă morarul nu ar fi avut o mare slăbiciune pentru un pui de tigm, pe care-l aciuise acolo şi care se purta ca un tigm în toată puterea cu cei din afară şi ca un pui de tigm numai cu morarul. Prin urmare, lui Ciuciumingu îi făcea tot felul de necazuri. Ba îi fura mâncarea, ba

îi dădea câte o lăbuţă peste sacul cu fainã pe care-l ducea în spinare sau chiar se repezea asupra lui cu toată puterea. Răbdă băiatul ce răbdă şi într-o bună zi se gândi să se răzbune pe animalul cel răutăcios.

În timp ce puiul de tigm mistuia ceva cu sălbăticie, Ciuciumingu îi aruncă un ghemotoc de cârlţi, cărora ledăduse foc, direct în blidul din care hăpăia animalul. Luat pe neaşteptate, tigrul scoase un răcnet feroce şi fugi, fugi, până în inima pădurii din apropiere. Morarul, care urmărise din ochi toată întâmplarea, luă un ciomag ca să-l cotonogească pe băiat. Dar băiatul o luă şi el la fugă şi nu se opri până ce nu mai văzu nici urmă de tigru şi nici urmă de morar lângă el. În schimb, fără să-şi dea seama de unde apăruse, din pământ, din iarbă verde, lângă el iată o pocitanie cu chip de vrăjitoare, de zece ori mai mare decât el, cu un nas lung, coroiat şi cu bărbia ascuţită, care se uită cu nişte ochi fioroşi la el şi haţ, îl ia cu putere sub braţ. Fugea arătarea ca vântul, rupând pământul şi deodată o auzi piţigăindu-se de-ţi strepezea auzul:

— Surioarelor, ieşiţi afară să vedeţi ce v-am adus azi de mâncare, ţiui strigoaica în faţa unui palat de sticlă, de unde apărură deodată, la şapte ferestre, şapte arătări una mai pocită decât alta.

— Dar parcă nu-i nici iepure şi nici curcan… Ia să vedem ce ne-a adus surioara noastră! îi răspunseră în cor surioarele vrăjitoare.

Ciuciumingu tremura ca varga. Căci după ce-l văzură şi-l întoarseră pe toate părţile, ce-i fu dat să audă?

— Eu aş avea poftă să-l facem prăjit! cârâi una din ele.

— Mi-e poftă de un rasol! spuse alta cu glas şi mai piţigăiat.

— Eu l-aş vrea gătit cu sos! se răsti alta.

— Eu aş fi de părere să-l pregătim, jumătate friptură la cuptor şi jumătate rasol! hotărî vrăjitoarea care-l adusese la palatul de sticlă. Ciuciumingu, îngrozit de tot ce-i auzeau urechile, nici nu-şi mai dădea seama dacă e aievea sau vis. Strigoaicele aveau o privire lacomă, de bietul băiat parcă simţea de pe acum văpăile focului în care avea să fiarbă sau să se frigă. Îl aruncară într-un colţ de cameră şi se duseră să se sfătuiască asupra felului cum să-l pregătească. Rămas singur, Ciuciumingu începu să verse şiroaie de lacrimi şi s-o roage în gând pe zâna Zâmbetdebucurie să-i vină în ajutor. Deodată simţi cum se preface în şoricel şi, prin uşa întredeschisă, ţâşni ca o săgeată direct în pădure. În faţa lui apăru zâna Zâmbetdebucurie; îl atinse cu nuieluşa fermecată şi-l prefăcu din nou în om. Cu zâmbetul ei calm şi bun, îl întrebă:

— Mai ai de gând să hoinăreşti mult, Ciuciumingu? Nu te-ai săturat să umbli de colo până colo? Eu te sfătuiesc să vii cu mine la tatăl meu, care este foarte înţelept. El te va învăţa carte, te va învăţa să fii bun şi tot de la el vei învăţa să te aperi singur în viaţă.

— Ai dreptate. Te voi asculta şi voi face întocmai. Şi eu m-am săturat de atâtea păţanii prin câte am trecut. Merg cu tine la Inimădeaur! i se supuse Ciuciumingu.

Şi-a avut multe de învăţat acolo. Iar când s-a făcut şi el om în toată firea, s-a priceput să dea sfaturi celor tineri, să ocolească nălucile şi să se ferească de păţanii, căci de cele mai multe ori sunt primejdioase şi nu oricine are parte de o zână bună care să-i salveze. POVESTE POPULARĂ BIRMANEZĂ

O viespe, un păianjen sau chiar un prostănac pot fi uneori de folos

ODATĂ, un băiat se uita cum o viespe încerca să rupă pânza unui păianjen, căci se încâlcise în ea, iar un prostănac, care trecea şi el pe acolo, se apucă să tragă viespea din pânză, de mila păianjenului, când avea să-şi vadă casa distrusă. Dar viespea, drept mulţumire, îl înţepă pe prostănac, făcându-l să rămână şi mai prost, de nedumerire şi durere.

Băiatul zâmbi şi în sinea lui se gândi că şi viespea, şi păianjenul, şi prostănacul ţin umbră pământului degeaba. Dar, într-o bună zi, când băiatul se simţi fugărit de alţi băieţi mai voinici ca ei, pentru nu ştiu ce poznă pe care o făcuse, se ascunse într-o peşteră. Tocmai atunci un păianjen mare îşi lăsă pânza lui în faţa intrării în peşteră. Trecând pe acolo, celorlalţi băieţi nici prin gând nu le-a trecut că cel urmărit s-ar fi putut ascunde în peşteră, deoarece pânza era neatinsă.

Amintindu-şi băiatul de ceea ce văzuse cu câtva timp în urmă, îşi schimbă părerea: „De ceilalţi nu spun nimic, deocamdată, dar văd că păianjenul uneori poate fi şi folositor omului”. Şi ieşi din peşteră, cam stânjenit că e nevoit să rupă pânza păianjenului care-l salvase de bătaie. Altă

dată, băiatul se pomeni fugărit de un slujitor împărătesc. Dar chiar în clipa când omul întindea mâna să-l prindă, o viespe îl înţepă atât de tare, încât îşi trase înapoi braţul şi văicărindu-se de durere îi dădu răgaz băiatului s-o poată lua la sănătoasa.

„Văd că şi o viespe îţi poate fi cândva de folos”, gândi băiatul.

Trecu vremea. Băiatul se făcu mare. Era numai bun de însurătoare. Şi tatăl lui îi găsise o fată bogată, dar tare urâtă. În schimb fecioru-său era îndrăgostit de alta, nu prea bogată, dar frumoasă coz. Se tot gândea băiatul cum să facă să scape de necaz. Şi deodată îi veni un gând:

— Tată, mă duc acasă la mireasa pe care mi-ai ales-o dumneata! îi spuse bătrânului.

Şi bătrânul se arătă fericit că băiatul se hotărâse să-i dea ascultare. Căci nu ştia ce plănuise fiu-său. Se duse într-adevăr acasă la viitorii socri; dar cum se purtă el oare acolo? făcu pe prostănacul. Dădu nişte răspunsuri care mai de care mai prosteşti. De socri nu mai spun... ce părere şi-au făcut de el! Dar până şi fata, cât era ea de urâtă, şi tot nu mai căzu la învoială să-şi împartă viaţa cu un prostănac ca el, după cum se dovedea a fi în faţa ei. Aşadar, băiatul scăpă cu faţa curată. Căci, îi spuse el tatălui, nu el era cel ce nu voia să ia fata cea bogată, ci fata bogată şi urâtă îl respingea; şi atunci taică-său n-a mai avut ce spune! Iar fiul s-a convins că la urma urmelor şi un prostănac poate fi de folos! POVESTE POPULARĂ FRANCEZĂ

Porumbiţa sălbatică şi isteaţă

ODATĂ o porumbiţă sălbatica stătea cocoţată pe o rămurea şi privea în zare, aşteptându-şi soţiorul porumbel care zburase în căutare de hrană. Cum privea ea, iată că o văzu pe cumătră vulpe care se apropia de copacul pe a cărui rămurea sta. Şi când se apropie de-a binelea, vulpea îi vorbi:

— Ce faci, porumbiţă? Singură? Nu vrei să-ţi ţin de urât până ţi-o veni porumbelul înapoi? Am să-ţi dau o veste mare sau ai şi aflat-o?!

— Nu ştiu nimic. Ce s-a întâmplat? întrebă mirată porumbiţa.

— Cum, nu ştii? S-a făcut pace între toate animalele şi păsările din lume! Acum orice animal sau orice pasăre, cât de mică ar fi ea, poate sta liniştită lângă orice animal sau pasăre cât de mare sau feroce i s-ar părea, căci nimeni nu are voie să mai atace, spuse şireata vulpe.

Dar neîncrezătoare şi prevăzătoare, porumbiţa nu se lăsă înşelată atât de repede, ci continuă să se uite în zare după porumbelul ei.

— Nu cobori? Ce tot priveşti într-acolo? nu se lăsă vulpea. Şi ca să scape de ea, porumbiţa răspunse iute:

— Tocmai mă uitam la cei doi lupi puternici cum fugăresc pe o soră de-a ta. Şi parcă s-ar îndrepta înspre copacul ăsta!

— Pesemne că nici ei n-au auzit vestea cea mare, mai apucă să răspundă vulpea şi o zbughi într-o goană disperată şi nu mai trecu multă vreme pe la porumbiţă. POVESTE POPULARĂ ITALIANĂ

Veveriţa a vrut să-şi facă o casă împreună cu maimuţa

PE O PLOAIE cu găleata, o maimuţă se adăposti sub un copac, tremurând toată: şi de frig, şi de frică, mai ales când vedea fulgerele şi auzea trăsnetele. Deodată, în spatele ei, se simţi un foşnet uşor. Când se uită, dădu cu ochii de o veveriţă, zgribulită şi ea de ploaie şi frig.

— Ce-ai zice, veveriţă, ca mâine dis-de-dimineaţă să începem să ne facem un adăpost; şi când o mai ploua să nu mai stăm aşa pe-afară şi să îngheţăm de frig? îi vorbi maimuţica.

— Ai dreptate. Mâine adunăm tot ce ne trebuie şi ne făurim o căsuţă, îi răspunse veveriţa.

Şi poate că ar fi trecut a doua zi la muncă. Dar a doua zi răsări un soare puternic, cald şi dătător de viaţă. Maimuţica începu să zburde de pe un copac pe altul şi la fel şi veveriţa. Se întâlniră pe o cracă şi maimuţica o întrebă:

— Când vrei să începem casa?

— Să mai zburdăm puţin şi pe urmă o să trecem noi la lucru! îi răspunse veveriţa şi uite-o nu e, pe altă creangă. Şi tot aşa se zbenguiră până seara târziu, când soarele asfinţise şi acum iar se răcorise afară. Se întunecă, nori deşi se adunară, iar din ei se porni să cadă o ploaie măruntă. Sub acelaşi copac maimuţa se întâlni din nou cu veveriţa.

— N-ai vrut să ne facem casă! Acum iarăşi dârdâim aici de frig!

Şi veveriţa:

— Îţi făgăduiesc că mâine în zori o începem!

Dar zorii dimineţii aduseră din nou soarele

arzător pe cer, încălzind pământul; şi cele două, maimuţica şi veveriţa, iar trecură la joacă, sărind de pe o creangă pe alta, şi dintr-un pom într-altul, uitând de lucru. Şi seara, una: „Bârrr!” şi alta „hapciu!”

Şi cele două lenevioare, dacă n-au răcit rău de tot până azi, tot se mai amăgesc când e frig să-şi facă o casă împreună, iar a doua zi de dimineaţă uită, când apare soarele... Că după soare vine ploaie, şi după ploaie, vreme bună...POVESTE POPULARĂ GERMANĂ

Ioniţă şi Cocuţa

A FOST ODATĂ un tăietor de lemne care avea doi copii, un băiat şi o fetiţă: Ioniţă se chema băiatul şi Cocuţa se chema fetiţa. Mama copiilor murise mai demult, şi tatăl lor se însurase cu altă femeie. Deşi amândoi copiii erau tare cuminţi, harnici şi ascultători, mama lor vitregă nu-i putea suferi.

— Uite ce e, bărbate! Dacă vrei să mai ai casă cu mine mâine, când te vei duce la pădure să tai lemne, îi faci uitaţi acolo şi pe Ioniţă şi pe Cocuţa. Altfel nici să nu îndrăzneşti să te mai întorci acasă!

Aşa-i vorbi zgripţuroaica de femeie.

Cu inima grea de adâncă durere, a doua zi de dimineaţă omul îi luă pe amândoi copiii cu el şi, odată ajunşi în pădure, le spuse:

— Voi jucaţi-vă, copii, fără grijă! Culegeţi zmeură şi mure, eu voi tăia lemne şi vin să vă iau la plecare!

Copiii făcură întocmai cum le spusese tatăl lor, din cuvântul căruia nu ieşeau niciodată, dar

zadarnic aşteptară să mai vină să-i ia, căci el nu se mai întoarse, nici după ce se făcuse noapte adâncă şi întunecoasă. Îl căutară şi-l căutară pe tatăl lor, intrând tot mai adânc în inima pădurii, şi plângeau şi-l căutau... dar deodată, în faţa lor apăru ogrădină frumoasă cu tot felul de roade: piersici, mere, pere, prune; iar pe o masă mare, sub unul dintre pomi, tot felul de prăjituri, lăsate pesemne să se răcească. Cum erau lihniţi de foame, se repeziră amândoi să guste din ele.

Dar când Ioniţă se înălţă să culeagă nişte piersici aurii, pârguite, de-ţi lăsa gura apă, iar Cocuţa era cu ochii numai la prăjiturile acelea gustoase, nici nu şi-au dat seama de unde apăru o vrăjitoare înspăimântătoare, care-i apucă în aceeaşi clipă şi pe unul şi pe altul:

— Cum de-aţi cutezat, afurisiţilor, să pătrundeţi în grădina mea? tună cu o voce diavolească vrăjitoarea din ai cărei ochi scăpăra ură şi răutate, iar dinţii îi avea ca nişte colţi mari de stâncă, ascuţiţi de-i ieşeau afară din gură.

Şi îi azvârli cu furie pe amândoi în casa ei, care se afla în spatele grădinii.

— Mă duc să pun o oală mare la fiert, să vă fierb pe amândoi odată şi să mă ospătez şi eul Căci voi v-aţi înfruptat de minune din bunătăţile mele! mai răcni înfuriată vrăjitoarea.

Ioniţă şi Cocuţa, rămaşi singuri, abia, abia se dezmeticiră.

— Ce facem, frăţioare? Ne lăsăm aşa în voia ei? întrebă sfioasă şi în acelaşi timp îngrozită fetiţa.

— Lasă că-i facem noi de petrecanie! Când s-

o apleca deasupra oalei mari să vadă dacă fierbe apa, trebuie să mă ajuţi s-o băgăm cu capul în oală, s-o opărim şi apoi s-o apucăm amândoi de picioare şi s-o azvârlim cu totul, îi răspunse fratele ei, curajos.

Şi aşa făcură Ioniţă şi Cocuţa, nimicind-o pe blestemata de vrăjitoare. Şi după o zi şi o noapte de drum, ajunseră din nou acasă, cu gândul de a-i aduce pe amândoi părinţii acolo unde era o casă atât de frumoasă, faţă de cocioaba în care trăiseră ei, şi cu o grădină ca în poveşti. Dar acasă nu l-au mai găsit decât pe tatăl lor, plângând de dorul care-l năpădise; cât despre mama lor vitregă, aflară că murise de prea mare obidă şi de remuşcări. Îi povestiră aşadar numai tăietorului de lemne toată păţania lor şi-l luară cu ei în casa aceea minunată, unde trăiră mulţi ani fericiţi şi feriţi de toate grijile de până atunci. POVEST POPULARĂ ALBANEZĂ

Aventurile lui Cucului

ERA ODATĂ un băiat poreclit Cucului, deoarece de mic el spunea la toate păsările din hârtie, pe care i le făcea taică-său, numai „cuc”. Se ruga de el: „Mai fă-mi, tată, un cuc” în loc să-i fi spus: „Mai fă-mi, tată, o pasăre”. Bietul copil îşi pierdu într-o bună zi amândoi părinţii într-un naufragiu. Trist şi singur o porni pe malul mării, căci am uitat să vă spun, locuia într-un port. Văzu o barcă părăsită şi dintr-un salt se pomeni în ea. Într-o clipă s-a trezit în larg. Se porni să sufle un vânt neaşteptat, încât Cucului abia mai răzbea să stăpânească barca. Se lupta zadarnic cu vântul şi zadarnic voia să tragă spre mal, căci barca o lua

încotro o mâna vântul. Dar deodată se auzi un pocnet! Barca se frânse în două, căci se izbise de o stâncă, şi Cuculili se prinse de ea, scăpând ca prin minune să nu fie înghiţit de valurile care se ridicau din ce în ce mai uriaşe şi mai puternice. De groază, părea mai încremenit decât stânca de care se agăţase. Strigă el „ajutor”, dar degeaba. Până la mal era distanţă mare, iar pe furtuna care se stârnise, nicio barcă nu se mai vedea pe mare. Frigul şi spaima îi deschiseră pofta de mâncare. Şi-a amintit din şcoală că pe stânci stau lipite scoici. Se uită în jurul lui şi văzu lipite o mulţime. Cu grijă să nu alunece, întinse mâna spre câteva din ele şi reuşi să le desprindă. În vreo două-trei găsi perle. Neştiindu-le preţul, se lăsă încântat de strălucirea şi forma lor şi le băgă în buzunar. Tocmai când era mai atent să nu alunece, vrând să desprindă altă scoică de pe stâncă, se simţi tras cu putere de picioare şi zdup! parcă o forţă nevăzută îl cufundă până în adâncul mării.

Dar până să-şi vină în fire din călătoria aceea pe sub apă, se pomeni într-o sală mare, în fundul căreia pe un tron de cristal, încrustat în corali şi bătut în pietre preţioase, se afla o preafrumoasă şi încântătoare fiinţă, cu ochii ca smaraldul şi părul ca aurul. Cu o voce blândă ea îl întrebă:

— Ce pedeapsă crezi că ai merita din partea reginei mării, pentru îndrăzneala de a-i fi devorat atâtea supuse de-ale ei, pe lângă că ai luat fără îngăduinţă şi câteva din cele mai nepreţuite perle, menite să-mi împodobească coroana şi nicidecum să stea înăbuşite în buzunarele tale?

— Dar n-am ştiut că fac rău, mâncând câteva

scoici, încercă băiatul să se dezvinovăţească. Dincolo, pe uscat, ăsta nu e un păcat!

— Cunosc obiceiul oamenilor; dar puterea mea se întinde numai în acest ţinut al mării şi nu poate răzbi până acolo pe uscat. Totuşi, pe cine reuşesc să prind şi să-l cufund în regatul meu nu-l las să plece nepedepsit, încheie regina mării.

— Şi cum mă vei pedepsi? întrebă speriat Cuculili.

— Mai întâi bea din această licoare, ca să fii ferit de pericolul de a te îneca. Apoi, şapte zile în şir vei colindape fundul mării şi tot ce ţi se va părea mai scump îmi vei aduce aici. Dacă ceea ce vei aduce tu în şapte zile va preţui întocmai paguba făcută de tine, vei fi liber să te întorci pe uscat, în lumea ta! îi spuse regina mării şi-l lăsă în seama uneia din supusele ei de încredere.

Băiatul bău licoarea oferită şi trecu să împlinească cele cerute de regina mării. Din câte naufragii se întâmplaseră pe mare, Cuculili era convins că avea să găsească destule lucruri de preţ ca s-o mulţumească pe regină şi să se poată întoarce curând liniştit acasă. Dar până una-alta, de cum ieşi din sala aceea şi se trezi în nemărginirea de pe fundul mării, ochii lui se încântară de imensitatea de plante şi vietăţi curioase care-i apăreau în cale, în tot felul de forme şi culori. Şi ar fi rătăcit multă vreme admirându-le, dacă nu şi-ar fi amintit pricina pentru care se afla acolo. Uitându-se mai atent, descoperi o lădiţă. Voi s-o ridice; era grea. Încordându-se o ridică şi o puse pe umeri. Era convins că în lădiţă se aflau giuvaeruri de mare

valoare şi că regina, când avea să le vadă, îl va lăsa să plece din prima zi. Nu mai putea de fericire şi nerăbdare să ajungă în sala tronului şi să i-o înmâneze. Dar când s-o desfacă regina, spre uimirea tuturor, convinşi ca şi Cucului că acolo sunt pietre nestemate, în lădiţă nu erau decât o sumedenie de cutii de tinichea, una lângă alta.

— Ce mai e şi asta?! exclamă furioasă regina mării, căci nimeni nu-i mai adusese aşa ceva până atunci.

Ruşinat, băiatul ceru voie să se întoarcă pe fundul mării să mai caute, doar – doar să găsească ceva de preţ, căci şi el crezuse că acolo erau pietre scumpe şi când colo… tinichea curată…

— Sunt cutii de marmeladă, regină, îndrăzni să răspundă o supusă de-a ei.

— Vreau să le desfaceţi, dădu poruncă regina mării.

Şi două din supusele ei se străduiau să le desfacă, dar nu reuşeau, căci nu mai văzuseră aşa ceva niciodată. Cucului se grăbi el să le desfacă. Apoi îi dădu reginei să guste, spunându-i că înăuntru era ceva dulce de mâncare. Regina se arătă încântată de gust. Le oferi şi celorlalte. Şi toate în cor:

— Ce gust dulce, minunat!

Şi de unde Cucului credea că nemulţumirea reginei i-ar fi putut înăspri pedeapsa, o văzu fericită şi nespus de bucuroasă de ceea ce găsise el pe fundul mării.

— Bucuria pe care ne-ai făcut-o, spuse regina mării, e mai mare decât dacă-mi aduceai o lădiţă cu giuvaeruri, căci lucruri de preţ am găsit

destule, dar asemenea bunătăţi n-am avut niciodată prilejul să gustăm. De aceea te iertăm şi te lăsăm să te duci înapoi pe pământ, în lumea ta.

În culmea bucuriei, băiatul ieşi din sală, şi cum ştia să înoate, fiind născut şi crescut într-un oraş de lângă mare, străbătu mai bine de jumătate din drum către suprafaţă, când un peşte mare îl plesni cu coada. Speriat, nu ştiu ce să facă, deoarece peştele îi dădea târcoale. Dar spaima lui n-a durat mult, căci apăru un scafandru. Îl ridică la suprafaţă aproape leşinat de frică, aducându-l pe vasul de pe care se cufundase în mare. Băiatul îi mulţumi când ajunse pe vapor şi se arătă încântat să afle că se întorceau toţi, dintr-o lungă călătorie pe mare, chiar în portul de unde era el.

Întrebat de marinari cum de se afla în apă la o adâncime atât de mare, el le povesti toate prin câte trecuse. Dacă ei l-au crezut sau nu, nu se ştie, dar e sigur că povestea lui le-a plăcut şi nici nu şi-au dat seama cum a trecut timpul şi au ajuns în port. POVESTE POPULARĂ ENGLEZĂ

Ariberto cel curajos

A FOST ODATĂ o văduvă care cu greu îşi crescuse cei patru feciori ai ei. Şi trei din băieţi plecaseră de acasă, pe măsură ce se făcuseră mari, care încotro, cu gândul să-şi încerce soarta. Acum venise rândul celui mai mic, pe nume Ariberto.

— Mamă, mă duc şi eu în lume să-mi încerc norocul, spuse şi al patrulea băiat, şi-şi luă rămas-bun de la maică-sa, cu făgăduiala de a nu o uita şi de a se întoarce acasă.

— Mergi sănătos, băiatul mamii, şi nu mă

uita, după cum m-au uitat fraţii tăi mai mari, – îl binecuvântă bătrâna.

Ariberto se duse glonţ la Curtea regelui şi-l rugă să-l primească în slujbă. Regele, care nu era renumit pentru generozitatea lui, îi răspunse:

— Slujbă la palat nu am să-ţi dau. Dar vei avea o mare răsplată dacă vei fi în stare să-mi aduci plăpumioara de mătase şi puf a vrăjitoarei din pădure, fiindcă mi-a făcut mari necazuri strigoaica, şi vreau să mă răzbun pe ea, şi niciunul din curtenii mei n-a fost în stare să mi-o aducă. Aşa se face că i-am pierdut pe mulţi din ei.

— Bine, Măria-Ta. Am să încerc să-ţi fac pe voie, spuse voinicul Ariberto şi plecă spre casa vrăjitoarei. Se înnoptase când ajunse el în inima pădurii unde-şi avea vrăjitoarea coliba. Se strecură înăuntru şi văzu o mogâldeaţă în pat, care sforăia, cufundată în somn adânc. Tocmai se gândea cum să facă să-i ia plăpumioara, când îi alunecară ochii pe o împletitură lăsată pe un scaun. În împletitură se aflau două igliţe. Le luă pe amândouă şi începu s-o înţepe încet pe vrăjitoare, încât, deşi dormea adânc, atâta începu să se zvârcolească în somn, de-i alunecă plăpumioara pe jos, fără să-şi dea seama. Ariberto o luă şi fugi mâncând pământul, de nu se mai opri până la palat.

În timp ce regele se uimea cum de reuşise Ariberto în aşa de scurt timp să-i aducă plăpumioara dorită, în coliba vrăjitoarei bufniţa glăsuitoare îi destăinui stăpânei ei că Ariberto îi furase plăpumioara de puf şi mătase, încât o şi mai mare uimire o cuprinsese acum pe vrăjitoare,

la auzul celor croncănite de bufniţa ei.

— Să îndrăznească numai să-mi apară în cale şi-o să vadă el răzbunarea mea cât va fi de cumplită! urlă vrăjitoarea.

La palat, regele se arătă mulţumit de isprava voinicului, dar pentru că se dovedise atât de îndemânatic, regele nu-l lăsă să plece până nu-i ceru şi perna fermecată pe care dormea vrăjitoarea, împodobită cu clopoţei de aur de jur-împrejur.

A doua zi, voinicul ceru un sac cu câlţi şi o porni iar la drum. Şi iar ajunse noaptea, pe când vrăjitoarea dormea. Pătrunse în colibă şi încet-încet înfundă fiecare clopoţel de aur cu câlţi, iar când se încredinţă că niciun clopoţel nu va mai scoate niciun clinchet, la primamişcare a vrăjitoarei, trase uşor perna de sub ea şi iar o luă la goană. De dimineaţă, bufniţa o înştiinţă că Ariberto îi furase şi perna cea frumoasă cu clopoţei de aur.

— Am să-l înghit de viu! trase un urlet cotoroanţa. Numai să-mi apară în cale!

Şi toată noaptea stătu de veghe să-l aştepte pe Ariberto. Ariberto ajunse între timp la palat şi îi dădu regelui perna cu clopoţeii de aur.

— Eşti tare ager la minte, Ariberto! îl măguli regele. După cele întâmplate, parcă mi-e şi mai teamă de răzbunarea vrăjitoarei. Cum eşti tu de viteaz, te-aş mai ruga un singur lucru. Şi dacă mi-l vei îndeplini, vei pleca bogat de la mine. Adu-mi pe însăşi vrăjitoarea aici!

Ariberto îngheţă la asemenea dorinţă. Dar unui rege încă nu cutezase nimeni să-i

nesocotească porunca. În timp ce cotoroanţa îl aştepta în noaptea aceea ca să-l pedepsească, el rămase la palat să chibzuiască în ce chip ar putea-o urni din coliba ei, ca să i-o aducă regelui.

Adormi. Dar a doua zi de dimineaţă îi veni o idee năstruşnică: luă o căruţă din grajdurile regelui, puse înăuntru scânduri, cuie şi un ciocan şi apoi dădu bice cailor spre coliba vrăjitoarei.

Ajuns în dreptul casei ei, strigă cât îl ţinură puterile:

— Ariberto a fost ucis! Tâlharul de Ariberto e mort! Cine mă ajută să-i fac mai repede coşciugul!

La auzul unor asemenea îmbucurătoare şi neaşteptate cuvinte, băboanţa ieşi iute ca o sfârlează afară din casă, şi-i spuse tânărului din căruţă: – Eu te ajut! Şi pe mine m-a furat tâlharul ăla!

Şi cu toată puterea, băteau împreună la cuie, până ce făcu coşciugul gata.

— Acum fii bună, mătuşică, şi te aşază aici, spuse Ariberto, să văd dacă e bună lungimea. Cam înălţimea dumitale o are hoţul!

Ostenită de trudă şi nedumerită, cotoroanţa, în afara oricărei bănuieli, se arătă bucuroasă să se aşeze înăuntru, prin gestul ei având impresia că-i grăbeşte parcă moartea lui Ariberto, pe care-l ura atâta. Dar, poc! Voinicul trânti capacul şi, în cea mai mare repezeală din lume, bătu cuiele unul după altul, în timp ce vrăjitoarea ţipa, gata să se sufoce.

— Te duc la palat! Află că eu sunt Ariberto, cel pe care-l urăşti atât! ţipa voinicul la ea, în timp ce bătea ultimele cuie.

În grădina palatului, regele îl aştepta nerăbdător să vadă dacă şi această poruncă avea s-o împlinească viteazul Ariberto.

Auzind-o pe vrăjitoare cum se zbătea înăuntru, îi întinse voinicului punga cu galbeni şi-l lăsă să plece liniştit acasă, dăruindu-i şi căruţa. Lăsând jos coşciugul, el plecă. Trecu mai întâi pe la coliba babei, luă bufniţa vorbitoare şi apoi o apucă pe drumul ce ducea spre casa lui, ca să-i dea punga cu galbeni mamei sale şi să-i istorisească toate prin câte trecuse. POVESTE POPULARĂ CELTICĂ

Coţofana şi vulpea

COŢOFANA îşi clădise un cuib de toată frumuseţea, în mijlocul unui tufiş de vâsc.

În fiecare dimineaţă pleca în zbor prin toată pădurea, să aducă hrană proaspătă celor trei puişori abia ieşiţi din găoace. Nu ştia, biata de ea, că o pândea cumătră vulpe.

După două zile de pândă, hrăpăreaţa îşi alese puiul cel mai dolofan, se repezi din ascunzătoarea ei şi, cu prada în gură, o tuli către sălaşul său.

Strigătele celorlalte zburătoare o aduseră acasă degrabă pe mamă. Văzând că unul din puişori lipsea, scăldă în lacrimi cuibul şi îşi puse în gând să o pedepsească pe făptaşă. Prilejul se ivi în scurtă vreme.

Umblând după chilipiruri şi bucate alese, într-o bună zi vulpea adulmecă un abur grozav de ademenitor. Două fetişcane aduceau tăvi cu plăcinte, pentru un prânz a secerătorilor.

Văzând cât de pofticios îi scânteiau ochii vulpii, coţofana se apropie până în dreptul botului

ei, se roti de trei ori şi spuse:

— Dacă mă vei ajuta şi tu mai târziu să găsesc boabe de măceş, pe care le dau puilor ca să le crească mai iute penele, îţi fac rost de plăcinte.

— Cum să nu te ajut! sări cu făgăduiala mincinoasă cumătră vulpe, bucuroasă că mama puiului ucis de ea nu ştia cine poartă vina.

— N-ai altceva de făcut decât să aştepţi puţin. Eu mă voi învârti pe la nasul celor două fetişcane, le voi face să se uite după mine şi, cu coada, am să răstorn de pe tavă câteva plăcinte.

— Prea bine! Să alegi din cele mai rumenite.

— Chiar aşa. Stai aici şi te voi ospăta.

Vulpea se piti după o tufă de agrişe şi aşteptă.

Coţofana izbuti să le zăpăcească pe cele două fetişcane, tot zburând în dreapta şi-n stânga lor. Pe furiş, trânti cu coada în şanţul drumului câteva bucăţi de plăcinte, cu o coajă aurie, de mai mare dragul.

Nici nu se depărtară bine fetele cu tăvile lor, că vulpea se şi repezi să se înfrupte. Printre îmbucături, îi strigă coţofenei:

— Te-aş pofti şi pe tine, dar ştiu că niciodată nu ţi-a plăcut brânza…

— Aşa e. Îţi mulţumesc pentru că ţii minte ce-mi place şi ce nu, se prefăcu a fi mişcată coţofana. Eu doar atât îţi cer: să ştiu că, la nevoie, ai să mă ajuţi, aşa cum te-ai legat.

— Mai încape vorbă!

Vulpea înfulecă pe nerăsuflate, de parca zile întregi ar fi fost lihnită. Coţofana, cu gândul la pedeapsa ce voia să i-o dea, nu pierdea din ochi

nicio firimitură.

— Uite, mai ai şi acolo. Şi dincolo… E păcat să pierzi măcar o fărâmă din bunătatea asta de plăcintă…

— Halal de tine, coţofano! Uite, zău, îmi vine să te pizmuiesc, când văd ce bucurie simţi tu să fii de folos unui prieten…

Şi vulpea mai îmbucă ce mai îmbucă, până când nu mai putu. Pântecul îi era plin de nu mai putea, cu pielea întinsă ca a unei tobe. Se târî cu greu până la umbra unui stejar şi se trânti alene, răsuflând anevoie.

— Vai, vai mie, prietenă coţofană, să ştii că am fost şi eu o dată lacomă…

— Ei, da, poate că ai mâncat mai mult decât eşti în stare…

— Sunt eu în stare să dau gata şi un ospăţ în lege… Uf, şi aoleu, dar nu ştiu ce era cu plăcintele acelea…

— Nu-ţi fie teamă, se găseşte leac şi la asta, o linişti cu blândeţe amăgitoare coţofana, care simţea cum îi creşte inima, fiindcă se apropia şi împlinirea răzbunării sale.

— Ce fel de leac? Nu cumva o să vină cineva să-mi spintece burta şi să mi-o coasă la loc? se văita lacoma.

— Cunosc eu un doctor bun, care o să-ţi dea o curăţenie grozavă, o încredinţa coţofană, rotindu-se în preajma viclenei ce se răsucea şi se zvârcolea, înăbuşită de atâtea plăcinte câte înghiţise.

— Zboară, zboară, te rog din suflet, altminteri simt că o să pier când mi-e lumea mai dragă. Şi

parcă văd cum o să mă jelească toată suflarea pădurii, mai spuse vulpea, plângându-şi singură de milă.

Coţofana nu aşteptă să o roage a doua oară.

— Chiar acuma mă îndrept spre târgul dinspre miazăzi, să-l rog pe doctorul cel vestit să-mi dea leacul. Bătu din aripă de trei ori şi nu se mai zări. Trecu peste creştetele copacilor acoperiţi de muşchi şi se duse glonţ la vânătorul Gowan.

— Îţi aduc o veste bună, vânătorule, îi strigă de departe coţofana, ca nu cumva câinele vânătorului, neştiind cu cine are de-a face, să o pună şi pe ea pe goană. La o bătaie de puşcă de cotul drumului, zace o vulpe care s-a ospătat prea mult cu plăcinte furate şi acum nici nu mai e în stare să se mişte.

— Îţi mulţumesc, preacinstită coţofană, îi răspunse vânătorul. Îşi chemă ogarul din curte şi porni în pas alergător să nu-i la altcineva înainte. De mult visa el o blană roşcovană, de vulpe adevărată.

Coţofana zbură totuşi mai repede decât el. Se încredinţa că vulpea nu apucase să se depărteze şi coborî până la ea, strigându-i în bătaie de joc:

— Încă puţin să mai ai răbdare, m-am ţinut de făgăduială şi ţi-am adus cel mai priceput doctor din ţinut.

— Vai, gemu vulpea, nu mai pot… Totdeauna am spus eu că tu eşti o pasăre inimoasă…

— Chiar aşa, şi ca să te scutească de suferinţă, iată că vine doctorul…

În clipa următoare, vulpea auzi hămăitul ogarului. Dădu să se ridice, dar puterile o

părăseau de tot. Cu două gloanţe, vânătorul „doctor” o răpuse şi astfel coţofana făcu dreptate în pădure. POVESTE POPULARA CELTICĂ

Cele trei hohote ale lui Leiproachan

PRIN PARTEA de mijloc a Ulsterului trăia cândva un plugar pe nume Geoff. Era mânat de un mare neastâmpăr, fiindcă ar fi dorit să strângă avuţii şi stătea mereu cu urechea la pândă şi ochiul deschis, să nu-i scape vreun prilej de îmbogăţire.

Într-o noapte, nu trecuseră decât două ceasuri de când aţipise, că îl trezi din somn un zgomot neobişnuit. Părea că în puterea nopţii cineva stă şi ciocăne cu o unealtă căptuşită cu un sul de cânepă, să nu se audă prea departe.

Geofi se dădu jos din pat, se încălţă, se încinse cu un brâu în care îşi vârî un pistol încărcat şi ieşi binişor pe uşa din spate a casei. Înaintă tiptil şi, ce să vezi?

La umbra unui măr din ograda lui, răsărise o ciupercă uriaşă. Duse mâna streaşină la ochi, să nu-l supere razele amăgitoare ale lunii, şi-şi dădu seama că nu era o nălucire Numai că, în loc de ciupercă, acum era limpede ca ziua că în ograda lui răsărea un leiproachan – un spiriduş. Nevăzut, neauzit, plugarul se apropie de oaspetele lui nepoftit şi haţ! puse mâna pe el. Spiriduşul se zbătu, dar nu mai avea cum să fugă din strânsoarea palmelor vânjoase ale gospodarului.

— Te-am prins! strigă încântat Geoff. Şi nu-ţi mai dau drumul până ce nu mă călăuzeşti la vreo comoară.

— De unde până unde să ştiu eu de vreo

comoară? se tângui piticul.

— Eu ţin bine minte cum din bătrâni umblă vorba că pe coclaurii Ulsterului şi-au îngropat danezii un mare tezaur. Nu se poate ca voi, neam şiret de leiproachani, să nu ştiţi de-a-fir-a-păr totul.

— Cuvântul nostru nu e mincinos, se îmbufnă prizonierul cât un degeţel. Crede-mă, nu ştiu nimic despre comoara cu pricina. Şi chiar dacă aş şti ceva, un legământ cumplit m-ar împiedica să-ţi dezvălui taina.

— Aha, stărui Geoff, vezi cum întorci vorba? înseamnă că ştii, dar te încăpăţânezi să nu spui nimic.

— Poţi să-ţi închipui ce vrei, eu nu ştiu şi gata.

— Nu scapi aşa de uşor, Leiproachan! se stropşi la el plugarul. Dacă nu mă duci la locul comorii, îţi tai capul.

— Mă ameninţi zadarnic, tot nu-ţi voi spune.

— Bine. Până una, alta, te voi închide într-un cufăr ferecat cu şapte lacăte. Vei sta acolo până ce-ţi schimbi gândul. Şapte ani încheiaţi te ţin şi pace.

Îl târî în casă şi, deschizând cu un scârţâit prelung cufărul amintit, îl vârî în fund pe spiriduş şi trânti capacul la loc. Timpul trecea, iar soarta lui Geoff nu se schimba.

Iama părăsi ţinutul şi la întoarcerea primăverii norocul începu să-i zâmbească. O corabie prinsă în furtună fusese sfărâmată de stânci. Cheresteaua pe care trebuia s-o ducă până în port plutea în voia valurilor. Câteva legături de

scânduri fasonate fură împinse de vânt până pe ţărmul din apropierea casei lui Geoff. Bucuros de întâmplare, plugarul găsi curând un cumpărător. Învoiala se încheie în casă, unde Geoff primi şi banii.

În clipa în care băgă în pungă monezile, auzi din fundul cufărului un râs batjocoritor. Nu luă în seamă hohotul acela şi-şi văzu mai departe de-ale lui. Fiindcă însă tot îşi amintise de prizonierul său, îl mai scoase la vedere şi-l cercetă:

— Ei, ce zici, ţi-ai băgat minţile în cap?

— Nu am făcut nicio nesocotinţă, ca să am a mă căi de ceva, îi întoarse vorba, cu măsură, spiriduşul.

— O ţii una şi bună, se înfurie iarăşi Geoff. Dar eu nu sunt creangă de alun, nici frunză, ca să mă îndoi după cum bate vântul. Ori mă duci la comoara danezilor, ori rămâi alţi şapte ani în şir.

— Dacă-ţi este voia şi ţi-ai pus în gând să mă oropseşti, mă poţi închide în cufăr şi o sută de ani. Dar altceva nu vei căpăta decât poveţe.

— Mă mai şi înfrunţi? Hai, în fundul cufărului cu tine!

Şi Geoff trânti iarăşi capacul, cu mare zgomot.

Peste câteva zile, în pragul casei, acum mai arătoasă, se ivi un drumeţ. Întrebă pe unde trebuie să apuce ca să ajungă mai iute la Limerick. Stăpânul casei, care tocmai îşi lua prânzişorul, îl pofti să împartă cu el merindele.

— Mulţumesc de bunătate, dar mă aşteaptă cineva la capătul drumului, nu pot zăbovi.

Şi călătorul se depărtă. Geoff trebăluia de zor,

când drumeţul răsări iarăşi. Mergea şontâc-şontâc, gemând. La prima răscruce, de atâta grabă, lunecase pe un pietroi şi îşi rupsese un picior. Ducându-l în casă, să-l întindă pe pat şi să-l oblojească, Geoff auzi alt hohot de râs venind din fundul cufărului. Nici acum nu zise nimic. Trecu şi al doilea soroc de şapte ani.

Plugarul, care nu-şi uitase nicio clipă gândul de înavuţire, se încruntă la spiriduş, doar – doar l-o băga în sperieţi. Îi suflă în obraz fumul pipei sale răsucite şi cuvântă:

— Ei, ce zici, cădem la înţelegere? Sau poate îţi place aşa de mult bezna din cufăr?

— Sunt deprins. Sub pământ e beznă mai mare, răspunse Leiproachan. Şi nu ştiu despre ce înţelegere vorbeşti.

— Spiriduşule, spiriduşule, din prea multă minte are să ţi se tragă moartea! îl ameninţă gazda lui silnică. La ce-ţi foloseşte ţie şi alor tăi aurul? în vreme ce eu, ehei, să fie în mâna mea comoara, ai vedea…

— N-ai decât să o descoperi. Eu unul, habar n-am de comori…

De furie, Geoff puse mâna pe un satâr şi puţin lipsi să nu facă într-adevăr vărsare de sânge. Nici în faţa morţii crunte, spiriduşul nu se clinti. Până la urmă, plugarul se înfrână. Se mulţumi, ca de obicei, să-l închidă pe Leiproachan în cufăr, tunând:

— Pe încă şapte ani, acolo îţi va fi adăpostul!

Zile se înnădiră după zile. În şiragul lor, iată că pe fila calendarului se ivi una vestită cu roşu – sărbătoarea culesului livezilor. Geofi se pregăti şi

el să se ducă la iarmaroc. Dar, fiindcă începuseră să bântuie tâlharii şi prin părţile acelea, săpă o groapă în grădină şi ascunse acolo câteva fişicuri cu gologani agonisiţi în lunile de iarnă. Plecă parcă cu inima mai uşoară la târg. Nu prinsese de veste cum prin grădină se ţine de el ca o umbră chiar unul din tâlharii de care crezuse că va scăpa în felul acela. Iar tâlharul, vesel că altul a strâns pentru el, veni cu o cazma, săpă locul cu pricina şi plecă fluierând, cu agonisita lui Geoff.

Pe la scăpătatul soarelui, plugarul se dădu jos din căruţa împodobită cu clopoţei şi cu ciucuri roşii, intră în casă şi dădu să-şi scoată vesta de piele. Deodată, din fundul cufărului răsună iarăşi un hohot de râs.

Geoff îşi ieşi din sărite, sări lângă cufăr, îl deschise şi-l trase de păr afară pe locuitorul cel pitic.

— Acum ţi s-a împlinit veleatul! îi strigă. De câte ori îţi închipui tu că ai să-ţi mai râzi de mine? Ori îmi lămureşti şi mie ce-ai găsit de haz, astăzi şi în celelalte două împrejurări de care-mi amintesc, ori te tai ca pe un pui de găină.

Spiriduşului îi tăcăia inima, dar nu-şi trăda spaima.

— Am să-ţi spun, cum de nu, doar să ai minte destulă ca să foloseşti cele ce vei auzi.

— Tu spune, că eu nu am de dat socoteală nimănui ce folos sau pagubă voi trage de pe urma ta…

— Ia aminte, grăi atunci Leiproachan, întâia oară am râs fiindcă ai vândut cheresteaua adusă de valurile mării.

— Înseamnă că ai râs ca un nerod: doar am luat bănet bun pe ea.

— Se prea poate, dar cel care a cumpărat-o de la tine a găsit pitită printre scânduri o pungă cu bani de argint, care făcea mai mult decât toată cheresteaua. Din clipa aceea totul i-a mers în plin.

— Asta cam aşa e, mormăi înfundat Geoff.

— A doua oară, urmă spiriduşul, am hohotit din pricina drumeţului pripit. Când nu ţi-a primit poftirea la masă, a dat şi norocului cu piciorul. Dacă mai întârzia puţin cu tine, piatra de care s-a izbit apoi în calea lui ar fi fost înlăturată de roţile unei căruţe, şi nu s-ar fi betegit.

Geoff lăsă iar nasul în pământ. Spiriduşul tăcuse.

— Să-mi spui neapărat de ce ai râs şi a treia oară! Şi plugarul îl scutură zdravăn.

— Sunt multe lucruri pe care este mai bine să nu le afle omul, dacă nu este în stare să privească adevărul în faţă.

— Nu te mai făli mereu, spune-mi până la capăt.

— Poate că te vei căi, eu judec că nu este nevoie.

— Puţin îmi pasă de judecata ta! Spui ori te tai?

— Fie, eu ţi-am vrut binele. A treia oară, chiar astăzi, am hohotit văzând la ce ţi-a folosit că ai îngropat o parte din banii tăi. Cum ai plecat, un tâlhar a venit şi i-a luat, calzi încă, din aceeaşi groapă.

— Bănuţii mei! strigă buimac Geoff, care uitase cu totul de groapa săpată cu câteva ceasuri

mai înainte. Pomi în goană să dea de urma vinovatului.

Căută în neştire, până ce, de inimă rea, îşi pierdu minţile. Şi Leiproachan se întoarse la seminţia lui, clătinând din cap: „Dacă nu afla de paguba suferită din vina lui, lăcomia nu-l făcea să-şi piardă minţile…” POVESTE POPULARĂ CELTICĂ

Omul care nu avea ce povesti

UNDEVA, pe lângă apa Shannonului, trăia în alte vremi un om blajin şi împăcat cu toţi oamenii lui. Megieşii îl ştiau sub numele de Rory.

Soaţa lui împletea ciorapi de lână şi andrelele îi alergau în mâini de dimineaţă până-n amurg. Când aduna în dulapul lor de stejar un raft plin de ciorapi în fel şi fel de culori, Rory îi punea într-o boccea şi pornea cu ei la oraş. Acolo, mai cu o vorbă de duh, mai cu o zicală din bătrâni, îi vindea curând şi se întorcea acasă cu câţiva gologani legaţi cu grijă în colţul batistei.

Fiindcă se mulţumeau cu puţin, nu se plângeau de viaţa pe care o duceau, nici de munca lor.

Într-o zi de toamnă, cu suluri de pâclă ce se vălătuceau pe cerul jos, Rory grăbea pasul, să nu-l prindă noaptea pe drum. Cu toate acestea, în ceasul înserării încă nu intrase pe uliţele mărginaşe ale oraşului.

Se gândi unde ar putea poposi, căci ciorapii lui puteau aştepta vânzarea până a doua zi; doar li se dusese vestea până la Limerick ciorapilor împletiţi de Roasy. Multe mame şi bunici, care-şi făceau din ei până şi puşculiţe pentru banii puşi

deoparte, clătinau din cap cu mulţumire, spunând: „Ehei, ciorapii aceştia n-au moarte…” Rory îşi roti privirile în jur şi zâmbi, zărind o căsuţă cu acoperişul într-o rână, ca o pălărie pusă strengăreşte pe-o ureche. Ferestrele aveau nişte obloane care le dădeau înfăţişarea unui chip sprâncenat. Totul te îndemna să te apropii cu încredere. Drumeţul păşi în pragul casei şi ciocăni de două ori, strigând:

— Să ştiţi că afară e un om tare bun la inimă, şi tare ostenit.

— Intră, intră, călătorule, casa noastră e deschisă oricui este dornic să ne cinstească cu sosirea lui, se auzi un glas bătrânesc, plin de blândeţe.

Gazda lui era, aşa cum îşi închipuise după glas, un moşneag cu mustăţi albe, stufoase, cu obraji încă rumeni şi vorbă vioaie.

— Te pomeneşti că-i fi şi înfometat, îl cercetă bătrânul, măsurându-l poznaş pe oaspetele său din fapt de seară.

— Ei, de ce să mint, n-aş zice ba, dacă aş avea înaintea mea o mâncare bună şi o cană zdravănă cu bere, mărturisi Rory, văzându-se îmbiat astfel.

— Prea bine. Înseamnă că ne potrivim în gusturi şi pe dată vom şi cina împreună. Rogu-te, însă, doar atâta să-mi spui: de unde vii şi încotro te îndrepţi?

— Vin dintr-un sat de pe malul Shannonului şi mă duc spre târg, să vând, ca de obicei, ciorapii de lână împletiţi de mâinile harnice ale nevestei mele.

— Mă bucur să aud că ai o nevastă harnică.

Aşa, acum nu ne rămâne decât să ne aşezăm la masă.

Şi bătrânul, întorcându-se spre o latură a odăii, strigă: – Vrem să cinăm, aţi auzit? şi bătu din palme de două ori.

Unde pomi o forfotă şi o trebăluială prin încăpere, de credeai că se fac pregătiri pentru o nuntă…

Un scaun cu spătar odihnitor se trase singur spre vatră, şi Rory se aşeză să-şi usuce bine încălţările şi straiele.

Din bufetul înflorat, împodobit cu crestături frumoase, un cuţit bine ascuţit şi o furculiţă lustruiră ca oglinda săriră şi se apucară să taie în bucăţi subţiri o halcă de carne atârnată de grindă.

O oală cu smalţ albastru ieşi şi ea de sub soba de gătit şi ciocăni de două ori în podea. Cartofi pântecoşi, mari cât nişte şoricei cafenii, porniră să mărşăluiască, sărind înăuntrul oalei.

Vătraiul se ridică singur, înteţind focul din vatră, până ce lumini roşiatice-aurii ţesură o plasă jucăuşă peste podea.

Sub ochii tot mai căscaţi de uimire ai lui Rory, oala se răsturnă apoi într-o găleată cu apă. Cartofii începură să joace ţonţoroiul, parcă erau căţei zburdând când se scaldă.

După ce coaja fu spălată bine-bine, trecură cu rânduială într-o sită. În sită fură scuturaţi până ce se scurse toată apa din ei.

Săriră la loc în oala care îi duse la focul ce ardea domol, răspândind o căldură toropitoare.

În vremea aceasta, moşneagul, care-l găzduise pe vânzătorul de ciorapi, nici nu clipea.

În mai puţin decât îmi trebuie mie să vă înşir toată păţania lui Rory, masa era pregătită, cu dichisul cuvenit.

— Ridică-te să mănânci, spuse bătrânul.

La auzul acestor vorbe, Rory se ridică de pe scaunul de lângă vatră şi se aşează pe altul, cu spătar drept, care se trăsese în capul mesei. Până să-i mulţumească încă o dată moşneagului cel primitor, o faţă de masă albă ca neaua se şi aşternuse singură.

Şi aşa, de la începutul până la sfârşitul cinei, totul se petrecu fără ca gazda ori oaspetele său să fie nevoiţi a mişca măcar un deget. Chiar şi cana de bere se umplu singură, la semnul potrivit. Berea făcu spumă bogată, ca să aibă cu ce ciocni cei doi.

Nici n-apucară bine să dea pe gât ultima sorbitură de bere, că faţa de masă se scutură cu sârg, încât nu puteai zări cea mai mică firimitură pe întinsul ei alb.

Doi papuci bine căptuşiţi, moi, alergară ca la poruncă. Stătură smirnă, la dreapta şi la stânga lui Rory, aşteptând doar să fie încălţaţi. De-atâta răsfăţ nu mai ştia nici el pe ce lume se află.

— Îţi mulţumesc din adâncul inimii, bunule moşneag. Nu voi uita niciodată cu câtă omenie m-ai primit şi ospătat, grăi Rory tare mişcat, mai-mai să-i dea lacrimile de recunoştinţă.

Gazda lui înălţă braţul, oprindu-l din vorbă.

— N-ai de ce să-mi mulţumeşti anume, pentru că deopotrivă îi primesc eu pe toţi drumeţii care-mi cer găzduire. Într-un singur fel îmi poţi plăti. Află că eu îmi împart cu socoteală timpul meu

singuratic: o treime mănânc şi beau, o treime din timp dorm, şi o treime mi-o petreceu cântece şi poveşti. Ca să-mi mulţumeşti de ospătate, e de ajuns să-mi cânţi ceva frumos.

— Păi, îngână ruşinat Rory, glasul meu e prea dogit pentru farmecul cântecelor bătrâneşti…

— Nu e nimic, îţi rămâne să-mi spui o povestire, îl linişti bătrânul.

— Vezi că… eu nu ştiu nicio poveste.

— Măcar una, cât de mică, ţi-o fi rămas prin amintire, îl îndemnă moşneagul cu glasul lui tihnit.

— Nici cât pentru adormit pisoiul nu ştiu, se apără Rory.

Gazda suspină şi, cu acelaşi glas potolit, zise:

— Dacă aşa stau lucrurile, n-am încotro, trebuie să păzesc rânduiala ca şi pentru ceilalţi. Te rog să-ţi iei bocceaua şi să părăseşti casa mea. Aici nu pot rămâne peste noapte decât cântăreţii sau povestitorii.

Vânzătorul de ciorapi îşi ridică încet bocceaua şi se îndreptă spre uşă. Papucii cei moi îl izbiră cu sete, după ce îi scosese din picioare. Iar când trase uşa în urma lui, clanţa îl pocni peste mână.

Dacă văzu Rory că a rămas fără adăpostul acela plin de minunăţii, o luă la picior, ca să mai găsească deschisă măcar uşa unui han cât de umil. Dar tresări, zărind pâlpâitul vesel al unui foc, în marginea drumului. Fără să aştepte un cuvânt din partea lui, drumeţul aflat lângă foc îi strigă:

— Bun venit, Rory! Stai alături de mine şi ai grijă de frigarea aceasta. Eu lipsesc câteva clipe,

fii cu ochii în patru la came, dacă vrei să ai o friptură bună.

— Cum de nu, la asta nu mă dau în lături, răspunse mucalit Rory şi se aşează lângă foc, începând să învârtească frigarea.

Omul se topi în beznă. Cu ochii în patru la came, Rory auzi deodată un glas gros şi supărat, ţâşnind chiar din foc:

— Hei, nepriceputule, ia seama să nu-mi arzi barbetele!

Drumeţul de pe malul Shannonului sări cât colo. Asta le întrecea pe toate: o bucată de carne să i se plângă lui! Scăpă frigarea din mână şi glasul răsună mai pornit:

— Ce-ţi spuneam? Eşti un netrebnic, m-ai pârlit!

Rory îşi înhăţă bocceaua cu ciorapi şi o tuli cât îl ţineau picioarele. Bucata de carne, după el, îndrăcită. Iar păcătoasa de frigare nu se lăsa nici ea mai prejos. Îl împungea de parcă ar fi voit să facă şi din el o friptură ceva mai mare. Halca de carne îl plesnea peste faţă, peste umeri, mai rău decât cel mai voinic vlăjgan care se ia la trântă.

Goni aşa Rory, înţepat, ciupit, tăbăcit. Niciun roi de albine înfuriate nu l-ar fi adus în asemenea hal. Spre salvarea lui, îi ieşi în cale aceeaşi casă. Dădu buzna, trântind uşa după el şi trăgând şi un scaun în dreptul ei, ca nu cumva să năvălească urmăritorii acela năstruşnici.

Abia mai sufla. Glasul moşneagului se auzi, la fel de prietenos:

— Urcă în pat, Rory, să te odihneşti.

— Nu pot urca, sunt scăldat în sânge. Sunt

acoperit de vânătăi, din cap până-n picioare.

— Dar ce ai păţit? îl întrebă netulburat gazda.

— Ia, o ticăloasă de halcă de carne pe care o învârteam pe frigare s-a răstit la mine fiindcă aş fi pârlit-o şi m-a fugărit pe toată şoseaua. Iar păcătoasa de frigare s-a însoţit cu ea şi m-au tăiat şi învineţit amândouă fără ruşine.

— Ei, vezi, Rory, glăsui sfătos moşneagul, dacă acum un ceas ai fi avut de spus asemenea poveste, în loc să aştepţi să ţi se întâmple, ai fi dormit liniştit aici şi n-ai fi pătimit. Acum vino şi odihneşte-te.

Rory se spălă bine şi urcă în pat. Frânt de alergătură, dormi buştean. Când se deşteptă, dădu să mulţumească iarăşi moşneagului. Dar, ia-l de unde nu-i.

Se trezi în şanţul drumului, nici urmă de căsuţă înjur. Drept pernă nu avea altceva decât bocceaua lui.

Rory se ridică şi o porni agale să-şi vândă ciorapii de lână, fără să mai ştie dacă trăise aievea întâmplarea aceea de pomină, ori numai în vis i se ivise ceea ce i-ar fi poftit inima. POVESTE POPULARĂ CELTICĂ

Kadok şi judecata firii

DEPARTE, la capătul cel mai puţin umblat, pe meleagurile din miazănoapte ale ţinutului Canenei, se întinde un colţ de rai: plaiurile Maelgin.

Turmele păşeau alene, paşii mioarelor iscând o dulce cântare a clopoţeilor. Plugarii munceau cu gândul doar la rodul trudei lor, fără a fi încercaţi de spaima prădalnicilor războinici. Prichindeii se

jucau până în mijlocul drumului mare, căci se ştia că niciun călăreţ nu va veni în goană turbată, ca să-i strivească sub copite.

Pacea deplină de care se bucura ţinutul era vădită cel mai bine de fecioarele stând în pragul uşilor larg deschise ale caselor, cu furca de tors în poală.

O singură umbră întuneca fericirea oamenilor din Maelgin: când se împlinea sorocul de doi ani, pica printre ei strângătorul dărilor, trimis de craiul din Munţii Vulturilor. Decât să ajungă la încrucişarea armelor, oamenii se înţeleseseră să-i plătească fără a-i rămâne datori.

De câte ori se întâlneau, la serbări şi ospeţe, nu mai pridideau aducând laudă şi mulţumită lui Kadok cel bun şi înţelept, datorită căruia războiul şi pustiirea le ocoleau plaiurile. Avea braţ tare şi nu putea fi întrecut de nimeni la trasul cu săgeata la ţintă, nici la aruncatul suliţei sau la ochitul cu praştia. Ştia să călărească armăsari aprigi şi era în stare să înoate ceasuri întregi, uneori ţinându-şi răsuflarea în adâncul lacurilor. Dar nu voia să pună preţ numai pe putere şi vânjoşie. Totdeauna avea la el vorba cu miez şi apropierea de la inimă la inimă. După toate, îndrăgea nespus firea şi izbutise să-şi facă părtaşi norii, vântul, ploaia, ninsoarea.

Totuşi era dat şi ţinutului aceluia, ce părea hărăzit unei păci veşnice, să cunoască nenorocirea.

Căpetenia ostaşilor veniţi după dări rămase fulgerat, zărind chipul proaspăt ca rouă zorilor şi ochii gingaşi ai unei fete de plugar, Aval-Kan. O

smulse din prag, chiar sub ochii părinţilor înlemniţi de atâta cutezanţă, şi goni tropotind, cu fata răpită în şa.

După câteva clipe, oamenii acelui plai tihnit se treziră din uimire. Şterseră de rugină armele, scoaseră din grajduri caii păstraţi doar pentru a trage căruţele la petreceri şi porniră pe urmele răpitorilor. Tăiară drumul pe poteci mai scurte şi le aţinură calea la un vad adânc unde erau siliţi să încetinească goana.

Se bătură în săbii şi se împunseră în lăncii, înroşind apa râului ce şopotea prin crângul liniştit. Ceata răpitorilor fu nimicită până la unul. Fata se întoarse în casa părintească.

Aprinşi de mânie faţă de asemenea faptă mârşavă, oamenii de pe plaiul Maelgin se hotărâră să pedepsească samavolnicia. Strânseră un pâlc mai puternic şi trecură hotarul, pustiind şi semănând pierzania pe câmpiile Glanorganului. Dar, chiar dacă dreptatea era de partea lor, cei puternici gândeau altfel.

Peste două zile, un pristav al Craiului din Munţii Vulturilor veni cu un hrisov plin de peceţi, căruia îi dădu citire în piaţă, unde se ţineau toate adunările obşteşti. Hrisovul îi înştiinţa să se aştepte la ivirea unei oşti de războinici care vor coborî pentru a pustii plaiurile tihnite.

Mare era jalea ce se aşternu peste Maelgin.

„Mâine pământul nostru rodnic va fi pârjolit”, glăsuiau întunecaţi la chip oamenii. „Fetele şi pruncii noştri vor fi duşi în robie”.

Şi gândurile zburau către Kadok, singurul în stare a înlătura nenorocirea, încheind pace cu

craiul cel crud. Kadok primi senin ruga al or săi.

Spre mirarea lor însă, nu îmbrăcă straie falnice. Nici nu-i trecu prin minte să-i pună a scrie o jalbă, cerând craiului să arate ce preţ se poate plăti pentru sângele vărsat. Kadok îşi luă cu dânsul doar doi credincioşi şi puse straie aspre, aproape ca un sihastru.

Când ajunse în apropierea cortului Craiului din Munţii Vulturilor, străjile mai-mai să nu-l lase a trece, crezând că e un pribeag prea umil. Abia după ce-şi arătă trofeele de vânătoare – purtate, pentru orice împrejurare, în tolba unuia din însoţitori, izbuti a se face crezut şi i se dădu voie să ajungă în faţa craiului. Acesta se ridică, mânios, şi glăsui cu trufie: – Ştiu că ai sânge la fel de nobil ca şi mine în vinele tale, dar te osteneşti în zadar.

— Un singur fir de nisip, dacă are dreptate, poate opri şi marea, îi răspunse Kadok.

— Ha, vreau să văd ce stavilă va ridica neamul tău în faţa mării de flăcări şi lacrimi ce-o voi abate peste capul vostru, îl ameninţă tunător craiul. Ca nisipul îi voi spulbera! Nu-mi pasă mie de dreptate. Cine va sta să mă judece, când am puterea de partea mea?

— Nici măcar în faţa judecăţii firii nu vrei să te pleci? îl mai întrebă, netulburat, Kadok.

— Până şi firea se pleacă la picioarele mele.

În clipa aceea, Kadok îşi trase palmele în jos, strângându-le pumn.

La fel îşi trase şi cerul vălurile grele de nori peste boltă şi lumina soarelui fu stinsă.

— Ce înseamnă asta? Ce se petrece cu mine? strigă cu glas mai nesigur Craiul din Munţii

Vulturilor. De ce mă învăluie beznele?

Şi bâjbâia ca un milog, împresurat de noaptea aceea în miez de zi.

— De ce vii cu paloşul în mână să jefuieşti nişte oameni sărmani? De ce vrei să aperi şi să-ţi pui puterea în slujba unui mişelnic răpitor de fecioare? îl cercetă Kadok.

— Dă-mi înapoi lumina soarelui şi voi da şi eu înapoi pacea care luminează plaiurile Maelginului, se legă războinicul cârmuitor. Văzându-l înduplecat, Kadok desfăcu la loc palmele. Vălurile de nori se destrămară şi soarele străluci în toată splendoarea lui pe cerul azuriu.

— Fapta ta m-a luminat, mărturisi trufaşul prinţ. Îmi dau seama ce rău am săvârşit luând dări de la voi. Îţi voi reînnoi şi întări cu mâna mea toate pravilele şi scutirile de silnicie şi dări de care vă bucuraţi din vremea craiului Arthur, slăvit în veci fie-i numele, fără cel din spiţa mea, care va căuta să le încalce, să fie blestemat cu toate vlăstarele lui.

Craiul din Munţii Vulturilor dărui apoi calul său de bătălie lui Kadok, iar acesta îi lăsă amintire trofeele lui vânătoreşti şi o mantie din purpură străvezie, păstrându-şi unul altuia până la moarte prietenie întemeiată pe înţelepciune, şi nu pe teama de tăişul armelor. CÂTEVA MITURI ŞI LEGENDE ALE CHINEI

ANTICE

Nu Wuo astupă spărtura din bolta cerului

GONG GONG era un duh rău care trăia în apele mărilor şi oceanelor, ale fluviilor şi râurilor. Cât era ziua de mare, alerga dintr-un loc în altul,

să vadă ce se mai întâmplă în lume, fiindcă îşi pusese în gând să devină stăpânitorul ei.

Giu Jun, zeul focului, a aflat de planurile lui Gong Gong şi l-a provocat la luptă. Cât de încrâncenată a putut să fie încleştarea lor! Amândoi erau nemaivăzut de puternici şi de ambiţioşi.

Până la urmă, Gong Gong a fost învins. Era prima lui înfrângere şi de atâta ciudă parcă turbase. Se simţea umilit. Cum? El, puternicul şi încăpăţânatul Gong Gong, să fie îngenuncheat? Vor râde de el toţi zeii muntelui Kun Lun.

Şi de mânie s-a pedepsit lovindu-se cu capul de poalele muntelui Pu Gion. Muntele s-a clătinat, apoi s-a surpat, prefăcându-se într-o uriaşă grămadă de pietre şi de pământ…

Dar asta n-ar fi însemnat nimic, dacă muntele Pu Gion ar fi fost aidoma celorlalţi. Câţi munţi nu s-au prăbuşit de când e lumea şi pământul până acum? Se zice însă că bolta cerească nu s-ar putea arcui deasupra pământului, dacă n-ar fi susţinută în patru colţuri de patru munţi uriaşi.

Şi muntele Pu Gion era chiar unul dintre aceştia. Vă închipuiţi ce nenorocire s-a abătut asupra lumii! Odată cu căderea lui Pu Gion s-a surpat şi un colţ imens din cer.

Pe pământ s-au ivit prăpăstii cu gurile căscate, pădurile au luat foc, câmpiile cu lanurile de grâu au fost inundate de ape şi toate, toate jivinele pământului au ieşit din ascunzişurile lor să sfâşie oamenii! Cât de necugetat a putut să fie Gong Gong!

Se spune că pe atunci trăia o zeiţă cu numele

Nu Wuo. Ea avea suflet bun şi curat, colinda zi şi noapte cerul şi pământul, veghind asupra oamenilor şi ferindu-i de primejdii. Nu Wuo umbla în carul tinereţelor, tras de dragoni negri, cu frâie şi zăbale împletite din nori aurii. Înaintea carului se avântau cai albi înaripaţi, iar în spate galopau şerpi uriaşi, încât nimeni nu putea să-i facă vreun rău.

Cât de mult trebuie că o oboseau aceste drumuri pe zeiţa Nu Wuo! Plutea prin văzduh nouă zile şi nouă nopţi şi de-abia în cea de a zecea ajungea pe pământ. Când a văzut că se prăbuşeşte muntele Pu Gion, Nu Wuo tocmai se odihnea într-o poieniţă cu flori, undeva prin părţile însorite ale sudului Chinei. Înmărmurită a rămas zeiţa, ştiind ce primejdie pândeşte toate vieţuitoarele. Dar nu putea să stea cu mâinile-n sân, văicărindu-se, tocmai ea care se născuse pentru a ocroti oamenii şi a-i păzi de necazuri. Şi Nu Wuo a pornit la treabă. Întâi a plămădit un aluat din pulbere depiatră colorată în cinci culori diferite şi, când aluatul s-a dospit bine şi s-a întărit, a astupat cu el spărtura făcută în bolta cerească. Apoi a tăiat un picior al uriaşei broaşte ţestoase Ao şi l-a pus în locul muntelui Pu Gion, înlocuind astfel cel de al patrulea stâlp al cerului. În zilele următoare, a ucis rând pe rând balaurii şi fiarele sălbatice. Numai apele nu le-a putut opri dintr-odată. După ce şi-a chinuit mintea şi s-a gândit două zile şi două nopţi, Nu Wuo a tăiat câteva braţe din stuful care creştea pretutindeni unde pătrunsese apa, l-a ars bine şi din cenuşa strânsă a făcut diguri şi a dat curs liniştit puhoaielor.

Când totul a fost gata, zeiţa Nu Wuo s-a aşezat într-un crâng umbros să se odihnească. Şi stând aşa sub un copac, şi-a dat cumva seama că nici cerul şi nici pământul nu mai sunt chiar atât de desăvârşite cum fuseseră înainte. Cerul era acum uşor aplecat către apus. Pământul spre miazăzi. Se crede că de atunci, de demult, tare demult, pe când trăia Nu Wuo, soarele alunecă o dată pe zi către apus. Şi tot de atunci toate apele pământului se scurg spre răsărit-miazăzi, într-acolo unde pământul i se păruse zeiţei ceva mai înclinat.

Răzbunarea păsării colibri, Ţin Wei

LEGENDA SPUNE că în muntele Fa Lin, aflat în partea de apus a pământului chinezesc, trăia o mică zburătoare cu puful capului colorat, cu ciocul alb şi cupicioarele roşii. Trilurile ei vrăjeau sufletele oamenilor, atât cânta de minunat.

Scotea mai ales un sunet „ţin wei” pe care-l repeta mereu, tulburând pe oricine ar fi trecut prin preajma locului.

Cândva fusese o fetiţă frumoasă şi veselă, pe care părinţii o alintau spunându-i Păpuşa. Se credea că tatăl ei a fost însuşi măritul Soare. Şi copila era atât de fericită! Ziua-ntreagă putea să alerge după fluturi prin pajişti, putea să culeagă de pe câmpuri flori superbe ori să se joace dezmierdată de raza binefăcătoare a Soarelui!... Dar clipa cea mai fericită o trăia când putea ajunge pe ţărmurile Marii de Răsărit, să-i privească unduirea valurilor şi să-i admire scoicile. Într-o zi, cerul s-a acoperit de nori grei şi fumurii, furtuna s-a iscat de undeva, de dincolo de

pădure. Pe o astfel de vreme, de bună seamă că mama copilei nu s-a învoit ca ea să plece de-acasă.

Dar putea oare să nu vadă măcar o singură zi marea? Marea în care auzise că se scaldă zilnic, nevăzut de nimeni, tatăl ei, Soarele, înainte de a se înălţa pe cer?

Şi se furişă alergând înspre malul mării.

Cât de frumoasă era! Şi plină de grandoare! Valuri uriaşe loveau bărbăteşte ţărmurile. Ori săltau într-un dans nebunesc, desenând cercuri largi, absorbite în adâncuri şi găsind în urma lor o dantelă de spumă tremurătoare.

Nicicând ea nu mai văzuse o astfel de privelişte cutremurătoare!

Şi cum sta mută de admiraţie, cu faţa spre imensitatea fără capăt a apelor, un val puternic o acoperi şi o luă cu el. După un timp, copila s-a prefăcut într-o pasăre mică, un colibri, ursită să trăiască de cealaltă parte a pământului şi să încânte cu glasul ei oamenii, departe de locurile unde se născuse.

Tare rău îi părea că nu mai era fetiţă, să alerge după fluturi şi flori, să se joace cu scoicile colorate şi strălucitoare… De atunci a început să urască marea. „Răzbunare, trebuie să mă răzbun”, şi-a zis Ţin Wei şi s-a ţinut de cuvânt.

Se spune că de atunci Ţin Wei ia în cioc pietricele, fire de iarbă crudă ori uscată, vreascuri şi gândăcei, găsite de ea în Muntele Fa Lin de la apus, şi zboară cale lungă, tocmai la Marea de Răsărit şi le aruncă acolo, cu gândul s-o sece.

Oare vreodată va reuşi Ţin Wei să sece Marea cea mare? Cine ştie? Dar dacă vedeţi uneori o

mică zburătoare, purtând în cioc pietricele ori vreascuri cu gândăcei, trecând pe deasupra capetelor voastre, gândiţi-vă la Ţin Wei, care vrea să-şi împlinească visul.

Fuga lui Kua Fu după soare

ÎN TIMPURILE cele mai îndepărtate trăia un viteaz cu numele de Kua Fu. El avea trupul înalt, puternic şi mlădios, mintea ageră, braţele tari şi sufletul bun şi blând.

Povestea spune că pe atunci Soarele aluneca mai repede pe bolta albastră a cerului. Oamenii nici nu apucaubine să se trezească din somn, că iar trebuiau să se pregătească de culcare.

Pe vremea aceea nu se descoperise nici focul şi nici lumina. Nopţile erau lungi şi grozav de friguroase şi de întunecoase. Toţi erau nemulţumiţi că Soarele nu stăruie mai mult pe cer, să-şi reverse asupra lor dărnicia căldurii şi a luminii. Tot gândindu-se şi tot chibzuind ce să facă, unul fu de părere să se plângă viteazului Kua Fu. Poate i-o scoate el din necaz.

— Hei, leneşule! a strigat Kua Fu, Soarelui. Cât mai vrei oare să trândăveşti şi să dormi? Răsări atât de târziu şi apoi aşa de curând!...

Dar Soarele şi-a urmat neabătut calea, a răsărit când a vrut el şi a apus tot când i-a venit lui să apună.

Într-o zi, Kua Fu s-a pitulat la poalele unui munte şi a aşteptat Soarele să coboare bolta, rotund ca o bilă de foc. Când l-a văzut apropiindu-se de linia zării, a alergat la el să-l întrebe dacă n-are de gând să asculte rugămintea sărmanilor oameni. Şi a alergat, a alergat până ce n-a mai

putut. Sudoarea îi curgea de pe faţă şi de pe umeri ca o ploaie repede de vară. Kua Fu şi-a aruncat straiele de pe el, să fie mai uşor, şi a continuat să fugă. Deodată simţi o sete cumplită. Limba în gură i se uscase de arşiţă şi buzele de crăpate ce-i erau sângerau dureros.

Ajungând la ţărmurile Fluviului Galben, Kua Fu se opri şi dintr-o sorbitură i-a secat toată apa. Apoi iar şi-a continuat fuga şi iar s-a oprit să bea şi apa râului Wei. Setea însă nu i se mai astâmpăra. De-abia aştepta să ajungă în ţinuturile nordice ale Chinei, să-şi potolească pârjolul ce-l ardea cu apa Amurului şi a altor râuri.

Dar n-a mai apucat clipa aceea şi a murit de sete. Înainte de a-şi da ultimul suspin, şi-a aruncat la pământ toiagul cioplit în lemn de bambus. Minune! Pe locul unde căzu, răsări o bogată livadă de piersici, cu pomi rotaţi şi frunză deasă, care fac umbră bună, cu fructe dulci şi răcoroase, în stare să potolească setea drumeţilor.

Povestea lui Sing Ţian

TOATĂ LUMEA îl iubea pe Sing Ţian.

Sing Ţian iubea dreptatea. Cu înţelepciune el judeca toate neînţelegerile dintre oameni. Îi plăcea mai ales să ocrotească pe cei slabi şi năpăstuiţi şi să pedepsească pe cei răi.

Pe-atunci firea toată era stăpânită de un zeu nemilos. Acesta ura oamenii şi deseori îi acoperea de năpaste: când ploua de pământul se scufunda sub ape şi se înecau vitele şi animalele, putrezeau plantele şi iarba, când lega ploile şi lăsa peste pământ secetă grea şi pustiitoare.

— Eşti un netrebnic dacă atât ne chinuieşti! i-

a strigat într-o zi cu ochii spre cer Sing Ţian. Dacă nu eşti în stare să stăpâneşti suflarea pământului, dă-te jos de-acolo, să mă urc în locul tău, şi-ţi voi arăta că va fi altfel…

— Tronul se câştigă prin luptă, i-a răspuns zeul trufaş. Vino să ne măsurăm puterile. Şi s-a încins o luptă fără seamăn pe lume. Cerul şi pământul s-au bătut cap în cap. Se fugăreau din munţii Kun Lun şi până la Marea de Răsărit, de la Marea de Răsărit înapoi la munţii Kun Lun. Încleştarea aceasta a ţinut zile şi săptămâni şi luni în şir, fără a se şti însă cine-i învins şi cine învingător. Colbul stârnit de picioarele lor s-a ridicat până departe, de-a acoperit soarele, şi luna, şi stelele.

Într-un târziu, puterile zeului au început să slăbească. Dar deodată a urlat de-a detunat pământul şi din patru zări au apărut duhuri şi fiare, ciudăţenii cu cap de om şi trup de leu, cu bot de câine şi trup de om, înarmate până-n dinţi cu suliţe şi arcuri.

Mult a mai avut de furcă Sing Ţian aici! A doborât el ce-a doborât, dar duşmanii erau ca frunza şi ca iarba, şi de la o vreme a simţit cum îl lasă şi pe el puterile.

Nu se ştie cum, zeul cel rău a băgat de seamă şi cu iataganul i-a retezat capul lui Sing Ţian. Crezându-l mort, ciudatele arătări au plecat şi Sing Ţian rămase singur cu zeul cel rău. Nevrând să se dea bătut, Sing Ţian a început să mănânce cu palmele şi să vadă cu umerii.

Zeul grozav s-a înfricoşat de această minune şi a rupt-o la fugă spre apus. Sing Ţian l-a urmărit

şi l-a fugărit până la cuibul lui din muntele Kun Lun. Cu ultima picătură de vlagă pierdută, Sing Ţian a căzut şi-a murit.

Şi de atunci zeul cel rău s-a mai îmblânzit şi nu s-a mai auzit nici până în ziua de azi că ar mai fi chinuit ca mai înainte oamenii. Hou Ţi

DEMULT DE TOT, trăia o biată femeie sărmană pe nume Ţiang Luan.

Deşi avea un suflet bun ca pâinea caldă şi era tare harnică şi cinstită, la cei patruzeci de ani ai ei nu cunoscuse fericirea. Zilele i se scurgeau netede ca o pânză şi singurătatea devenea tot mai apăsătoare.

În van se rugase ea zeului care dăruieşte femeilor prunci, că n-avusese parte măcar de unul!

În van petrecea cu privirea stolurile de rândunici, când se îndreptau toamna către sud, doar – doar îi vor aduce şi ei primăvara un copil! Şi, cu toate că îşi luase nădejdea că la bătrâneţe va mai putea deveni mamă, după obiceiul ei vechi, tot nu renunţase şi continua să se roage.

Era o primăvară caldă şi frumoasă. Rândunelele se întorceau la vechile lor cuiburi. Ţiang Luan pregătise grăunţe şi orez fiert, să le arunce în cale, c-or fi tare obosite şi flămânde după atâta drum.

Tocmai pe când se întorcea de la marginea satului, unde pusese bucatele, în mijlocul drumului zări o urmă de picior nemaipomenit de lungă. Numai degetul mare era aproape cât umbra unui om. „Ce să fie?!” se miră Ţiang Luan. Şi şi-a văzut mai departe de drum. Întoarsă în sat, a

început să povestească oamenilor.

— Nu-i lucru curat, zise cineva.

— O fi având păcate, adăugă altcineva.

Buna şi blânda Ţiang Luan trăia numai cu frica-n sân. Într-o zi s-a dus la un înţelept şi i-a povestit întâmplarea.

— Oamenii buni n-au a se teme. Poate s-au îndurat zeii şi vei avea şi tu un copil…

Femeia s-a mai liniştit puţin.

Într-o zi, aproape de vremea sorocită plecării rândunelelor, Ţiang Luan a născut un băiat frumos şi sănătos.

— Nu-i lucru curat! Să-l alungăm, au zis unii.

— Să-l alungăm, să-l alungăm, nu cumva să atragă nenorociri asupra satului, spuneau alţii.

Îndurerată, biata mama n-a avut încotro şi s-a supus sorţii. Cineva l-a luat şi l-a lepădat pe-o cărare în pădure. Către seară, cirezile de vite ale satului aveau să coboare muntele şi să calce cu copitele peste el ori să-l ia în coame şi să-l omoare.

Înspre amurg, a început să se audă mugetul vacilor şi buhailor. Vitele veneau agale prin pădure, cu pântecele pline de iarba crudă şi grasă. Dar vaca din frunte, care ţinea şirul pe potecă, se opri. Amuşină un timp copilul aruncat între buruieni şi apoi păşi cu grijă peste el. Aşa făcură toate, rând pe rând, cu înţelepciune şi bunătate neînchipuite.

După ce s-a lăsat bine-bine înserarea, cineva s-a dus să arunce din cărămie impul strivit al copilului. Dar minune! Era teafăr şi crescuse mărişor.

— Nu-i nimic, îl aducem mâine seară şi nu va mai scăpa, zise omul cel rău.

În noaptea aceea a căzut o zăpadă groasă cum nu se mai văzuse. Satul întreg a ieşit la pădure să care lemne şi vreascuri pentru iarnă. Dar nu ştiau cum să scape de sărmanul copil.

— Să-l aruncăm în râul îngheţat, să degere, a venit cineva cu părerea.

Şi aşa au făcut. A fost un ger în noaptea aceea de-au crăpat pietrele. Nişte vrăbiuţe, care tocmai zburau îngheţate pe deasupra râului, au văzut copilul pe gheaţă şi s-au oprit din zbor. Ele şi-au desfăcut aripile şi cu trupşoarele lor calde şi plăpânde au acoperit cu grijă corpul învineţit al micii făpturi. După ce s-a mai încălzit, copilul a început să plângă de foame atât de tânguitor, încât glasul lui a ajuns la urechile îndureratei Ţiang Luan. Ea a alergat spre locul de unde venea plânsetul şi-a luat copilul în braţe şi l-a adus în casa ei, hotărâtă să-l păstreze cu orice preţ. I-a dat de mâncare, l-a spălat, l-a îmbrăcat şi a început să-l mângâie cu numele Houţi.

Hou Ţi-a crescut în câteva zile cât cresc alţii în ani. Devenise bărbat în toată firea şi se gândea cum să facă să-şi ajute bătrâna mamă la muncă. Pe atunci oamenii trăiau foarte greu. Ei se hrăneau cu ierburi şi fructe sălbatice, vânau animale şi erau nevoiţi să umble din loc în loc să găsească hrană mai multă.

Uneori erau atacaţi de fiare prin păduri, alteori mâncau plante şi fructe otrăvitoare!…

Hou Ţi devenise tare deştept şi puternic. Din oase de animale şi din bucăţi de lemn şi-a cioplit

unelte simple şi a început să răscolească pământul. Apoi a îngropat seminţe culese de pe aiurea şi a vărsat peste ele apă din belşug. După câtva timp au răsărit fire de cereale şi lujeri de plante şi legume. Toată ziua muncea Houţi! împrospăta pământul, uda semănăturile…Oamenii satului s-au minunat, nu alta, când au văzut cât de mari cresc dovlecii şi fasolea şi celelalte semănate de Houţi.

V Nu-i lucru curat, a zis unul. Nici Zeul atotştiutor nu are bunătăţi atât de multe şi alese…

Cum avea inimă bună, Hou Ţi le-a spus că mintea omului este lucrul cel mai de preţ din câte există pe pământ şi oamenii trebuie să înveţe să folosească priceperea şi deşteptăciunea cu care s-au născut.

În scurt timp nimeni nu mai alerga prin păduri după poame şi plante!

Vestea iscusinţei lui Hou Ţi-a ajuns la urechile împăratului Lao. Acesta era un înţelept şi a priceput că Hou Ţi făcuse o mare descoperire. Ca răsplată pentru binele adus tuturor, l-a numit zeu al vegetaţiei.

Cât o fi trăit Hou Ţi nu se ştie bine. Unii spun că o sută de ani, alţii spun că două… Oricum, urmaşii lui dintotdeauna îşi amintesc cu dragoste de el, ori de câte ori văd un Ian înverzit, un pom înflorit, ori nişte fructe coapte.

Da la stăvileşte puhoaiele

DEMULT, în vremuri pe care aproape nimeni nu le mai ţine minte, pământul a fost învăluit de imense puhoaie. Totul era acoperit de apă. Plantele şi ierburile pluteau peste faţa apei cu

rădăcinile în sus. Casele stăteau scufundate până sub streaşină. Cât zăreai cu ochii nu vedeai petec de pământ. În asemenea urgie, oamenii s-au grăbit să urce în munţi ori să se caţere prin arborii cei mai înalţi. Mureau oamenii pe capete. Mureau de foame, de oboseală, de boală, ori mureau înecaţi. Câte rugăciuni nu se înălţau către Zeul Cel Mare, ca să-i salveze de la pieire, retrăgând puhoaiele. Zeul însă n-avea nici ochi să vadă, nici urechi să audă. Mulţimea îndura din ce în ce mai greu prăpădul.

Zeul Cel Mare avea un nepot, pe nume Kui.

— Scapă-i pe bieţii oameni de nenorocire, l-a rugat Kui într-o zi pe bunicul său.

— N-am eu timp de asta acum, i-a răspuns zeul. Şi chiar de-ar muri cu toţii, tot nu-i cine ştie ce mare pagubă.

Kui însă simţea că i se frânge inima de durere, văzând jalea oamenilor.

— Cum să-i salvez? l-a bătut pe el un gând.

Şi s-a furişat într-o zi în odaia tainică a bunicului şi a furat un bulgăre de Şi jang, un soi de pământ fermecat, care avea puterea să crească din el însuşi fără contenire. A coborât din cer şi aruncând bulgărele a strigat o dată:

— Creşte!

Şi lutul s-a înmulţit atât de repede, că numai bine i-a ajuns lui Kui să astupe surpăturile făcute de puhoaie şi să ridice baraje şi diguri. Şi astfel toată urgia a trecut! Oamenii au coborât la casele lor, au semănat câmpurile şi au început să trăiască din nou liniştiţi.

Însă, nu ştiu cum, Zeul Cel Mare a observat

că-i lipseşte lutul fermecat şi a înţeles că numai Kui putea fi hoţul. Zeul focului, Gin long, din porunca Zeului Mare a coborât pe pământ, l-a prins pe Kui şi l-a adus vrând nevrând, în cămările cerului.

— Nu mi-am închipuit că poate îndrăzni cineva să-mi nesocotească vorba, zise Zeul Cel Mare nepotului său. Ia-l de aici şi du-l în pustietatea muntelui la şi omoară-l pentru nesupunere, adăugă, în sfârşit, zeul, adresându-se lui Gin Jong.

Kui a fost omorât şi apele deszăgăzuite. Din nou jalea neagră s-a aşternut peste sufletele oamenilor.

După ce-au trecut trei ani de la moartea lui Kui, un om a urcat muntele la să caute niscaiva fructe sălbatice. Tot uitându-se el în dreapta şi-n stânga, doar – doar o găsi ceva, iată că se împiedică de trupul lui Kui.

— O, zise el. Cumplit m-am speriat, mi-a sărit inima din loc! Na!

Şi a lovit cu toporul în Kui. Minune! Din trupul său a ieşit un copil. Pentru că povestea se întâmplase pe muntele Iu, oamenii din sat i-au dat numele acestuia. După această întâmplare, Kui a înviat, a luat înfăţişare de dragon şi s-a pierdut în apele mării. Iu a crescut şi a devenit zeu, aşa cum fusese şi tatăl lui. El a refuzat să se mai urce în cer şi să îngenuncheze în faţa Zeului Cel Mare. Aflând de durerile oamenilor, care nu scăpaseră încă de năvala inundaţiilor, Iu s-a grăbit să le sară în ajutor. Se spune că la a mers pe jos 2000.355.550 li până a dat de locul unde

adâncimea apei nu putea fi măsurată.

Când de-abia ajunsese acolo, văzu pe Gong Gong, duhul cel rău al apelor, care tocmai tulbura valurile. Gong Gongera tare înfricoşător! Avea trup de şarpe şi nouă capete de fiară sălbatică. Se hrănea cu nouă feluri de nisip de pe fundul apelor. Tot ce avea de făcut în primul rând la era să scape de Gong Gong. Fără să stea prea mult pe gânduri, l-a chemat la luptă. Şapte zile şi şapte nopţi s-au tot încleştat până ce la a reuşit să-l răpună. Se spune că sângele lui Gong Gong era aşa de greu mirositor, încât plantele se ofileau şi se uscau, copacii se opreau din creştere, pomii nu mai legau rod şi seminţele nu mai încolţeau.

Apoi la a chemat oamenii şi s-a sfătuit cu ei ce ar putea face să scape în viitor de năpasta puhoaielor. Kui, acum dragon, lovea pământul cu coada, să-i arate fiului său la locul pe unde urma să sape zăgazurile. Şi cu toţii s-au apucat de treabă. Zile şi nopţi în şir. Munca cea mai istovitoare l-a aşteptat la Cheile Dragonului, un munte aflat pe la mijlocul Fluviului Galben, din cauza căruia apele n-aveau loc să se scurgă. Se crede că acest munte stâncos n-ar fi existat la început. Kui, vrând să încerce puterile de viteaz ale lui Iu, ar fi scos toată clisa de pe fundul Fluviului Galben şi ar fi îngrămădit-o acolo.

Apele se loveau cu atâta putere în stâncă, de ieşeau valurile din albia fluviului şi inundau totul în drumul lor. Tocmai când la era pe cale să termine de săpat strâmtoare în Cheile Dragonului, Zeul Cel Mare, care aflase totul între timp, a poruncit ca la să fie prins şi omorât. Şi la mai avea

atât de multe ape de stăvilit! Ca să se ascundă de mânia zeului, Iu s-a transformat în urs. Ziua lucra laolaltăcu oamenii la diguri, iar noaptea rămânea să doarmă în pădure, ghemuit în scorbura vreunui copac bătrân.

Odată la a urcat muntele Du San să-şi caute acolo un culcuş. Pe munte a întâlnit o pădureancă, pe nume Du San Şi, care i-a devenit soţie şi numai după patru zile i-a născut un fiu.

Se spune că la a fost atât de prins de stăvilirea puhoaielor, încât şapte ani a stat departe de casă, fără să-şi vadă soţia şi copilul. Când trecea uneori prin apropierea casei, auzea plânsetul de dor al lui Du San Şi şi ţipetele celui mic; inima i se sfâşia de durere, însă la jurase mai întâi să termine de săpat şanţurile de scurgere şi după aceea să se întoarcă le ai lui. Şi astfel s-au dus anii. De la un timp, mai rămăsese de săpat doar câteva lacuri. Iu le-a spus oamenilor să se întoarcă la casele lor şi să trăiască liniştiţi, că de acum încolo treaba este uşoară şi-o face el singur.

Treisprezece ani durase stăvilirea puhoaielor şi Zeul Cel Mare tot nu dăduse de urmele lui Iu. De când rămăsese singur nu-şi mai schimba înfăţişarea de urs. Doar când venea către asfinţit Du San Şi, să-i aducă demâncare, se dădea de trei ori peste cap şi se făcea om, fiindcă Du San Şi nu ştia că să se poarte preface în urs. Iu avusese grijă să-i spună femeii lui să vină cu mâncare numai când va auzi sunet de tobă, ca să-i rămână timp să-şi ia înfăţişarea de om. Du San Şi era foarte ascultătoare şi-l iubea mult pe la pentru dragostea lui nemărginită faţă de oameni.

Într-o zi, cam pe la vremea amurgului, Iu sărind din piatră în piatră a alunecat şi a căzut iscând un zgomot asemănător sunetului de tobă. Buna Du San Şi a alergat cu mâncarea la Iu. Dar în loc să-şi întâlnească bărbatul, a văzut un urs. De teamă, ea s-a prăbuşit la pământ şi s-a prefăcut în stană de piatră.

Pe la mijlocul cursului Fluviului Galben se-nalţă şi acum Cheile Dragonului. Apele trec liniştite ori iuţi prin inelul săpat de la în inima stâncii.

Se spune că bancurile de peşti care trăiesc în Fluviul Galben, când ajung la Chei, se opresc. Crapii au un obicei: să sară peste inelul Cheilor. Cei care reuşesc, devin dragoni. Cei care nu reuşesc, rămân întristaţi pentru toată viaţa.

Legenda lui Hou Iu

SE POVESTEŞTE că pe timpul legendarului împărat Iao, pe cer au apărut dintr-odată zece sori. Arşiţa dogorea ca para unui foc, cu neputinţă de închipuit. Cei zece sori erau fiii lui Şi He, una dintre soţiile marelui Di Ţin.

Ei trăiau într-un lac din partea de răsărit a pământului chinezesc. Cei zece sori obişnuiau să se scalde în zorii fiecărei zile în undele lacului, aşa că apa nu se mai răcea niciodată. În mijlocul lacului creştea un arbore gigant, pe nume Fun Sau, înalt de câteva mii de giang şi atât de grps, de nu-l puteau cuprinde cu braţele nicio mie de oameni, înlănţuiţi unii de alţii. Ziua, cei zece sori stăteau în apă: se scăldau, se zbenguiau, noaptea însă se urcau în arborele Fun San şi dormeau. Din porunca Marelui Zeu, în fiecare zi, unul din cei

zece sori fraţi trebuia să iasă din apă şi să se urce pe bolta cerească, să lumineze pământul. Ce splendori nebănuite se dezvăluiau din înălţimile albastre. Munţii erau aidoma unor viteji puternici şi mândri, cu frunţile înălţate spre cer. Fluviile şi râurile se rostogoleau tumultuoase ori alunecau leneşe, limpezi, străvezii, către mări şi oceane. Pădurile creşteau dese şi umbroase, verzi ca jadul, pline de parfumuri rare şi de cântecul zburătoarelor. Câmpiile se arătau mănoase, grânele îşi unduiau spicele în bătaia vântului şi se coceau la raza binefăcătoare a soarelui. Flori suave, meşteşugit plăsmuite, în culorile cele mai bogate, vedeai cu încântare.

Sărmanii sori! Se simţeau fără noroc. Toate aceste splendori nu le puteau vedea decât o dată la zece zile, fiind nevoiţi să trăiască nouă zile în ochiul de apă a lui Ji Cu!

Se plictiseau de moarte cei zece sori!

Într-o zi, n-au mai ascultat de legile firii şi s-au urcat toţi zece pe bolta cerului. Erau nerăbdători să vadă pământul. Din clipa aceea însă, toate vieţuitoarele, toate plantele, arborii şi ierburile abia mai respirau sub potopul de foc ce se scurgea asupra lor. Pământul era învăluit într-o lumină de argint orbitoare, încât oamenii au prins să se ascundă prin peşteri şi prin văgăuni, nemaiputând îndura pojarul.

Se spune de împăratul Iao că era un om milostiv. El a ieşit atunci din peştera sa şi-a îndreptat glasul către cer şi a început să-i roage pe cei nouă sori să coboare, că altfel se prăpădeşte toată suflarea pământului. Dar cum

aceştia erau îmbătaţi de splendorile priveliştilor pământului, absorbiţi cu desăvârşire de frumuseţile văzute, nici nu l-au auzit pe bunul şi bătrânul Iao. Văzând că glasul său răsună în pustiu, împăratul s-a îndreptat spre Marele Zeu. Cât a putut să se mânie zeul că fiii neascultători i-au încălcat porunca.

Trăia pe atunci în palatele cerului un tânăr zeu vestit, pe nume Hou Iu. Era atât de viteaz, că din toţi zeii doar el singur izbutea să se urce în piscul cel mai înalt al muntelui Kun Lun.

La el s-a gândit Marele Zeu când s-a hotărât să-i pedepsească pe serii nesupuşi. Înainte de a porni la drum spre lac, stăpânul zeilor, Zeul cel Mare, i-a dăruit lui Hou la un arc roşu şi zece săgeţi albe.

Ajuns pe pământ, el a văzut cum oamenii se zvârcoleau sub zăporul arşiţei. Animalele, în căutarea apei, săreau ca turbate la oameni să-i sfâşie.

Privind în juru-i, Hou la n-a mai rămas pe gânduri şi-a încărcat arcul şi săgeata lui iute ca sunetul a nimerit chiar în fruntea unuia dintre sori. Apoi din nou şi din nou au şuierat săgeţile spre înălţimi, până ce în tolbă nu se mai găsi decât una singură, iar pe cer nu mai strălucea decât un singur soare.

Pe când Hou să se pregătea să ţintească şi a zecea oară, apăru înţeleptul Iao şi îi spuse:

— Opreşte-te, fiule! oamenii au nevoie de soare. Altcum viaţa n-ar fi cu putinţă.

Şi întreaga fire, scăpând de năpastă, şi-a reluat mersul de mai înainte. Pădurile şi-au

redobândit culoarea, necuvântătoarele şi-au potolit setea, oamenii şi-au regăsitliniştea. Astfel că Hou să se hotărî să revină în rândul zeilor, care îşi aveau lăcaşul în adâncurile cerului.

— Rămâi cu noi, Hou Iu, începură a-l ruga oamenii.

— Rămâi cu noi, zeule bun. Pe pământ mai sunt şi alte rele care ne ameninţă viaţa!

Şi, de dragul lor, tânărul zeu a rămas.

— Slavă lui Hou Iu, au strigat cu sufletele luminate de bucurie oamenii.

În vremile acelea de demult, duhul apelor, He Bo, obişnuia să iasă pe uscat sub chip de dragon alb şi să atace vietăţile. Hou la l-a pândit şi într-o zi, pe când dragonul se pregătea să iasă din mare, l-a ţintit cu o săgeată drept în ochi, orbindu-l. He Bo s-a plâns Marelui Zeu de fapta lui Hou Iu, dar acesta nu i-a dat dreptate. Stăpânul zeilor i-a reamintit că rostul lui era să stea în mare, nu să umble pe uscat şi să ucidă vietăţile.

Lui Hou la îi plăcea să meargă deseori la vânătoare! mai tot timpul şi-l petrecea prin păduri şi colinda munţii, cu arcul prins de umăr. Vâna cu deosebire sălbăticiunile care puneau în primejdie viaţa oamenilor. În apropierea colinei de jad trăia duhul vântului. Acesta luase înfăţişarea unei păsări uriaşe. Când îşi desfăcea aripile să zboare, adumbrea mai mult de jumătate din bolta cerului. Iar când îşi unduia aripile să urce în văzduh, dobora arborii şi locuinţele oamenilor. O săgeată a lui Hou la s-a odihnit şi în trupul păsării uriaşe.

Apoi Hou la a ucis şi balaurul din lacul Dong Ţing, care avea când culoarea verde, când

galbenă, roşie ori neagră. El era atât de sălbatic şi de puternic, încât, cu o singură zvâcnitură de coadă, despica elefanţii.

Şi tot viteazul zeu Hou la a ucis şi mistreţul uriaş, care pustiise meleagurile din partea de miazăzi a Chinei.

Mai greu i-a fost lui Hou la să răpună monstrul din muntele São Han. Era o fiară cu trup de bou, acoperit cu păr roşcat, avea faţă de om, urâţită de pete ruginii şi picioare de cal. Numele său era Ţie Gua. Glasul lui semăna cu gânguritul copilului, pesemne ca să ademenească oamenii şi animalele pe care îi mânca. Ţie Gua avea şi un frate, pe Pu Ci, tot cu chip de om. Însă acesta era înalt de vreo cinci-şase ei. De obicei luptau împreună şi îşi împărţeau prada pe din două. Viteazul Hou la i-a doborât şi pe aceşti monştri, cum a omorât şi cele nouă duhuri care aruncau apă şi vărsau foc pe guri.

Vă închipuiţi că lui Hou la i-a trebuit destulă vreme până să scape pământul de aceste urgii. Prin locurile pe unde colinda după vânat, tânărul zeu a întâlnit-o pe frumoasa Ciang A, de care s-a îndrăgostit şi cu care s-a şi însurat. Cât era ziulica de mare, Hou la şi Ciang A umblau prin poiene şi prin crânguri, adăstau sub umbra deasă a pădurilor, urcau munţii înalţi, se scăldau în râuri. Drept să vă spun, Hou la aproape uitase de bucuriile cereşti de unde venise.

Marele Zeu, aflând că Hou la l-a părăsit, l-a pedepsit luându-i nemurirea şi i-a hărăzit să aibă soarta şi rostul oamenilor.

— Aşa să fie, a zis Hou Iu. Dar de la un timp a

început să-l roadă gândul că va trăi doar şaptezeci-optzeci de ani şi va muri, nemaiputându-se bucura de Ciang A. Într-o zi, spuse soţiei sale:

— Pe când împărtăşeam destinul nemuritorilor cereşti, am aflat că la poalele muntelui Kun Lun trăieşte o vrăjitoare cu numele Şi Wang Hu, care cunoaşte rădăcina vieţii veşnice. M-am hotărât să bat calea până acolo şi să-i cer să ne dea şi nouă, să devenim nemuritori.

Mai întâi Ciang A s-a bucurat auzindu-l, fiindcă avea să trăiască veşnic alături de viteazul şi bunul Hou Iu. Dar pe de altă parte s-a întristat, fiindcă tare greu se ajungea la Kun Lun!

Kun Lun, muntele în care locuiau toţi zeii, era înconjurat de Râul Moale şi de Muntele Focului. Se zice că pe apa Râului Moale nici fulgul uşor al păsării Fenix nu putea să plutească, darămite vreo barcă din lemn de bambus. Muntele Focului era aproape cu neputinţă de străbătut. Flăcările lui dogoreau cale de mii de li şi prefăceau în scrum tot ce atingeau.

Dar Hou Iu, care fusese Zeul cel mai viteaz, singurul dintre nemuritori care izbutise să urce până în vârful muntelui Kun Lun, cunoştea bine tainele Râului Moale şi ale Muntelui Focului. După mai bine de o jumătate de an, Hou la s-a întors la Ciang A şi i-a spus:

— Am adus un boţ de aluat, făcut din făina rădăcinii vieţii veşnice. Dacă mănânci jumătate din el capeţi nemurirea. Dacă-l mănânci pe tot, eşti primit în lăcaşul zeilor. Eu zic să luăm tu o parte şi eu cealaltă, astfel nu vom mai cunoaşte moartea, şi vom trăi fericiţi pe pământ. Ciang A a

luat frântura de aluat, cu gândul s-o împartă cu Hou la după câteva zile, când va pregăti o masă sărbătorească, vânat mult şi vinuri rare. Am uitat să vă spun că Hou la iubea într-atât oamenii, încât nu numai că-i scăpase de toate relele de pe pământ, salvându-le viaţa, dar mai strânsese în jurul lui şi foarte mulţi, să-i înveţe să tragă cu arcul şi să se apere ei singuri de fiarele sălbatice. Toţi erau oameni isteţi şi îndemânatici.

Dar cel mai iscusit dintre ei era unul pe nume Feng Meng. El ochea cu tot atâta dibăcie ca şi Hou Iu, încât lumea îl preţuia, după acesta, cel mai mult. De la o vreme însă invidia a început să roadă sufletul lui Feng Meng, căci, arcaş bun cum se ştia, se săturase parcă să fie mereu al doilea. Şi astfel nutrea tainica şi mârşava dorinţă ca lui Hou la să i se întâmple vreo nenorocire şi să moară, ca să rămână el cel mai viteaz om de pe pământ. Ce să vă mai spun?! La urechile lui Feng Meng a ajuns vestea că Hou la a fost în munţii Kun Lun după rădăcina vieţii veşnice şi că, luând-o, va deveni nemuritor.

„Am să i-o fur”, şi-a zis nerecunoscătorul Feng Meng. Şi a pândit clipa când Hou la a ieşit în pădure după vânat şi când Ciang A a rămas singură, ca să dea buzna în casă:

— Să-mi dai rădăcina vieţii veşnice, porunci el lui Ciang A.

— Cum îndrăzneşti? Nu eşti tu oare Feng Meng, pe care soţul meu, Hou Iu, s-a chinuit atât să-l înveţe cum să ţină arcul în mâini? Cum de-ndrăzneşti…

— Dă-mi! îţi poruncesc! De nu, săgeata mea

va străpunge gâtul tău de lebădă albă, zise cu neruşinare Feng Meng. De teamă ca acesta să nu-i fure taina vieţii veşnice, Ciang A înghiţi dintr-odată bulgărele adus de Hou Iu. Pe nesimţite, trupul i-a devenit uşor ca un fulg, picioarele i s-au desprins de pământ şi a început să zboare.

— Unde voi merge de acum? s-a întrebat sărmana Ciang A.

Şi, după ce a străbătut spaţii cereşti, s-a oprit pe lună, fiindcă se credea mai aproape de pământ şi de aici va putea să-l vadă mereu pe Hou în al ei.

Când s-a întors Hou la din pădure şi a aflat cele întâmplate, trei zile şi trei nopţi a plâns după Ciang A.

Se povesteşte că plânsetul lui a ajuns până la urechile vrăjitoarei de la poalele muntelui Kun Lun şi a înduioşat-o. Atunci ea s-a hotărât să străbată lungul drum până la Hou Iu, căruia îi dete încă un boţ de aluat din faina rădăcinii vieţii veşnice, aidoma celui dintâi.

Hou Iu, după ce l-a înghiţit, a prins să zboare şi a zburat până a ajuns în lună, la Ciang A.

V-aţi uitat vreodată atenţi, atenţi la lună, în nopţile când este plină şi luminoasă? Se zice că pe faţa ei creşte un arbore de scorţişoară, care o acoperă cu crengile sale rămuroase. Hou la culege florile de scorţişoară şi din ele prepară vinuri şi licori alese. Cu frunzele lui hrăneşte iepurii albi, care stau pitulaţi la rădăcina bătrânului arbore şi pisează toată ziua scorţişoară. Ei au grijă ca tuspatru anotimpurile să se scurgă firesc şi vara să urmeze primăverii, şi iama toamnei.

Dar ce spune povestea despre frumoasa şi

credincioasa Ciang A? Ea dansează pe raze de lună, cu părul unduind, învăluită de mătăsuri fine ca spuma de mare şi cu mânecile largi desfăcute, un dans graţios şi fantastic cum nu s-a mai văzut niciodată pe pământ.

Lupta lui Galben împărat cu tribul Ci Iou

CI IOU, astfel se numea un trib alcătuit din optzeci şi unu de fraţi cu figuri înfricoşătoare, foarte puternici şi temuţi de toată lumea. Ei aveau trupuri de sălbăticiune, glas de om, capete şi frunţi de oţel. Se hrăneau cu nisip şi cu pietre, dar mâncau cu plăcere şi fierul. Aveau urechile ascuţite ca săbiile şi le creşteau coame.

Alte neamuri de-ale lor erau şi mai înspăimântătoare. Trăiau în apă, nu aveau capete şi în loc de picioare aveau câte opt labe, cu câte opt gheare fiecare.

Lumea se mai temea de ei şi pentru că erau înarmaţi. Cunoşteau meşteşugul fabricării armelor şi omorau pretutindeni oameni nevinovaţi.

Se spune că aceşti monştri Ci Iou nu ascultau decât de un împărat, pe nume Tan, care îi făcuse sclavii lui. Însă, de la un timp, ce s-a gândit Ci Iou? „Hai să ne răsculăm şi să ne căpătăm libertatea”, au zis ei. Zis şi făcut. Şi s-a încins o bătălie pe viaţă şi pe moarte între Ei Iou şi împăratul lor.

După mai mulţi ani de război, Tan simţea că va fi curând nimicit de Ci Iou şi a cerut ajutor lui Galben împărat, vecinul ţării lui. Galben împărat îşi iubea foarte mult soldaţii şi la început a refuzat să-i trimită să moară de mâna înfricoşătorilor Ci Iou. Dar nici să nu-l ajute pe Tan nu putea. Şi pe

deasupra, dacă Ei Iou ar fi învins, de bună seamă că ar fi încălcat şi ţara sa, aşa că se hotărî să trimită împotriva războinicilor Ci Iou haite de lupi, tigri şi pantere, ca să-i sfâşie şi să-i distrugă pentru totdeauna.

Se spune că nu s-a mai văzut niciodată pe pământ o atât de sângeroasă bătălie ca aceasta.

Ci Iou, obosiţi, de la un timp, au acoperit trei zile cerul cu ceaţă, ca să nu se mai vadă om cu om şi fiară cu fiară şi să reuşească astfel cât de cât să se odihnească. Atunci Galben împărat a cerut zeului vântului să clatine stelele cerului, ca să lumineze calea oştilor sale. Dobândind forţe noi, Ci Iou au devenit şi mai fioroşi.

Lupta a mai ţinut multă vreme, şi poate că ar ţine şi astăzi, dacă lui Galben împărat nu i-ar fi venit ideea să cheme în muntele Tai din apropiere, toţi zeii şi toate duhurile, şi să le pună să cânte.

Zeul muzicii, pe numele Kui, a făcut din pielea sa o tobă în care lovea cu oase împrumutate de la zeul tunetului. Cântecele lor erau atât de puternice, încât răsunau cale lungă, zguduind întreg pământul chinezesc. Auzindu-le, cei optzeci şi unu de fraţi răufăcători au căzut dintr-odată cu faţa la pământ. Muzica le-a pătruns oasele şi le-a înmuiat ca o gelatină, de nu s-au mai putut ridica de jos nici până astăzi.

De atunci pe pământ s-a aşternut liniştea, cântecul şi voia bună. POVESTE POPULARĂ CHINEZĂ

Ochii cerului s-au deschis

CÂNDVA, demult, cerul era mult mai senin decât astăzi, iar distanţa de la obrazul rotund al

pământului până la seninul cerului, mult mai mică. Oamenii, ridicând privirile spre cer, îi admirau oglinda rotundă, tăiată parcă într-un imens safir, iar tinerii cu privirea lor ageră vedeau în oglinda cerului umbrele munţilor, pădurilor, râurilor şi câmpiilor. Când pădurile erau arse pentru a dezveli pământul negru şi roditor, pe cer se unduia în dans marele dragon al limbilor de foc. Roşul lor aprins însufleţea peisajul, care devenea şi mai minunat.

Dar iată că într-o zi din cerul apusului s-a năpustit spre pământ un uragan nemaivăzut. În văzduh se agitau valuri de praf care acopereau tot cerul. Vântul turbat a bătut şapte zile şi opt nopţi. În noaptea a noua, dinspre poalele cerului de apus au apărut nişte herghelii de fum negru. Cerul a fost invadat de nori negri de fum. Globul incandescent al soarelui s-a transformat într-o sferă întunecată. Oamenii s-au înspăimântat. Se spunea că aceasta prevesteşte o mare nenorocire. Toţi se rugau lui Buda, celorlalţi zei şi cerului întreg să-i scape de nenorocire şi să aducă din nou fericirea pe pământul lor. Fumul nu înceta totuşi să se ridice zi şi noapte, îngrămădindu-se din ce în ce mai mult, nor lângă nor, până acoperi întreg cerul. Din răsărit până în apus şi din miazăzi până la miazănoapte nu mai răzbătea nicio rază de lumină. Întreg văzduhul era ca o uriaşă grotă întunecată, din care cădea o ploaie torenţială. Cerul şi pământul clocoteau. Zilele nu se mai deosebeau de nopţi. În întunericul de cărbune, oamenii îngroziţi plângeau şi se zbuciumau. În această urgie cumplită mulţi dintre ei mureau din

cauza rănilor, alţii de foame. Cei rămaşi în viaţă s-au refugiat în adâncul peşterilor de piatră şi povesteau înfioraţi cele întâmplate. Unii spuneau că palatul împăratului ceresc ar fi luat foc, alţii că marea coloană de bambus de aur care sprijinea cerul de apus s-ar fi prăbuşit. Se mai auzea că pe cerul de apus a apărut un monstru misterios, care scuipă fum, acoperind treptat ochii cerului. De durere, cerul lăcrimează, iar când lacrimile vor seca ochii cerului vor orbi şi toate de pe pământ se vor distruge. Cu toate vorbele, oamenii n-au reuşit totuşi să se lămurească de unde venea fumul. Cu timpul au numit acest fum „Norul Negru”.

Într-un sat numit Tung-fun, aşezat la poalele muntelui Phoenix, locuiau împreună o mamă cu fiul ei, Iun-ţi. Se hrăneau cu vânatul adus zilnic de flăcău. În timp ce mama ajunsese vârsta la care părul capătă reflexele argintului, băiatul era puternic, sănătos.

În timpul nenorocirii s-au refugiat şi ei într-o peşteră. Dar vântul, ploaia şi frigul îndurat au făcut ca numai după trei zile mama să-l părăsească pentru totdeauna. După moartea mamei, Iun-ţi, îndurerat peste măsură şi văzându-i pe cei din jur ajunşi la disperare, s-a hotărât să încerce să facă ceva pentru ei. Nenorocirea care se abătuse asupră-le trebuia înlăturată, pentru ca oamenii să poată vedea din nou cerul şi soarele. Zile şi nopţi în şir s-a gândit Iun-ţi cum să alunge norul cel gros. S-a gândit el mult timp, până ce pe frunte i-au apărut cute adânci şi părul lui altă dată negru şi lucitor a încărunţit, dar tot n-a reuşit să

găsească niciun mijloc pentru a readuce zâmbetul soarelui pe cer şi pe faţa semenilor săi.

Într-o zi, stând la intrarea peşterii în care se adăpostise şi ţinând o făclie de răşină în mână, se gândea uitându-se la norii prin care nu răzbătea niciun ochi de lumină.

— Oare pe tot acest pământ nimeni să nu ştie de unde vin norii?

Cum vorbi astfel, văzu venind dinspre răsărit un moşneag. Era atât de bătrân, încât barba îi acoperea tot pieptul. În mâna stângă ţinea o făclie, în mâna dreaptă, un toiag. Uitându-se la el, Iun-ţi îşi zise: „Oare de ce-o fi umblând bietul om pe asemenea vreme?” Sări şi-l întâmpină, ajutându-l să intre în peşteră.

— De unde vii, bunicuţule? l-a întrebat Iun-ţi pe moşneag.

Moşneagul respira din greu şi nu scotea nicio vorbă.

— Bunicuţule, unde te grăbeşti pe asemenea vreme rea?

Dar, deşi flăcăul l-a întrebat astfel de nouă ori în şir, moşneagul n-a vrut să-i răspundă. Respira din ce în ce mai grăbit şi pe frunte îi apăruseră bobiţe de sudoare reci ca gheaţa. De necaz că nu-l poate ajuta, din ochii lui Iun-ţi au început să curgă şiroaie de lacrimi calde, care au picurat pe creştetul moşneagului, prelingându-se apoi în barba-i colilie. Atunci moşul, ridicând toiagul, arătă spre apus şi spuse: – Fiul meu! Se spune că la capătul dinspre apus se află un munte numit Dragonii gemeni. Pe acest munte trăiesc doi dragoni uriaşi, care au câte nouă coame. De nouă

mii nouă sute nouă zeci de ani trăiesc în munţi. Dar se spune că atunci când vor împlini zece mii de ani vor zbura pe cer. Atunci tot pământul va fi distrus. Ei sunt cei care scuipă fum. În curând vor scuipa foc şi vor arde pământul. Tot pământul va deveni un ocean de foc. Se vor topi până şi pietrele munţilor. După ce toată viaţa de pe pământ va dispărea vor face ouă din care vor ieşi alţi dragoni. Vai de noi! Trebuie să-i omorâm cu orice preţ.

Privind îngrijorat la fumul cel negru care se ridica necontenit, Iun-ţi a întrebat:

— Bunicule, unde se află acest munte al Dragonilor gemeni?

Moşneagul ofta şi iar ofta. În cele din urmă îi spuse:

— Ei, muntele Dragonilor gemeni? Am întrebat nouăzeci şi nouă de oameni, dar nimeni n-a ştiut să-mi spună. Acum sunt bătrân, puterile m-au părăsit. Cine ştie dacă voi reuşi să aflu vreodată. Mă tem că nu mai scăpăm de această nenorocire.

Iun-ţi răspunse hotărât:

— Bunicule, eşti slăbit, te doare mijlocul şi spatele. Rămâi la noi. Merg eu în căutarea acestui munte blestemat. Oricât va fi de greu, voi reuşi să distrug monştrii.

— Nu, nu, să nu vorbeşti cu atâta uşurinţă. Drumul e foarte primejdios, mai ales că nu-l cunoşti. Chiar dacă îl găseşti, eşti încă tânăr şi e păcat să fii omorât de dragonii cu nouă coame. Terminându-şi vorba, moşul şi-a înfăşurat bine înjurai mijlocului brâul cel de nouă metri de

pânză, s-a sprijinit în toiag şi s-a ridicat să plece. Iun-ţi l-a oprit pe bătrân, grăindu-i hotărât:

— Chiar de-ar fi să se răstoarne cerul, să se cutremure pământul, dar hotărârea lui Iun-ţi nu se va schimba. Voinţa lui e neclintită. Chiar dacă trebuie să urc pe munţi cu stânci ascuţite ca săbiile, să trec mări de foc, eu tot am să-i înving pe dragoni.

Văzându-l atât de curajos şi hotărât, moşul l-a încurajat zâmbind:

— Dacă vrei cu orice preţ să încerci, atunci mergi până în vârful muntelui Phoenix şi scoate pragul palatului. Aprinde nouă focuri şi lasă-le să ardă. Apoi, după ce toate s-au stins, vei da de-o armă fermecată. Luând-o spre apus, vei ajunge cu siguranţă la muntele Dragonii gemeni. Spunând acestea, moşneagul şi-a mângâiat lunga lui barbă albă şi în locul lui a apărat un cerc argintiu. Din cerc a zburat o pasăre Phoenix cu penele frumos colorate, care a ieşit din peşteră. Moşneagul dispăruse fără urme.

Îndată, Iun-ţi s-a pregătit de dram. Şi-a luat cu el securea şi ferăstrăul şi a pornit spre muntele Phoenixului.

A mers, a tot mers, până ce în tălpi i-au apărat băşici, apoi răni. Iar când rănile i s-au vindecat, a ajuns în vârful muntelui. A găsit pragul palatului şi a încercat să-l taie cu ferăstrăul. Dar, spre mirarea lui, după două-trei încercări de a tăia pragul, ferăstrăul n-a mai fost bun de nimic. La fel a păţit şi cu securea. N-a lovit de trei ori cu ea în prag şi a trebuit să renunţe. Mânios, Iun-ţi, a început să muşte pragul cu dinţii. Dinţii din faţă i-

au căzut, dar el continua să muşte. În locul celor căzuţi i-au crescut alţii mai puternici, şi după multă trudă a reuşit să smulgă pragul, a aprins nouă focuri. Când ultimul foc s-a stins, în cenuşa lui a văzut un miez alb de bambus. Luându-l în mână, acesta s-a transformat pe dată într-o sabie lucitoare, lungă de nouă metri. Sabia strălucea atât de puternic, încât lumina munţii şi văile din jur ca ziua.

Iun-ţi s-a întors în peşteră, şi-a pus încălţări noi, împletite din ierburi uscate, şi-a înfăşurat mijlocul cu o fâşie de pânză tare, şi, ca de obicei, când pleca din satul natal, a luat şi o mână de pământ de la intrarea peşterii. Era gata să pornească la drum lung, spre muntele Dragonii gemeni.

Auzind hotărârea flăcăului, la peştera lui au venit oameni din cele mai îndepărtate peşteri, pentru a-i aduce hrană şi încălţări, pentru a-i ura drum bun. Ridicându-şi sabia, Iun-ţi şi-a luat rămas-bun de la săteni şi a pornit în căutarea muntelui, mergând tot spre apus.

Şi-a mers, şi-a mers şi a tot mers, mereu spre apus. A trecut prin nouăzeci şi nouă de sate. A întrebat nouăzeci şi nouă de oameni. Dar toţi cei întrebaţi clătinau din cap cu mirare şi spuneau că nu au auzit niciodată pomenindu-se despre acest munte. Iun-ţi a mers tot înainte, trecând nouăzeci şi nouă de munţi, nouăzeci şi nouă de văi, nouăzeci şi nouă de râuri şi nouăzeci şi nouă de câmpii. Dar de muntele dragonilor tot n-a dat. Vântul de apus îi bătea în faţă, dar voinicul nu s-a abătut din drum. De la un timp i s-a terminat

hrana şi a început să culeagă fructele pomilor sălbatici şi să smulgă rădăcini pentru a se hrăni. I s-au stricat şi încălţările şi acum mergea desculţ, înaintând tot mereu spre apus, în timp ce vântul devenea mai puternic şi întunericul mai adânc. Dispăruseră din calea lui Iun-ţi şi vietăţile pădurilor şi zburătoarele văzduhului. Pe unde mergea acum nu se mai zărea fir de iarbă. Ostenit peste măsură şi înfometat, Iun-ţi a căzut în nesimţire. Când şi-a revenit a auzit un plânset sfâşietor. Uitând de toate suferinţele sale, voinicul a pornit mai departe, în direcţia vocii pe care o auzise. A urcat nouă munţi şi a trecut nouă ape. Dar cu cât înainta, cu atât plânsetul se depărta. Astfel a mai trecut încă nouă munţi şi nouă văi şi a ajuns pe vârful unui munte. În creştetul muntelui stătea, gata-gata să se dărâme, o biată colibă acoperită cu ierburi. Iun-ţi a intrat în colibă şi a văzut o bătrână cu părul şi sprâncenele albe, care stătea în mijlocul odăii şi plângea amarnic. Voinicul s-a apropiat şi a întrebat-o:

— Ce s-a întâmplat de plângi cu atâta foc, bunicuţo dragă?

Bătrâna stătea şi plângea înainte, de parcă n-ar fi băgat de seamă că intrase cineva în colibă. Iun-ţi a întrebat-o de nouă ori şi de nouă ori nu a primit niciun răspuns. Nemaiştiind ce să facă, lui Iun-ţi au început să-i curgă şiroaie de lacrimi. Lacrimile s-au prelins pe părul alb al bătrânei, dispărând în sprâncenele-i albe. Bătrâna a ridicat o mână şi a vorbit astfel:

— Om bun, de unde să ştii tu ce durere am eu? Am avut trei feciori şi iată, nu mi-a mai rămas

niciunul. Acum nouă luni fiul cel mai mare a plecat spre muntele Dragonii gemeni, să ucidă Dragonii cu nouă coame şi nus-a mai întors. După trei luni, fiul meu mijlociu a plecat şi el şi dus a fost. La fel şi fiul cel mic. Până în ziua de azi nu au dat niciun semn de viaţă. Ce să mă fac eu singură? Cum să nu plâng?

— Bunicuţă dragă, nu te necăji. Şi eu mă duc la muntele blestemat. Dacă pe munte-i întâlnesc pe feciorii tăi, am să le spun să se întoarcă cât mai repede cu putinţă. Dacă feciorii au fost ucişi de dragoni, eu îi voi răzbuna, iar la întoarcere îţi voi aduce ochii dragonilor.

— Vai, vai, copil ce eşti! zise bătrână clătinând din cap speriată. Tu nu ştii ce puternici erau fiii mei şi tot nu s-au mai întors. Fiul cel mare era în stare să despartă doi tauri în luptă cu un singur deget; cel mijlociu dărâma un munte cu un deget de la picior, iar cel mai mic sufla dintr-odată peste nouă munţi mari. Cum te încumeţi tu să-i înfrunţi pe dragonii cu nouă coame? Ascultă-mă pe mine. Întoarce-te în satul tău.

La început pe Iun-ţi l-a cuprins teama. Dar gândindu-se la suferinţa oamenilor din sat, la mama sa moartă, voinicul şi-a înfrânt teama.

— Chiar de s-ar răsturna cerul şi s-ar scufunda pământul hotărârea mea tot nu se va schimba. Chiar de va trebui să străbat munţii de stânci şi mările de foc, tot mă voi duce să ucid dragonii blestemaţi.

Spunând acestea, Iun-ţi se pregătea să plece. Văzându-l atât de hotărât, bătrână l-a oprit:

— Copil bun, dacă vrei într-adevăr să ajungi

la muntele Dragonii gemeni, aşteaptă să-ţi fac o pereche de opincuţe. Iun-ţi s-a aşezat şi a aşteptat. Bătrânica l-a ospătat cu fel de fel de fructe, uscate şi proaspete, apoi a tras din pereţii colibei fire de iarbă uscată şi a început să lucreze la încălţările voinicului. N-a trecut mult timp şi a terminat treaba.

— Cu aceste opincuţe vei putea trece peste munţii de stânci şi peste mările de foc. Înainte ca dragonii să apuce să scuipe foc, vei ajunge la muntele lor. Dar dacă greutăţile te vor speria şi-ţi vei pierde curajul, să ştii că încălţările îşi vor pierde puterile miraculoase şi vor deveni încălţări obişnuite. Nu uita aceasta. Dacă eşti într-adevăr hotărât, încalţă-te! Dacă nu, renunţă!

După ce s-a ospătat din fructele date de bătrână, Iun-ţi a încălţat opincile şi a vrut să-şi ia rămas-bun de la gazdă. Bătrâna l-a condus până la uşă şi, smulgându-şi un fir de păr din creştetul capului, acesta pe loc s-a prefăcut într-un brâu multicolor. Prinzându-l de mijlocul voinicului, i-a spus:

— Ai grijă, să nu scoţi brâul decât după ce vei ucide dragonii. Cu niciun preţ şi orice s-ar întâmpla, să nu-l scoţi înainte.

Spunând acestea, coliba de ierburi s-a ridicat în văzduh şi s-a transformat într-o pasăre Phoenix. Odată cu ea, a dispărut şi bătrânica. Iun-ţi a pornit spre apus, mergând zi şi noapte. Se simţea uşor de parcă ar fi zburat. Vântul îi şuiera pe la urechi şi n-a trecut mult că a văzut în zare o geană roşietică de lumină. Apropiindu-se, a dat cu ochii de un munte trist, singuratic şi golaş. Nu departe

se afla un monument de piatră pe care scria cu hieroglife purpurii: „Oameni şi fiare, nu mergeţi mai departe! De aici începeâmpărăţia dragonilor”. Iun-ţi s-a bucurat mai întâi că a găsit în sfârşit împărăţia dragonilor, apoi l-a cuprins o ură cumplită împotriva lor. A apucat cu amândouă mâinile piatra voind s-o rostogolească în prăpastie. Dar piatra s-a sfărâmat. Pulberile bătute de vânt s-au risipit în cele patru zări. La poalele muntelui curgea de la miazăzi la miazănoapte un râu, roşu ca sângele, tăind drumul cu apele deasupra cărora plutea un abur dens. Dar Iun-ţi nu s-a speriat: „Dacă pot să-l trec, bine, dacă nu, voi înota”. Zis şi făcut. A băgat piciorul în apă şi imediat apa i-a ajuns la genunchi. Apa îl ardea ca focul, dar el, încleştându-şi dinţii, băgă şi celălalt picior. Intră în apă până la brâu. Simţea acum o arsură insuportabilă. Pe frunte-i curgeau broboane de sudoare, inima îl ardea de durere, dar a mers înainte. Deodată, apa clocotită parcă s-a transformat într-un nisip moale şi răcoros. Trecând râul de foc, Iun-ţi a urcat muntele Dragonilor gemeni. Pe neaşteptate, în văzduh s-a auzit un ţipăt supraomenesc şi apoi o voce a rostit batjocoritoare: „Iată voinicul a venit să-i luăm viaţa! Ha, ha!”

Ridicând Iun-ţi capul, a văzut în mijlocul muntelui o coloană de piatră neagră, înaltă-înaltă. În vârful ei stătea un corb uriaş, cu gâtul întins şi cu ochii galbeni plini de răutate, ce se holbau la voinic. Furios, Iun-ţi lovi coloana cu piciorul. Coloana se prăbuşi şi dintre sfărâmăturile ei strigătele corbului răzbăteau cu putere:

— Salvează-mă, voinicule, iartă-mă!

Şi atât de tare se văita, mai-mai să înmoaie şi inimile pietrelor. Iun-ţi îl întrebă:

— Dihanie neagră, cine eşti?

— Sunt un umil păzitor al împăratului Dragon. Mi se spune „Duhul corbului”.

Iun-ţi se uită cuprins de milă la corb.

— Spune repede şi fără să încerci să mă înşeli, unde-l pot găsi pe împăratul Dragon cel cu nouă coame? Altfel te voi lăsa să pieri sub sfărâmăturile coloanei.

Duhul corbului, clipind viclean din ochi, spuse:

— Împăratul Dragon locuieşte pe muntele Dragonii gemeni, care se află după acest munte. Dacă îmi dămieşti viaţa, drept recunoştinţă, te voi conduce la el.

Iun-ţi nu a observat cursa pe care i-o întindea duhul şi a primit cu bucurie propunerea. A mers el pe urmele duhului până a simţit că ameţeşte şi că paşii i se fac de plumb. De unde să ştie el că, urmând încrezător duhul, acesta îl dusese direct în plasa şarpelui Fantomă. Un balaur galben, cu pete roşii şi cu nouă capete din gurile cărora se revărsau nouă şuvoaie de flăcări, i-a înconjurat voinicului picioarele. În acelaşi timp, Duhul corbului se rotea în văzduh şi cârâia.

— Ha, ha, şarpele îţi va mânca ficatul, iar eu îţi voi scoate ochii. Ha, ha…

Cele nouă capete cu cele nouă perechi de ochi roşii priveau fix la pieptul flăcăului, iar corpul lunecos al balaurului îi încleştase corpul. Iun-ţi nu se mai putea mişca. Când capetele balaurului s-au

ridicat deasupra mijlocului lui Iun-ţi, un fulger multicolor izvorât din brâul dămit de bătrânică le-a retezat imediat. Duhul corbului, văzând nenorocirea care i se întâmplase Şarpelui, a încercat să fugă. Dar sabia fulgerătoare a voinicului l-atăiat în bucăţi. Penele negre-albăstrui ale duhului au zburat care încotro. Erau singurele care mai aminteau de fiorosul duh. Iun-ţi a pornit mai departe. Ajungând în vârful muntelui Dragonilor, privi în jurul său şi deodată auzi un zgomot asurzitor. Muntele se clătina, pământul se cutremura. O avalanşă de pietre şi stânci pornise să se rostogolească de pe munte. Întorcându-şi privirea spre intrarea unei grote din apropiere, voinicului nu-i venea să-şi creadă ochilor: la intrare stătea o broască nemaivăzut de mare. Iun-ţi o rugă să-l lase să se adăpostească în peşteră, dar broasca, holbând nişte ochi cât farfuriile cele mari, i-a strigat mânioasă:

— Eu sunt regele broaştelor de pe muntele Dragonilor. Până la venirea ta, am înghiţit mii de voinici şi luptători vestiţi. Tu ce cauţi aici?

— Ascultă, broască râioasă, dă-te repede la o parte, altfel îmi vei cunoaşte puterea.

— Ha, ha, ha… râdea regele broaştelor, căscând o gură atât de mare încât acoperea cu ea intrarea grotei, cine are curaj să mă ameninţe! Văd că eşti foarte tânăr. Uite, îţi dăruiesc viaţa. Pleacă cât mai repede. Dacă nu, atunci te voi înghiţi ca şi pe celelalte mii de voinici. Pleacă, să nu se spună că distrug pe cei mai slabi decât mine.

Iun-ţi a ridicat sabia să o lovească. Speriată,

broasca a deschis gura şi de sub limbă i-au ieşit zeci şi sute de viespi, care mai de care mai furioasă. Toate s-au repezit asupra voinicului. Iun-ţi, mânuind iute sabia de foc, a ars îndată toate viespile care, căzând la picioarele lui, au format două moviliţe. Văzând una ca asta, broscoiul şi-amişcat ochii roşii şi bulbucaţi şi din gură s-au repezit spre Iun-ţi nenumărate săgeţi.

Iun-ţi le-a pus împotrivă sabia. După ce s-au ciocnit de sabie, săgeţile s-au întors toate ca una şi s-au înfipt în spinarea broaştei. Îţi venea să râzi privind-o transformată în arici cu mii de ace. Dar broasca şi-a slobozit cu o iuţeală nemaipomenită limba ei despicată şi lungă de nouă metri, căutând să-l prindă pe Iun-ţi. Cu agerime şi agilitate, Iun-ţi s-a ferit din calea ei şi i-a înfipt sabia în vârful limbii. Broasca şi-a retras limba şi odată cu ea a înghiţit sabia, care i-a despicat gâtlejul. Sângele a pornit să curgă ca dintr-un izvor rubiniu. În sfârşit, din broască nu mai rămăsese decât pielea uscată. Iun-ţi a şters sabia de sânge şi a plecat mai departe. A intrat în peşteră. Înăuntru adia un vânticel răcoros şi era un întuneric de nu puteai vedea nici la un pas în faţa ta. Dar Iun-ţi vedea la lumina sabiei sale grămezi albe de oase. Trecând dincolo de o stâncă masivă, lui lun-ţi i-a fost dat să vadă un peisaj minunat. În faţa lui se întindea o pădure de bambus, în mijlocul căreia se afla o grădină cu mii şi mii de flori de toate culorile, ce răspândeau un parfum îmbătător. Păsări cu penaj multicolor zburau perechi-perechi şi cântau. Cântecul lor şi parfumul florilor învăluia totul. Iun-ţi însă trebuia să ajungă la Dragoni. Cum mergea

el aşa, deodată din înaltul cerului îi căzu la picioare o minunată pasăre Phoenix. Din aripa ruptă îi curgea sânge, îndurerat, Iun-ţi se gândea că nu o va putea ajuta în niciun fel. Cum stătea şi se uita la pasăre, auzi un glas omenesc. Ce era? Dintr-un copac înalt un sticlete îi spuse:

— Om bun, salvează pasărea Phoenix! Iun-ţi întrebă:

— Pasăre isteaţă, spune-mi, rogu-te, cu ce plante o pot lecui?

— E tare greu. Numai părul de om e leacul. Cu el se leagă aripa ruptă.

Aflând leacul Iun-ţi a început să-şi tragă fire de păr din cap şi de ce trăgea, de aceea fruntea îi devenea întinsă ca suprafaţa nemişcată a unui lac. Părul i se înnegri din nou, ca pana corbului. Legată cu păr aripa Phoenixului s-a vindecat ca prin minune. Pasărea şi-a luat zborul şi a ocolit de trei ori pădurea de bambus. Ca prin farmec, toate zburătoarele au dispărut. Când s-a lăsat pasărea pe pământ, sub ochii uimiţi ai voinicului a apărut o zână de o frumuseţe negrăită. Era îmbrăcată într-o rochie în cinci culori. Scoţând din păr un ac de aur, zâna l-a rotit la dreapta şi la stânga, şi pe loc acul s-a prefăcut într-un ciocan cu două capete lucitoare ca aurul.

— Frate Iun-ţi, hai să mergem împreună să ucidem Dragonii cu nouă coarne.

Flăcăul a aflat că fata se numea Ni Nu şi era fiica zeului muntelui Phoenix. Ea fugise din palat pentru a-l ajuta pe acest muritor viteaz care se încumetase a-i înfrunta pe cei doi Dragoni gemeni. Tot de la ea a aflat Iun-ţi că moşneagul şi bătrâna

erau trimişii fetei.

Şi astfel, tot vorbind cei doi, au ieşit din peşteră. După ce au mers o bucată de drum, au văzut un munte rotund ca o bilă de pe care se înălţau flăcări înalte de nouă metri. Nouăzeci şi nouă de ziduri apărau pe cei doi Dragoni gemeni, care stăteau pe vârful muntelui. Erau acoperiţi cu solzide aur, aveau gheare de argint, boturi uriaşe, căscate, din care ieşeau flăcări roşii şi fum negru. Iun-ţi era nerăbdător să se măsoare cu dragonii, dar fata l-a oprit spunându-i:

— Stai jos, să mai prinzi puteri. Altfel vei fi înfrânt.

Spunând acestea, scoase din basma o perlă verde, lucitoare, şi suflând o dată, perla s-a ridicat în văzduh, strălucind ca o lumină orbitoare, apoi crescu imens şi căzu pe munte. Dragonii începură să se joace cu perla.

— Lasă-i să se joace, zise Ni Nu. Noi o să urcăm în timpul acesta pe munte.

Pe munte ardeau cuţite de foc, care-l ardeau pe voinic ca uleiul clocotit. Dar el, scrâşnind din dinţi, mergea mai departe. După ce a făcut trei paşi, a simţit un zefir plăcut. Flăcările s-au retras la o parte deschizând drum liber lui Iun-ţi. Nu trecu mult şi cei doi erau în vârful muntelui. Cum i-au zărit, Dragonii au început să dea fum negru pe boturile căscate. Dar Ni Nu a suflat de trei ori spre ei şi fumul a dispărut. Dragonii s-au ascuns şi ei.

Când au apărut din nou, Iun-ţi a străpuns dintr-o lovitură capetele ambilor Dragoni şi sabia s-a înfipt adânc într-o stâncă. Dragonii s-au mai

zbătut puţin, au încercat să-l lovească cu coada, dar Ni Nu le-a lovit spinările cu ciocanul cel cu două capete. Loviturile cădeau ca grindina. Cei doi Dragoni cu capetele tăiate s-au prăbuşit pe muchia muntelui. Un sânge roşu ca flăcările a năpădit totul în jur. Arborii, stâncile se colorară în roşu-aprins.

De atunci, peisajul muntelui Dragonii gemeni s-a schimbat. De atunci, când vine toamna, arborii au frunzeruginii şi parcă întreaga natură capătă o culoare ca sub apusul soarelui.

După ce a ucis Dragonii, Iun-ţi a dat cu piciorul trupurilor lor sfârtecate şi privind norii negri ce acopereau seninul, i-a spus zânei:

— Dragonii au pierit, dar nu şi norii negri care-i împiedică pe oameni să vadă cerul şi soarele.

Ni Nu i-a răspuns zâmbind:

— Frate Iun-ţi, ai uitat de brâul cel în cinci culori. Desfa-l, urcă pe el. Ne vom înălţa deasupra norilor de fum. De acolo îi putem împrăştia.

Iun-ţi desfăcea brâul şi gândea: „Dacă am putea să-i anunţăm pe oameni că sunt salvaţi. Dar cum s-o facem oare?” A întrebat-o pe Ni Nu.

Fata a tras aer în piept şi perla cea verde a venit la ea. Apoi a aruncat-o cu putere spre cerul de răsărit. Perla s-a fixat pe cer, răspândind o minunată lumină verzuie. Iun-ţi şi Ni Nu s-au aşezat pe brâul fermecat. Acesta a zvâcnit de trei ori şi pe dată a devenit uriaş, înălţându-se spre cer. În urma lor, s-au auzit râsetele vesele şi cântecul oamenilor fericiţi. Toţi oamenii de pe pământ au ieşit din grotele în care se ascunseseră

cu făclii în mână. Şi-au îndreptat privirile spre cer şi au văzut perla care lucea ca un soare. Ei au văzut în aceasta un semn bun, prevestitor al vieţii fericite ce va urma. Acum ochii cerului se vor deschide din nou.

De atunci, oamenii numesc perla „Luceafărul de ziuă”.

Oamenii şi-au înălţat gâturile lungi şi slabe către cer. Deodată cerul acoperit de nori groşi şi negri a fost despicat de o rază de lumină orbitoare şi la scurt timp s-au auzitnişte bubuituri puternice. Apoi în norii groşi şi negri a apărut o crăpătură, care pe măsură ce se lărgea dădea la iveală un cer senin, cum nu le mai fusese dat să vadă oamenilor de multă vreme. Toţi s-au bucurat nespus şi lacrimi de fericire le şiroiau pe obraji. Unii dansau, alţii cântau şi strigau în cor:

— Ochii cerului se deschid din nou! Ochii cerului se deschid din nou!

Pe cer, liniile frânte de lumină orbitoare se împleteau cu zgomotele asurzitoare. Nu după mult timp, hergheliile sure ale norilor s-au tras pe margine şi în mijlocul lor s-a ivit ochiul senin al cerului.

În ochiul azuriu, oamenii au văzut cu uimire pe Iun-ţi şi Ni Nu aşezaţi pe brâul cel fermecat în cinci culori. Iun-ţi mânuia sabia argintie, care făcea ca cerul să fie străbătut de fulgere orbitoare de lumină, iar Ni Nu lovea norii cu ciocanul, cu două capete producând zgomotele asurzitoare auzite de pământeni. Şi unul şi altul alungară în acest fel norii ce acoperiseră cerul.

A trecut multă vreme până ce oamenii

numeau lumina orbitoare „fulger”, iar zgomotul asurzitor, „tunet”. Toţi norii s-au împrăştiat şi cerul devenise mai albastru. Dar rămăsese înconjurat de nori, se micşorase şi se ridicase mai sus. Chiar oamenii cu privirile cele mai pătrunzătoare nu mai puteau zări acum pe oglinda cerului umbrele reflectate de pe pământ. Soarele şi-a arătat la răsărit obrazul voios şi razele lui calde au început să mângâie deopotrivă oameni şi vieţuitoare. Reîncepea o viaţă nouă. Zile şi nopţi în sir Ni Nu şi Iun-ţi au împrăştiat norii. NINiu şi-a şters fruntea de sudoare cu dosul mâinii şi picăturile sărate, căzând pe cer, s-au preschimbat în stele. Iun-ţi, încântat de micile luminiţe apărute pe Cer, a făcut şi el la fel. Cerul s-a umplut astfel de puzderie, de stele.

După un timp, cei doi s-au căsătorit şi au rămas pe cer, pentru a alunga norii ce încearcă şi azi să acopere ochii cerului.

De atunci, când cerul se acoperă de nori negri, Ni Nu şi Iun-ţi, unul cu sabia şi celălalt cu ciocanul, îi alungă. Iar după împrăştierea norilor, o punte multicoloră traversează cerul. E brâul pe care stau cei doi.

Iun-ţi şi Ni Nu sunt simbolul victoriei ce încununează lupta oamenilor pentru fericire, împotriva răului de orice fel şi a nedreptăţilor.
Galben-împărat

A FOST ODATĂ un împărat, căruia îi plăcea să umble îmbrăcat numai în straie de culoare galbenă. De! Aşa-i plăcea lui şi nu putea nimeni să-l abată de la acest năravˇ. Şi, drept vorbind, măcar atâta lucru pot face şi împăraţii, fără să mai

întrebe pe sfetnici: să se-mbrace cum le place şi să mănânce ce le pofteşte inima! Altminteri, e vai de capul lor! Ceea ce fac, o fac mai mult de porunceala... Nu sunt stăpâni la ei acasă, alţii îi suie-n trăsură, îi pun să iscălească tot soiul de hârtii – bine ori rău tocmite, şi-i duc să se culce la ceasul hotărât, după cum scrie la carte... Unde s-a pomenit, mă rog, s-o ia razna un împărat, să colinde, cum i s-o năzări lui, prin păduri ori prin câmpuri, pe munţi şi pe dealuri, după zmeură ori după fragi?!...

Acu, precum vă spun, împăratul acesta atâta plăcere avea şi el, să se-mbrace în haine galbene... Ba şi căciulă tot galbenă purta, şi cizmele aşijderea... De-asta îi ziceau Galben-împărat.

Neavând copii şi trăind singuratec, împăratul îmbătrânise înainte de vreme. Mereu îl rodea gândul că viaţa n-are niciun rost – şi tânjea să aibă şi el un fat. Dar ce putea să mai nădăjduiască acum, în pragul bătrâneţelor?...Aşa stând el amărât în palatul lui, se pomeni într-o bună zi că ciocăne cineva la uşa odăii.

— Cine e acolo? întrebă posomorât împăratul.

— Noi suntem, împărate!

— Care voi şi cum vă cheamă?

— Suntem cei şapte pitici din pădurea Zimbrului.

Împăratul, sculându-se de pe jilţul pe care şedea, merse la uşă, de le-o deschise. Piticii intrară şi-i făcură toţi deodată o plecăciune. Erau mici, abia d-un cot şi aveau nişte bărbi lungi până-n pământ, iar pe cap purtau căciuli albe, moţoiate. Împăratul, măsurându-i cu privirea şi minunându-

se de-a lor înfăţişare, le zise:

— Ce vânt v-aduce la mine, dragii mei?

— Vânt bun, luminate împărate, răspunse unul din ei. Am auzit că eşti amărât, pentru cuvântul că n-ai copii. Şi noi, care iubim copiii, cunoaştem taina venirii lor pe lume.

— Ce spui? se miră împăratul făcând ochii mari. Iaca, şi eu şi împărăteasa suntem de-acu bătrâni şi nu mai tragem nădejde să fim miluiţi cu vreun prunc.

— E-hei! grăi alt pitic, care, după barba-i albă-colilie, părea a fi mai bătrân decât ceilalţi, nimeni, împărate, să nu zică vorbă mare!… Dar dacă omul nu crede, nici măcar o piatră nu poate clinti din locul unde zace!

— Bine, zise împăratul Galben, iacă, eu cred că o să izbutim. Ce trebuie să facem ca să aflăm har, eu şi împărăteasa, şi să fim dăruiţi cu un prunc?

— Luminate împărate, grăi atunci piticul cel bătrân, eu te voi învăţa ce să faci; trebuie însă să urmezi întocmai sfatul meu, căci altfel nimic nu poţi ajunge.

— Voi face precum mă sfătuieşti, răspunse împăratul.

— Iacă, grăi piticul, spune-i împărătesei că ai treburi de împlinit în cuprinsul împărăţiei şi găteşte-te de drum.

— Dar încotro plecăm? întrebă cu teamă împăratul.

— Unde mergem, nimeni nu trebuie să ştie, glăsui piticul. Ia-ţi doar merinde pentru drum şi ce-o mai fi, vei vedea Măria-ta pe urmă!

— Bine, bine… răspunse împăratul, cum să plec aşa, pe nepusă masă? Şi cui las eu trebile împărăţiei?

— Nu te-ngriji de asta! îi tăie vorba bătrânul pitic. Dacă vrei să ţi se-mplinească gândul, nu mai face socoteli de-astea… lasă totul deoparte, leapădă orice podoabă şi nu-ţi mai bate capul cu fleacuri şi măriri!…

Dacă văzu împăratul că nu e chip s-o scoată la capăt cu piticii, spuse împărătesei că e chemat grabnic la un crai vecin, apoi îşi lepădă straiele cele scumpe şi îmbrăcă o pereche de iţari, iar pe umeri îşi puse o saricâ ciobănească, încălţă o pereche de opinci şi îndesă pe cap o căciulă ţuguiată, precum purtau piticii. Umplu mai la urmă şi o desagă cu de-ale gurii şi, sprijinindu-se într-un băţ noduros, pomi la dram, în tovărăşia celor şapte pitici. Merseră ei aşa, cale lungă, să le-ajungă, cam vreo nouă zile şi nouă nopţi. De la o vreme, începu osia să scârţâie.

— Moşule, grăi împăratul către piticul cei bătrân, mă dor toate încheieturile… N-o mai pot duce aşa!… Fii bun, rogu-te, să ne odihnim o ţâră! …

— Împărate, răspunse piticul, cine nu cunoaşte unda şi osteneala nu izbândeşte. Împăratul nu mai suflă nicio vorbă. Şi, târâş-grăpiş, o ţinu înainte la drum.

Acu, cam pe la scapătul soarelui, împăratul întoarse capul către pitic şi-i spuse n şoaptă:

— Bre, omule, da noi nu mai îmbucăm ceva, că mi-a cam căzut chimirul la vale şi-mi vine leşin de la inimă!?…

— Mai rabdă puţin, răspunse căpetenia piticilor! Cine nu cunoaşte răbdarea nu izbuteşte. Cu răbdarea trece marea.

Împăratul înghiţi în sec şi oftând merse înainte. Dar, de atâta umblet, opincile i se rupseseră, de-i ieşeau prin ele degetele de la picioare, care erau numai răni, din pricina nenumăratelor lovituri prin pietre. Ba îi mai intrase şi câţiva spini în talpa piciorului, de-l înjunghiau, încât bietul om nu mai putea merge. Şchiopătând şi oftând din greu, abia îşi mai ţâra picioarele. Îl mai ţinea doar nădejdea în împlinirea visului. În cele din urmă, biruit de foame şi frânt de oboseală, zise către piticul cel bătrân:

— Mult mai avem, bătrâne, de mers? Că, uite, picioarele mă ustură… iar limba mi se uscă de sete ca o iască… Nu mai pot ţine la drum cu voi!…

— Întăreşte-ţi inima, împărate, răspunse piticul. Cine nu cunoaşte ce e greul nu crede celui năpăstuit.

Atunci împăratul, oftând iarăşi din greu, cu tot chinul ce-i rodea măruntaiele, merse înainte.

Acu, piticul, văzând că împăratul nu s-a dat învins de neputinţă, făcu semn celorlalţi din ceată să se oprească şi zise:

— Iacă, am ajuns!… Uite, luminate împărate, aici e casa noastră!…Şi-i arătă cu mâna o colibă de nuiele, aşezată în mijlocul unei pajişti înflorite. Dar împăratul parcă era surd. Nu mai auzea nimic şi nu mai fu în stare să-şi ridice ochii din pământ. Căzu grămadă, sleit de puteri. Aşa îl ridicară de acolo piticii şi-l duseră pe braţe în coliba lor. Îi frecară pe la tâmple cu oţet de trandafiri şi-i

dădură să bea rachiu de drojdie. În sfârşit, cu chiu, cu vai îşi veni împăratul în fire; de vorbit însă nu putea. Doar ochii şi-i rostogolea, luând seama în juru-i. Parcă nu mai ştia pe ce lume se află şi nu mai cunoştea pe nimeni. Chipul însă îi era senin şi un zâmbet copilăresc îi flutura în colţul gurii.

Privindu-l, piticul cel bătrân clătina capul cu-nţeles, parcă ar fi vrut să zică: „Abia acum începi să trăieşti cu adevărat!66

După ce-i aşternură patul, îl aşezară binişor acolo, să-şi odihnească oasele; iar împăratul, cum puse capul jos, veni Moş-Ene şi-l luă-n braţe; şi se porni bietul om pe-un sforăit, de se cutremura coliba de nuiele a piticilor...

Când se trezi Galben-împărat din somn, privi cu mirare în jum-i. Nu se afla nimeni prin apropiere şi de nicăieri nu răzbătea vreun zvon. O linişte adâncă ţinea înţepenite vremea şi viaţa pământului... împăratul se ridică într-o rână şi aşteptă.

„Unde mă aflu, oare? îşi zise. Şi cine-o fi stăpânul acestei locuinţe?... Doamne! Ce bine e-aicii... N-aş mai vrea să plec mai departe!...66

Cu toate că era bătrân, împăratul se dădu jos din pat fără să se sprijine de ceva... întinerise. Se simţea tânăr, se simţea ferice. Abia îşi mai aducea aminte de suferinţele îndurate...Abia păşi pragul casei şi îndată simţi năpădindu-i sufletul miresme de flori sălbatice. Şi deodată, dintr-o tufă de aluni, zbură o pasăre cu pene aurite, dând un chiot prelung de veselie. Atunci vraja tăcerii se rupse. Un câine lătră undeva departe, la vreo stână. Cumpăna unei fântâni scârţâi, apoi răsună

tropotul copitelor unui cal. Un voinic cobora călare pe poteca unui deal.

Ca din pământ răsăriră apoi şi cei şapte pitici, făcând roată în jurul împăratului.

— Bine te-am găsit, luminate împărate! rosti căpetenia piticilor.

— Bine-aţi venit, prieteni! răspunse împăratul şi, plin de bucurie, îi îmbrăţişă rând pe rând, pe toţi.

Parcă se născuse a doua oară bătrânul. Acum viaţa avea pentru el un farmec neasemuit. Pretutindeni el vedea numai prieteni şi ar fi îmbrăţişat bucuros pe toată lumea. Suferinţa îl făcuse bun, mult mai bun decât fusese înainte.

Merse voios la fântână; scoase o ciutură de apă. Îşi răcori gura cu apă limpede şi rece, apoi aşezându-se pe iarbă cuprinse cu ochii poiana înflorită, dealurile verzi şi lunca ce se zărea în depărtare, cu râul albastru strălucind în bătaia soarelui.

Şi, surâzând, împăratul prinse a grăi ca pentru sine:

„Bre, dar lungă cale mai străbate şi omul în vis!…

— Aşa e, împărate, răspunse unul din pitici! Gândul merge mai repede ca vântul şi n-are nevoie nici de soare, nici de lună, să-i lumineze calea: trebuie să ştii însă că timpul ce l-ai petrecut în vis nu se potriveşte cu cel ce l-ai fi trecut pe pământ, în trezie… Aci, în câteva ceasuri de vis, ai trăit câţiva ani de pe tărâmul împărăţiei tale…

— Dar, rosti împăratul, cum se face că eu mă aflu pe aste meleaguri necunoscute mie? Şi unde

au rămas aceia pe care-i aveam altă dată în preajma mea?

— Priveşte-ţi picioarele, îi răspunse bătrânul pitic, şi vei găsi răspuns la întrebare.

Împăratul îşi aruncă atunci privirea spre opincile-i scorojite şi crăpate, prin care se iveau degetele însângerate ale picioarelor… Şi abia în clipa aceea îşi aminti de lunga cale ce o străbătuse, până să ajungă aici.

În vremea asta, călăreţul se apropiase de ceata celor şapte pitici şi-i întrebă:

— N-aţi întâlnit dumneavoastră cumva pe împăratul Galben?

— Dar pentru ce-l căutaţi? îl ispiti unul din ceata piticilor.

— Sunt trimis de împărătească să-i spun o veste bună, răspunse călăreţul. Ştiam c-a pornit spre împărăţia vecină; dar chiar de acolo vin şi acolo nu l-am aflat…

Împăratul, care prinsese cu urechea cele ce grăise voinicul, întrebă – ca într-o doară, fără să-ngăduie a i se ghici nerăbdarea:

— Oare ce veste atât de grabnică aveţi să-i duceţi împăratului, de-aţi vânturat lumea în căutarea lui?

— Veste mare, de bucurie fără seamăn! răspunse călăreţul.

Împăratul abia-şi putea ţine firea, să nu se dea de gol.

— Hei, voinice, grăi el, împăratul vostru o mai fi trăind poate, dacă n-o fi murit de bătrâneţe şi de ostenealadrumului. Da mult mă tem c-o să mai colindaţi până ce-l veţi afla!

— Ia nu mai glumi, bătrâne, se oţărî crainicul împărătesc, că eu, de nouă zile şi nouă nopţi bat drumurile căutându-l pe împărat; şi dacă nu-l vom fi aflat astăzi, mă voi întoarce la stăpâna mea, ca un om de nimic ce am fost, fără să-i fi împlinit porunca…

Şi zicând acestea, o şi pornise iarăşi la drum, oftând cu inima grea. Dar împăratul, cum auzi acestea, i se făcu milă de sărmanul călăreţ şi nu-şi mai putu ţine taina.

— Hei, voinice! îi strigă el din urmă. Nu te pripi şi nu te necăji de gluma noastră. Mai bine ai lua seama la chipul meu, să vezi de nu cumva îţi aminteşte pe împăratul Galben?! Căci, de este adevărată vorba aceea – că nu haina face pe om, atunci surtucul meu cel galben îl pot lăsa şi de-acinainte să zacă acolo unde l-am aruncat!

Auzind călăreţul cele ce grăise împăratul, privi cu spaimă, dar şi cu bucurie mare spre dânsul. Încet-încet, parcă i se lua o pânză de pe ochi şi îndată înţelese cine era omul care stătea în faţa lui. Atunci, descălecând el grabnic, căzu în genunchi la picioarele împăratului şi plângând îi sărută mâna.

— Să trăieşti, luminate împărate, şi multă sănătate! strigă el.

— Dar ce veste nemaiauzită mi-aduci, voinice?

— Măria-Ta, o mare bucurie te aşteaptă: împărăteasa noastră ţi-a născut un prunc frumos ca soarele şi voinic – de nu i se află pereche! La această veste, împăratul săltă de bucurie şi nemaigăsindu-şi loc, de nerăbdare, ar fi vrut să

zboare până la ai săi, să-şi vază feciorul drag. Se întoarse către cei şapte pitici, să-şi ia rămas bun de la dânşii.

— Rămâneţi sănătoşi! le spuse împăratul. Vă mulţumesc din inimă că m-aţi învăţat să-nţeleg altfel rostul vieţii, de cum îl înţelegeam odinioară.

Acestea grăind împăratul, se plecă înaintea celor şapte pitici care veniră să-i strângă mâna. Ei îl petrecură încă o bucată de drum. Apoi împăratul încălecă pe calul ce i-l dăruise căpetenia piticilor şi pomi în goană spre palatul unde îl aştepta bucuria cea mare. După multe zile şi nopţi de drum, ajunse împăratul acasă.

Poporul, aflând de întoarcerea lui, îi ieşi-nainte cu pâine şi sare şi-i aşternu în cale prăpăd de flori, din cele care-i plăceau mai mult împăratului. Că-l iubea norodul nevoie mare, fiind el om bun şi drept.

Văzând împăratul dragostea ce-i arăta norodul, i se umplu inima de bucurie şi făcu legământ în sufletul lui să nu năpăstuiască pe nimeni, câte zile o mai avea de trăit; ba dimpotrivă, să ajute din toate puterile pe cei nevoiaşi şi să aline suferinţele celor bolnavi şi oropsiţi de soartă.

Cu asemenea gânduri intră împăratul în palat, unde îl aştepta împărăteasa, ţinând în braţe pruncul ce-i dămise milostiva soartă. Când o văzu împăratul, plânse de bucurie şi o sărută.

— Bine-ai venit, stăpânul nostru iubit! îi zise împărăteasa.

— Bine v-am găsit sănătoşi, dragii mei! răspunse el. De-acuma înainte n-am să mă mai

despart de voi! Mult mi-a fost dat să pribegesc şi să sufăr, dar asta a fost spre binele meu, al vostru şi al împărăţiei.

Împăratul primi pruncul, îl privi cu dragoste negrăită şi plânse de bucurie, văzând cât era de frumos şi de voinic. Împăratul Galben întinerise de nu-l mai cunoşteai. Şi cine ştie cât amar de vreme o fi trăit Galbenâmpărat alături de împărătească şi pruncul său. CUPRINS

Ion Ruse – Iţă-Perpiliţă şi frumoasa pământului

(după un motiv folcloric aromân)

Zâna zânelor (după un motiv folcloric aromân)

Poveste cu un şarpe şi un om sărac

(poveste populară meglenoromână)

Balaurul cu şapte capete

(poveste populară meglenoromână)

Fata cu nume de băiat

(poveste populară meglenoromână)

Trei fraţi şi un balaur (poveste populară meglenoromână)

Omul din iad (poveste populară meglenoromâna)

Poveste cu o baba şi scroafa ei

(poveste populară meglenoromână)

Soarele, luna şi cioara (poveste, populară bielorusă)

Ţăranul şi ţarul (poveste populară rusă)

Pe cine nu laşi să moară nu te lasă să trăieşti

(poveste populară greacă)

Prinţul şi-a ales mireasă *(poveste populară greacă)*

Doi iezi cucuieţi (poveste populară sârbă)

Pantera şi maimuţa (poveste populară chineză)

Măgarul şi cocoşul, câinele şi pisica (poveste populară rusă) Mărul de aur (poveste populară irlandeză)

Ghicitoarea neghicită (poveste populară italiană)

Privighetoarea şi păianjenul *(poveste, populară bulgară)* Pe când ursul era vorbăreţ *(poveste populară franceză)* Iepurele şi broasca râioasă *(poveste populară spaniolă)*

Nu-ţi pierde cumpătul! (poveste, populară engleză)

Vântul, Soarele şi Gerul (poveste populară norvegiană)

Vulpea face o nouă farsă lupului (poveste populară franceză)

De ce are hiena spinarea dungată (poveste populară africană)

Darnicul şi zgârcitul (poveste populară persană)

Coroniţa de rouă (poveste populară franceză)

Prieten devotat (poveste, populară polonă)

Cămila şi furnica (poveste populară arabă)

Corbul şi vulpea (poveste populară franceză)

Flautul de aur (poveste populară italiană)

Privighetoarea a cântat cel mai frumos (poveste populară bulgară)

Un fiu iubitor (poveste populară albaneză)

Făt-Frumos şi frumoasa Rosalinda (poveste populară italiană)

După faptă şi răsplată (poveste populară

croată)
Păstoriţa regină (poveste populară italiană)
Poveste năstruşnică (poveste, populară norvegiană) Păţaniile lui Ciuciumingu *(poveste populară italiană).* 154.
O viespe, un păianjen sau chiar un prostănac pot fi uneori de folos (poveste, populară birmaneză) 160
Porumbiţa sălbatică şi isteaţă *(poveste populară franceză)* 162
Veveriţa a vrut să-şi facă o casă împreună cu maimuţa
(poveste populară italiană) 164
Ioniţă şi Cocuţa (poveste populară germană) 166
Aventurile lui Cuculili *(poveste, populară albaneză*) ... 169
Ariberto cel curajos *(poveste, populară engleză)* 174
Coţofana şi vulpea (poveste populară celtică) 178
Cele trei hohote ale lui Leiproachan
(poveste, populară celtică) 182
Omul care nu avea ce povesti *(poveste populară celtică)* 188
Kadok şi judecata firii *(poveste populară celtică)* 195
CÂTEVA MITURI ŞI LEGENDE ALE CHINEI ANTICE
Nu Wuo astupă spărtura din bolta cerului 200
Răzbunarea păsării colibri, Ţin Wei 202
Fuga lui Kua Fu după soare 204
Povestea lui Sing Ţian 206

Houţi 208
Da la stăvileşte puhoaiele 211
Legenda lui Hou lui 216
Lupta lui Galben împărat cu tribul Ci Iou 224
Ochii cerului s-au deschis *(poveste populară chineză)…* 226 Peioan-Rohan – Galben-împărat 244